

**ОШ “ХАЈДУК ВЕЉКО“
КОРБОВО**

Светосавска 11

Тел. 019814255

Е-mail:oskorbovo@yahoo.com

директор: Светлана

Шћопуловић

ДЕЛ.БРОЈ: 305/2022

ДАНА: 24.06.2022.године

На основу члана 61. став 1,2, и 3. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број: 88/2017, 27/2018- др.закон, 10/2019 и 6/2020))

Ннакон разматрања предлога програма на седници Наставничког већа, Ученичког парламента и Савета родитеља, Школски одбор је на седници одржаној дана 24.06.2022.године донео:

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

за период од школске 2022/2023. године до школске 2026/2027. године

Садржај

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	4
СВРХА, ЦИЉЕВИ, ЗАДАЦИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	6
СВРХА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	6
ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	6
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ	7
НАЗИВ, ВРСТА И ТРАЈАЊЕ	9
ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА У ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ	10
ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ И ДРУГИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА	10
ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ТРЕЋИ И ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА.....	11
ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНА НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА	12
ПРОГРАМИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ПО РАЗРЕДИМА	14
ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ	18
ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ У ПРВОМ ЦИКЛУСУ	18
ПРОГРАМ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ У ПРВОМ ЦИКЛУСУ	19
<i>ПРВИ РАЗРЕД</i>	20
<i>ДРУГИ РАЗРЕД</i>	22
<i>ТРЕЋИ РАЗРЕД</i>	23
<i>ЧЕТВРТИ РАЗРЕД</i>	26
ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ У ДРУГОМ ЦИКЛУСУ	30
ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ У ДРУГОМ ЦИКЛУСУ	30
ПРОГРАМ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ У ДРУГОМ ЦИКЛУСУ	30
<i>ПЕТИ РАЗРЕД</i>	32
<i>ШЕСТИ РАЗРЕД</i>	43
<i>СЕДМИ РАЗРЕД</i>	54
<i>ОСМИ РАЗРЕД</i>	71
ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	85
ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	85
ПРОГРАМ РАДА СЕКЦИЈЕ ИЗ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА	86
ПРОГРАМ РАДА СЕКЦИЈЕ ИЗ ФРАНЦУСКОГ ЈЕЗИКА	88
ПРОГРАМ РАДА ЕКОЛОШКЕ СЕКЦИЈЕ	91
ПРОГРАМ РАДА ИСТОРИЈСКЕ СЕКЦИЈЕ	91
ПРОГРАМ РАДА ЛИКОВНЕ СЕКЦИЈЕ	92
ПРОГРАМ РАДА СПОРТСКИХ СЕКЦИЈА	93
ПРОГРАМ САОБРАЋАЈНЕ СЕКЦИЈЕ	94
ПРОГРАМ РАДА ОБОГАЂЕНОГ ЈЕДНОСМЕНСКОГ РАДА	95
ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ	96
ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ	97
ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА ОД	98
НАСИЉА ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА	98
ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА	107
ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДИСКРИМИНАТОРНОГ ПОНАШАЊА И ВРЕЂАЊА УГЛЕДА, ЧАСТИ ИЛИ ДОСТОЈАНСТВА ЛИЧНОСТИ	109

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ.....	114
ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ	115
ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ	116
ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	116
ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ НА РАДУ	117
ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ	119
ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ	121
ПРОГРАМ РАДА УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА.....	122
ПРОГРАМ ИЗЛЕТА И ЕКСКУРЗИЈА	123
ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ	127
ПРОГРАМ "ПОКРЕНИМО НАШУ ДЕЦУ"	132
ПОСЕБАН ПРОГРАМ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА	134
ПРАЋЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	135

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ
ЗА ПРВИ И ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
ЗА ПЕРИОД ОД ШКОЛСКЕ 2021/22. ДО ШКОЛСКЕ 2024/25. ГОДИНЕ

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

- **Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019 и 6/2020 129/2021**
- **Закон о основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС ",бр. 55/2013, 101/2017, 10/2019, 27/2018 - др. закон и 129/2021)**
- **Правилник о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете српски језик, математика и природа и друштво („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2011);**
- **Правилник о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010);**
- **Правилник о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик („Службени гласник РС“, бр. 78/2017);**
- **Правилник о програму завршног испита у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 1/2011, 1/2012, 1/2014, 12/2014, 2/2018 и 3/2021);**
- **Правилник о програму свих облика рада стручних сарадника („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2012 и 6/2021 – др.правилник);**
- **Правилник о ближим условима организовања целодневне наставе и продуженог боравка („Службени гласник РС“, бр. 77/2014);**
- **Правилник о ученичким задругама („Службени гласник РС“, бр. 31/2018);**
- **Правилник о сталном стручном усавршавању и напредовању у звања наставника, васпитача и стручних сарадника („Службени гласник РС“, бр. 109/2021);**
- **Правилник о начину организовања наставе за ученике на дужем кућном и болничком лечењу („Службени гласник РС“, бр. 66/2018);**
- **Правилник о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада („Службени гласник РС“, бр. 68/2018);**
- **Правилник о ближим условима за организовање, остваривање и праћење исхране ученика у основној школи („Службени гласник РС“, бр. 68/2018);**
- **Правилник о критеријумима и стандардима пружања додатне подршке у образовању деце, ученика и одраслих са сметњама у развоју и инвалидитетом у васпитној групи, односно другој школи и породици („Службени гласник РС“, бр. 70/2018);**
- **Правилник о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање („Службени гласник РС“, бр. 74/2018);**
- **Правилник о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету, ученику и одраслом („Службени гласник РС“, бр. 80/2018);**
- **Правилник о ближим условима за оснивање, почетак рада и обављање делатности основне школе („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2019и 16/2020);**

- **Правилник о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи** („Службени гласник РС“, бр. 30/2019);
- **Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању** („Службени гласник РС“, бр. 34/2019, 59/2020 и 81/2020);
- **Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање**(„Службени гласник РС“, бр. 46/2019 и 104/2020);
- **Правилник о ближим условима за остваривање и начин осигурања квалитета и вредновања наставе на даљину у основној школи** („Службени гласник РС“, бр. 109/2020);
- **Правилник о ближим условима за остваривање и начин осигурања квалитета и вредновања наставе код куће за ученике основне школе** („Службени гласник РС“, бр. 109/2020);
- **Правилник о посебном програму образовања и васпитања** („Службени гласник РС“, бр. 110/2020).
- **Правилник о програму свих облика рада стручног сарадника "Службени гласник РС - Просветни гласник", број 5/2012 и 6/2021 – др.правилник**

СВРХА, ЦИЉЕВИ, ЗАДАЦИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Сврха школског програма

Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложенем друштву.

Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и доприноси демократском, економском и културном развоју друштва.

Систем образовања и васпитања својом организацијом и садржајима обезбеђује и:

- ефикасну сарадњу са породицом укључивањем родитеља, односно старатеља ради успешног остваривања постављених циљева образовања и васпитања;
- разноврсне облике сарадње са локалном заједницом и широм друштвеном средином како би се постигао пун склад између индивидуалног и друштвеног интереса у образовању и васпитању;
- ефикасност, економичност и флексибилност организације система ради постизања што бољег учинка;
- отвореност према педагошким и организационим иновацијама.

Циљеви и задаци школског програма

1. пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета и ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
2. стицање квалитетних знања и вештина и формирање вредносних ставова (у даљем тексту: знања, вештине и ставови), језичке, математичке, научне, уметничке, културне, техничке, информатичке писмености, неопходних за живот и рад у савременом друштву;
3. развој стваралачких способности, креативности, естетске перцепције и укуса;
4. развој способности проналажења, анализирања, примене и саопштавања информација, уз вешто и ефикасно коришћење информационо-комуникационих технологија;
5. оспособљавање за решавање проблема, повезивање и примену знања и вештина у даљем образовању, професионалном раду и свакодневном животу;
6. развој мотивације за учење, оспособљавање за самостално учење, учење и образовање током целог живота и укључивање у међународне образовне и професионалне процесе;
7. развој свести о себи, самоиницијативе, способности самовредновања и изражавања свог мишљења;
8. оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;

9. развој кључних компетенција потребних за живот у савременом друштву, оспособљавање за рад и занимање стварањем стручних компетенција, у складу са захтевима занимања, развојем савремене науке, економије, технике и технологије;
10. развој и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
11. развој свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине, еколошке етике и заштите животиња;
12. развој способности комуницирања, дијалога, осећања солидарности, квалитетне и ефикасне сарадње са другима и способности за тимски рад и неговање другарства и пријатељства;
13. развијање способности за улогу одговорног грађанина, за живот у демократски уређеном и хуманом друштву заснованом на поштовању људских и грађанских права, права на различитост и бризи за друге, као и основних вредности правде, истине, слободе, поштења и личне одговорности;
14. формирање ставова, уверења и система вредности, развој личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности држави Србији, поштовање и неговање српског језика и свог језика, традиције и културе српског народа, националних мањина и етничких заједница, других народа, развијање мултикултурализма, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
15. развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, толеранције и уважавање различитости

Специфични циљеви

- Стицање знања о језику, књижевности и медијима релевантним за будуће образовање и професионални развој;
- Оспособљавање ученика да користи стандардни матерњи језик, ефикасно комуницира у усменом и писаном облику у различите сврхе;
- Оспособљавање ученика да комуницирају у усменом и писаном облику на теме из свакодневног живота на страном језику;
- Развијање свести о значају вишејезичности у савременој вишекултурној заједници;
- Разумевање повезаности различитих научних дисциплина;
- Разумевање и сналажење у садашњости и повезаности друштвених појава и процеса у простору и времену (Србија, Европа, свет);
- Прихватање и уважавање другог/друге без обзира на националну, верску, родну и друге разлике;
- Разумевање појава, процеса и односа у природи на основу знања физичких, хемијских и биолошких закона, модела и теорија;
- Правилно формирање математичких појмова и стицање основних математичких знања и вештина;
- Стицање способности за уочавање, формулисање, анализирање и решавање проблема;
- Овладавање информационо-комуникационим технологијама;
- Развијање вештина и техника уметничког изражавања;
- Познавање различитих техника, стилова и медија уметничког изражавања;
- Познавање вредности сопственог културног наслеђа и повезаности са другим културама и традицијама;

- Развијање одговорног односа према сопственом здрављу и здрављу других.
- формирање ставова, уверења и система вредности, развој личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности држави Србији, поштовање и неговање српског језика и свог језика, традиције и културе српског народа, националних мањина и етничких заједница, других народа, развијање мултикултурализма, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, толеранције и уважавање различитости.

У изради програма посебно се водило рачуна о усмерености на постизање општих међупредметних компетенција:

- 1) компетенцији за учење
- 2) одговорно учешће у демократском друштву
- 3) естетичка компетенција
- 4) комуникација
- 5) одговоран однос према околини
- 6) одговоран однос према здрављу
- 7) предузимљивост и оријентација ка предузетништву
- 8) рад са подацима и информација
- 9) решавање проблема
- 10) сарадња
- 11) дигитална компетенција

Компетенција се развијају кроз наставу свих предмета и примењују у разним ситуацијама при решавању различитих проблема и задатака. Опште предметне компетенције и специфичне предметне компетенције биће посебно издвојене у годишњим плановима рада.

II Трајање програма

Исходи:

Након завршетка основног образовања и васпитања ученици ће:

- 1) имати усвојен интегрисани систем научно заснованих знања о природи и друштву и бити способни да тако стечена знања примењују и размењују;
- 2) умети да ефикасно усмено и писмено комуницирају на српском, односно на српском и језику националне мањине и најмање једном страном језику користећи се разноврсним вербалним, визуелним и симболичким средствима;
- 3) бити функционално писмени у математичком, научном и финансијском домену;
- 4) умети да ефикасно и критички користе научна знања и технологију, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини;
- 5) бити способни да разумеју различите форме уметничког изражавања и да их користе за сопствено изражавање;
- 6) бити оспособљени за самостално учење;
- 7) бити способни да прикупљају, анализирају и критички процењују информације;
- 8) моћи да идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење и релевантна знања;
- 9) бити спремни да прихвате изазове и промене уз одговоран однос према себи и својим активностима;

- 10) бити одговорни према сопственом здрављу и његовом очувању;
- 11) умети да препознају и уважаје људска и дечја права и бити способни да активно учествују у њиховом остваривању;
- 12) имати развијено осећање припадности сопственој породици, нацији и култури, познавати сопствену традицију и доприносити њеном очувању и развоју;
- 13) знати и поштовати традицију, идентитет и културу других заједница и бити способни да сарађују са њиховим припадницима;
- 14) бити способни да ефикасно и конструктивно раде као чланови тима, групе, организације и заједнице.

НАЗИВ, ВРСТА И ТРАЈАЊЕ

Школски програм за ППП, први и други циклус основног образовања и васпитања ОШ „Хајдук Вељко“ за период 2022/23 – 2025/26. год. припремио је стручни актив за развој школског програма.

Основно образовање и васпитање остварује се на основу Школског програма за: предшколско образовање и васпитање и за први и други циклус основног образовања и васпитања.

Школски програм донет је на основу наставног плана и програма, односно програма одређених облика стручног образовања. Школским програмом обезбеђује се остваривање принципа, циљева, стандарда постигнућа, према потребама ученика и родитеља, односно старатеља и локалне заједнице.

Школски програм ОШ „Хајдук Вељко“ Корбово је основни радни документ који обухвата све садржаје, процесе и активности који су усмерени на остваривање циљева, задатака и исхода, а који су регулисани на националном и школском нивоу.

Језик на коме се програм остварује је српски језик.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА У ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ И ДРУГИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Редни број	А. Обавезни предмети	Први разред		Други разред	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик	5	180	5	180
2.	Енглески језик	2	72	2	72
3.	Математика	5	180	5	180
4.	Свет око нас	2	72	2	72
5.	Ликовна култура	1	36	2	72
6.	Музичка култура	1	36	1	36
7.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108
8.	Дигитални свет	1	36	1	36
УКУПНО: А		20	720	21	756
Редни број	Б. Изборни програми				
1.	Верска настава/Грађанско васпитање ¹	1	36	1	36
2.	Румунски језик / Влашки говор са елементима националне културе ²	2	72	2	72
УКУПНО: Б		1–3	36–108	1–3	36–108
УКУПНО: А + Б		21–23	756–828	22–24	792–864

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети и изборни програми

Редни број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	Први разред		Други разред	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	21–23	756–828	22–24	792–864
2.	Допунска настава	1	36	1	36
3.	Настава у природи	7–10 дана годишње		7–10 дана годишње	
Редни број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	Први разред		Други разред	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности ⁴ Лепо писање (1. разред) Чувари природе (1. и 2. разред) Народна традиција (1. и 2. разред) ликовна секција (2.разред)	1–2	36–72	1–2	36–72
3.	Екскурзија	1–3 дана годишње		1–3 дана годишње	

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ТРЕЋИ И ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Редни број	А. Обавезни предмети	Трећи разред		Четврти разред	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик	5	180	5	180
2.	Енглески језик	2	72	2	72
3.	Математика	5	180	5	180
4.	Природа и друштво	2	72	2	72
5.	Ликовна култура	2	72	2	72
6.	Музичка култура	1	36	1	36
7.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108
8.	Дигитални свет	1	36	1	36
УКУПНО: А		20	720	20	720
Редни број	Б. Изборни програми				
1.	Верска настава/Грађанско васпитање ¹	1	36	1	36
2.	Румунски језик / Влашки говор са елементима националне културе ²	2	72	2	72
УКУПНО: Б		1–3	36–108	1–3	36–108
УКУПНО: А + Б		21–23	756–828	21–23	756–828

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

Редни број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	Трећи разред		Четврти разред	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	21–23	756–828	21–23	756–828
2.	Пројектна настава ³	1	36	1	36
3.	Допунска настава	1	36	1	36
4.	Додатна настава			1	36
5.	Настава у природи	7–10 дана годишње		7–10 дана годишње	

Редни број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	Трећи разред		Четврти разред	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности ⁴ Чувари природе Народна традиција Ликовна секција Рука у тесту – откривање света	1–2	36–72	1–2	36–72
3.	Екскурзија	1–3 дана годишње		1–3 дана годишње	

¹ Ученик бира један од понуђених изборних програма.

² Ученик може да изабере овај програм, али није у обавези.

³ Обавезна је за све ученике.

⁴ Школа реализује ваннаставне активности у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНА НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Редни број	А. Обавезни предмети	Пети разред		Шести разред		Седми разред		Осми разред	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик и књижевност	5	180	4	144	4	144	4	136
2.	Енглески језик	2	72	2	72	2	72	2	68
3.	Ликовна култура	2	72	1	36	1	36	1	34
4.	Музичка култура	2	72	1	36	1	36	1	34
5.	Историја	1	36	2	72	2	72	2	68
6.	Географија	1	36	2	72	2	72	2	68
7.	Физика	/	/	2	72	2	72	2	68
8.	Математика	4	144	4	144	4	144	4	136
9.	Биологија	2	72	2	72	2	72	2	68
10.	Хемија	/	/	/	/	2	72	2	68
11.	Техника и технологија	2	72	2	72	2	72	2	68
12.	Информатика и рачунарство	1	36	1	36	1	36	1	34
13.	Физичко и здравствено васпитање	2	72 + 54 ¹	2	72 + 54 ¹	3	108	3	102
УКУПНО: А		24	918	25	954	28	1008	28	952
Редни број	Б. Изборни програми								
1.	Верска настава/Грађанско васпитање ²	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Француски језик	2	72	2	72	2	72	2	68
3.	Румунски језик / Влашки говор са елементима националне културе ³	2	72	2	72	2	72	2	68
УКУПНО: Б		3–5	108–180	3–5	108–180	3–5	108–180	3–5	102–170
УКУПНО: А + Б		27–29	1026–1098	28–30	1062–1134	31–33	1116–1188	31–33	1054–1122

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

Редни број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	Пети разред		Шести разред		Седми разред		Осми разред	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	27–29	1026–1098	28–30	1062–1134	31–33	1116–1188	31–33	1054–1122
2.	Слободне наставне активности ⁴ (5. и 6. разред) Цртање, сликање и вајање Животне вештине, Медијска писменост, Вежбањем до здравља Музиком кроз живот, Сашувајмо нашу планету Чувари природе (7. и 8. разред) Домаћинство Моја животна средина Уметност Предузетништво Филозофија са децом	1	36	1	36	1	36	1	34
3.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	34
4.	Додатна настава	1	36	1	36	1	36	1	34

Редни број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	Пети разред		Шести разред		Седми разред		Осми разред	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Ваннаставне активности ⁵	1	36	1	36	1	36	1	34
3.	Екскурзија	До 2 дана годишње		До 2 дана годишње		До 2 дана годишње		До 3 дана годишње	

Редни број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	Пети разред		Шести разред		Седми разред		Осми разред	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Ваннаставне активности ⁵	1	36	1	36	1	36	1	34
3.	Екскурзија	До 2 дана годишње		До 2 дана годишње		До 2 дана годишње		До 3 дана годишње	

¹ Обавезне физичке активности реализују се у оквиру предмета Физичко и здравствено васпитање.

² Ученик бира један од понуђених изборних програма.

³ Ученик може да изабере овај предмет, али није у обавези.

⁴ Слободне наставне активности Школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученик обавезно бира једну активност са листе од три слободне наставне активности које Школа нуди.

⁵ Ваннаставне активности могу да буду: друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне, као и друге активности у складу са просторним и људским ресурсима Школе.

ПРОГРАМИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ПО РАЗРЕДИМА

Службени гласници у којима су објављени планови наставе и учења основног образовања и васпитања, програми обавезних предмета, изборних програма и активности по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање:

1. разред

Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 10/17, 15/18 и 2/20)

План за први циклус (1. разред) (2/20)

Обавезни предмети – *српски језик, енглески језик, математика, свет око нас, ликовна култура, музичка култура, физичко и здравствено васпитање (10/17), дигитални свет (2/20)*

Изборни програми – *грађанско васпитање (10/17), румунски језик са елементима националне културе, (15/18)*

Ваннаставне активности – *хор (10/17)*

Правилник о наставном плану и програму за први и други разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 10/04, 3/11 и 11/16)

Ваннаставне активности – *чуvari природе, рука у тесту, народна традиција, лепо писање (10/04), шах (3/11), од играчке до рачунара (11/16)*

Изборни програми – *верска настава – православни катихизис (11/16)*

2. разред

Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 2/20)

План за први циклус (2. разред)

Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 16/18, 3/19 и 5/21)

Обавезни предмети – *српски језик, енглески језик, математика, свет око нас, ликовна култура, музичка култура, физичко и здравствено васпитање (16/18), дигитални свет (5/21)*

Изборни програми – *грађанско васпитање (16/18), румунски језик са елементима националне културе (3/19)*

Ваннаставне активности – *хор (16/18)*

Правилник о наставном плану и програму за први и други разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 10/04, 3/11 и 11/16)

Ваннаставне активности – *чувари природе, лепо писање, народна традиција (10/04), шах (3/11), ликовна секција (11/16)*

Изборни програми – *верска настава – православни катихизис (11/16)*

3. разред

Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 10/17)

План за први циклус (3. разред)

Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/19, 1/20 и 6/20)

Обавезни предмети – *српски језик, енглески језик, математика, природа и друштво, ликовна култура, музичка култура, физичко и здравствено васпитање (5/19)*

Изборни програми – *грађанско васпитање (5/19), румунски језик са елементима националне културе (1/20), влашки говор са елементима националне културе (6/20)*

Пројектна настава (5/19)

Ваннаставне активности – *хор (5/19)*

Правилник о наставном плану за први, други, трећи и четврти разред основног образовања и васпитања и наставном програму за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 1/05, 3/11 и 11/16)

Ваннаставне активности – *чувари природе, рука у тесту, народна традиција (10/04), лепо писање, ликовна секција (11/16)*

Изборни програми – *верска настава – православни катихизис (11/16)*

4. разред

Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 10/17)

План за први циклус (4. разред)

Правилник о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 11/19 и 6/20)

Обавезни предмети – *српски језик, енглески језик, математика, природа и друштво, ликовна култура, музичка култура, физичко и здравствено васпитање (11/19)*

Изборни програми – *грађанско васпитање (11/19), румунски језик са елементима националне културе, влашки говор са елементима националне културе (6/20)*

Пројектна настава (11/19)

Ваннаставне активности – *хор (11/19)*

Правилник о наставном програму за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 3/06, 3/11 и 11/16)

Ваннаставне активности – *чувари природе, рука у тесту, народна традиција (3/06), шах (3/11), од играчке до рачунара (11/16)*

Изборни програми – *верска настава – православни катихизис (11/16)*

5. разред

Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 15/18 и 3/20)

План за 5. разред (15/18)

Обавезни предмети – *српски језик и књижевност, енглески језик, ликовна култура, музичка култура, историја, географија, математика, биологија, физичко и здравствено васпитање (15/18), техника и технологија, информатика и рачунарство (15/18 и 3/20)*

Изборни програми – *грађанско васпитање, француски језик, румунски језик са елементима националне културе, (15/18)*

Ваннаставне активности – *хор/оркестар (15/18)*

Правилник о наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за пети разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“ број 6/07 и 11/16,6/2017,8/2017,12/2018,15/2018=

Слободне наставне активности – чувари природе, цртање, сликање и вајање, Животне вештине, Медијска писменост, Вежбањем до здравља, Музиком кроз живот, Сачувајмонашу планету

Изборни програми – *верска настава – православни катихизис (11/16)*

6. разред

Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 15/18 и 3/19, 3/2020, 6/2020, 17/2021)

План за 6. разред (15/18)

Обавезни предмети – *српски језик и књижевност, енглески језик, ликовна култура, музичка култура, историја, географија, физика, математика, биологија (15/18)*

Изборни програми – *грађанско васпитање, француски језик (15/18), румунски језик са елементима националне културе, влашки говор са елементима националне културе (3/19)*

Ваннаставне активности – *хор/оркестар (15/18)*

Правилник о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/08, 11/16, 3/18 и 3/20)

Слободне наставне активности – *чувари природе, цртање, сликање и вајање, Животне вештине, Медијска писменост, Вежбањем до здравља, Музиком кроз живот, Сачувајмонашу планету* Изборни програми – *верска настава – православни катихизис (11/16)*

Обавезни предмети – *физичко и здравствено васпитање (3/18), техника и технологија, информатика и рачунарство (3/18 и 3/20)*

7. разред

Правилник о плану наставе и учења за седми и осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник” број 18/18)

План за 7. разред

Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник” број 5/19, 1/20, 6/20, 5/21 и 17/2021,)

Обавезни предмети – *српски језик и књижевност, енглески језик, ликовна култура, музичка култура, историја, географија, физика, математика, биологија, хемија, информатика и рачунарство, физичко и здравствено васпитање (5/19), техника и технологија (5/21)*

Изборни програми – *грађанско васпитање, француски језик (5/19), румунски језик са елементима националне културе (1/20),*

Ваннаставне активности – *хор/оркестар (5/19)*

Правилник о наставном програму за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник” број 6/09, 11/16, 12/19 и 3/20)

Слободне наставне активности – *Домаћинство, Моја животна средина, Уметност
Предузетништво Филозофија са децом*

Изборни програми – *верска настава – православни катихизис (11/16)*

Обавезни предмети – *техника и технологија, информатика и рачунарство (12/19 и 3/20)*

8. разред

Правилник о плану наставе и учења за седми и осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник” број 18/18)

План за 8. разред

Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник” број 11/19, 6/20, 5/21 и 17/2021)

Обавезни предмети – *српски језик и књижевност, енглески језик, ликовна култура, музичка култура, историја, географија, физика, математика, биологија, хемија, физичко и здравствено васпитање (11/19), техника и технологија, информатика и рачунарство (5/21)*

Изборни програми – *грађанско васпитање, француски језик (11/19), румунски језик са елементима националне културе, влашки говор са елементима националне културе (6/20)*

Ваннаставне активности – *хор/оркестар (11/19)*

Правилник о наставном програму за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник” број 2/10 и 11/16)

Слободне наставне активности – *Домаћинство, Моја животна средина, Уметност
Предузетништво Филозофија са децом*

Изборни програми – *верска настава – православни катихизис (11/16)*

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ У ПРВОМ ЦИКЛУСУ

Допунска настава се организује за ученике од I до IV разреда који, из објективних разлога, у редовној настави не постижу задовољавајуће резултате, за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања и отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Зависно од утврђених недостатака у знањима, учитељ формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад. Такође бира активности, методе које ће најпре довести до напретка.

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Активности и начин остваривања	Начин праћења остварености циљева
У зависности од наставног предмета одређује се садржај из редовног наставног плана код кога постоји потреба за допунском наставом. Допунска настава у разредној настави се обавезно реализује из предмета српски језик и математика, а по потреби и из других предмета (енглески језик).	Разумевање, препознавање и отклањање нејасноћа у савладавању наставних садржаја. Брже и квалитетније усвајање знања, умења и вештина из наставног градива. Разумевање наставникових инструкција, повезивање градива, примена наученог...	Часови допунске наставе реализоваће се претежно применом фронталног и индивидуалног облика рада, по потреби и радом у мањим групама и у пару, а на основу чешћег (оперативног) планирања допунске наставе и потреба ученика као и сарадње са родитељима. Од наставних метода примењиваће се вербално-текстуалне и илустративно-демонстративне у циљу што веће примене принципа очигледности у настави.	Усмене и писане провере знања ученика, наставни листови за утврђивање градива, праћење активности и ангажовања ученика на часовима...

ПРОГРАМ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ У ПРВОМ ЦИКЛУСУ

Додатна настава намењена је ученицима који имају потребе за проширивањем и продубљивањем знања стечених на часовима редовне наставе. Посебно је потребна ученицима у оквиру припрема за такмичења. Зависно од утврђених потреба ученика учитељи формирају одговарајуће групе са којима се реализује додатна настава.

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Активности и начин остваривања	Начин праћења остварености циљева
У зависности од наставног предмета одређује се садржај за којим постоји потреба за додатном наставом. Додатна настава у разредној настави се обавезно реализује из предмета српски језик и математика у трећем и четвртом разреду.	Проширивање и продубљивање знања, вештина и умења из конкретних наставних предмета. Развијање способности самосталног стицања знања. Припрема ученика за такмичења.	Часови додатне наставе реализоваће се применом фронталног, индивидуалног облика рада, а посебно радом у групама и у пару, а на основу чешћег (оперативног) планирања допунске наставе и потреба ученика као и сарадње са родитељима. Од наставних метода примењиваће се и методе усмерене на учење откривањем и истраживањем. У предметима чији наставни садржаји то дозвољавају настава ће бити проблемски организована (самостално решавање проблема, истраживања, експерименти)	Усмене и писане провере знања ученика, наставни листови за утврђивање градива, праћење активности и ангажовања ученика на часовима... Такмичења ученика

ПРВИ РАЗРЕД

ДОПУНСКА НАСТАВА – СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљеви и задаци: Правилно изговорити гласове, речи и реченице; правилно интонирати реченицу; поштовати тачку, упитник и узвичник; правилно писати лична имена и презимена и једночлана имена насеља; савладавање технике читања и писања, формирање навика за лепо и уредно писање.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
<p>ЈезикГрамматикаПраво пис</p> <p>КњижевностПоезијаПрозаДрамаЧитањетекстаТумачењетекста</p>	<p>-активно слушање, усвајање и примењивање знања о реченици-писање смислених простих реченица. Уочавање језичких појава у тексту, писање по диктату, преписивање текстова ради увежбавања правописних правила, пита шта му није јасно</p> <p>- посматрање упоређивање и манипулисање сликама, активно учествује у причању, описује оно што је видео, осетио, доживео пише састав користећи смислене реченице</p>	<p>-објашњава, демонстрира, упућује, води ученике у процес учења, откривања, разумевања појава, односа и веза; конкретизује задатке(упуства) припрема Материјал за рад,прилагођава начин и темпо рада</p> <p>- понавља и проширује знања ученика; објашњава, демонстрира, уводи ученике у нова знања прилагођавајући му методе, облике и темпо рада, бележи резултате рада и води разговор са ученицима о резултатима и могућностима превазилажења слабости</p>	<p>1CJ.1.2.1. 1CJ.1.2.2. 1CJ. 1.2.3. 1CJ. 1.2.4. 1CJ. 1.2.5. 1CJ. 1.2.6. 1CJ. 1.2.7. 1CJ. 1.2.8. 1CJ.1.5.1. 1CJ.1.5.2. 1CJ.1.5.3.</p> <p>1CJ.1.4.1 1CJ.1.4.2. 1CJ.1.4.3. 1CJ.1.1.5. 1CJ.1.3.1. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.4. 1CJ.1.3.5. 1CJ.1.1.1. 1CJ.1.1.2. 1CJ.0.1.3. 1CJ.1.1.5. 1CJ.1.1.7. 1CJ.1.3.1.) 1CJ.1.3.2. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.4. 1CJ.1.3.5. 1CJ.1.3.6. 1CJ.1.3.7.1CJ.1.3.8. 1CJ.1.3.9. 1CJ.1.3.10.</p>

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете српски језик, математика и природа и друштво“– „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2011.

ДОПУНСКА НАСТАВА – МАТЕМАТИКА

Циљеви и задаци : Ученик правилно користи математичке знаке и симболе; уочава везу између сабирања и одузимања; уме да се служи прибором за цртање; препознаје осно симетричне фигуре и подударност у свакодневним ситуацијама; решава једноставне проблемске ситуације; ученик зна да пореди, процени и измери дужину; зна да користи математичке термине и скраћенице; схвата појам времена; уочава односе између јединица познатих мера

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
<p>-ПРЕДМЕТИ У ПРОСТОРУ И ОДНОСИ МЕЂУ ЊИМА</p> <p>Релације међу предметима</p> <p>Предмети облика круга, квадрата и правоугаоника</p> <p>-ЛИНИЈА И ОБЛАСТ Врсте линија Унутрашњост и спољашњост</p> <p>-дуж</p> <p>-КЛАСИФИКАЦИЈА ПРЕДМЕТА ПРЕМА СВОЈСТВИМА Упоредивање предмета према два својства</p> <p>-ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 100 - Читање и писање бројева</p> <p>– Математички знаци –</p> <p>Упоредивање бројева – Редни бројеви –</p> <p>Сабирање и одузимање</p> <p>-једначине</p>	<p>- посматра, уочава, именује</p> <p>- разликује, именује</p> <p>-посматра, групише, пребројава, броји, сређује по редоследу</p> <p>-упоређује, мери и процењује</p>	<p>-усмерава, анализира, наводи, мотивише, сугерише, ствара ситуације, поставља проблем, подстиче, дискутује</p> <p>-усмерава, анализира, наводи, мотивише, сугерише, ствара ситуације, поставља проблем, подстиче, дискутује</p> <p>-усмерава, анализира, наводи, мотивише, сугерише, ствара ситуације, поставља проблем, подстиче, дискутује</p> <p>-усмерава, анализира, наводи, мотивише, сугерише, ствара ситуације, поставља проблем, подстиче, дискутује</p>	<p>-1МА.1.2.1</p> <p>-1МА.1.2.</p> <p>-1МА.1.2.1</p> <p>-1МА.1.1.1.</p> <p>1МА.1.1.21МА.1.1.4</p> <p>1МА.1.1.5.</p> <p>1МА.1.2.3</p> <p>1МА.1.4.1.</p>

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете српски језик, математика и природа и друштво“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2011.

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Лепо писање, Чуvari природе и Народна традиција

ДРУГИ РАЗРЕД

ДОПУНСКА НАСТАВА – СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљеви и задаци: Ученик упознаје основна базична знања о именицама, глаголима, придевима; упознаје појам и врсту реченица и главне делове; уочава управни говор у тексту; примењује правописна правила; има читак и уредан рукопис; зна да препише текст са задатим задацима; зна да преписује са ћирилице на латиницу; правилно изговара речи, исказе, реченице, пословице, краће текстове; правилно интонира различите реченице; употребљава штампана и писана слова латинице; препричава краће текстове уз помоћ плана; разуме прочитано кроз одговоре на питања; решава лакше језичке вежбе; описује бића, предмете; допуњује реченице.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
<p>Језик</p> <p>Граматика</p> <p>Правопис</p>	<p>посматрање</p> <p>упоређивање и</p> <p>манипулисање сликама</p> <p>активно учествује у</p> <p>причању</p> <p>описује оно што је</p> <p>видео, осетио, доживео</p> <p>пише састав, користећи</p> <p>смислене реченице</p>	<p>-понавља и проширује знања</p> <p>ученика; објашњава, демонстрира,</p> <p>уводи ученике у нова знања</p> <p>прилагођавајући му методе, облике и</p> <p>темпо рада</p> <p>бележи резултате рада и води</p> <p>разговор са ученицима о резултатима</p> <p>и могућностима превазилажења</p> <p>слабости</p>	<p>1CJ.1.4.1CJ.1.4.2</p> <p>1CJ.1.4.3.</p> <p>1CJ.1.1.5</p> <p>1CJ.1.3.11CJ.1.3.2</p> <p>.</p> <p>1CJ.1.3.31CJ.1.3.4</p> <p>.</p> <p>1CJ.1.3.5.1.CJ.1.1.</p> <p>1.</p> <p>1CJ.1.1.21CJ.0.1.3</p> <p>.</p> <p>1CJ.1.1.51CJ.1.1.7</p> <p>.</p> <p>1CJ.1.3.11CJ.1.3.2</p> <p>1CJ.1.3.3.</p> <p>1CJ.1.3.4.</p> <p>1CJ.1.3.51CJ.1.3.6</p> <p>.</p> <p>1CJ.1.3.7.</p> <p>1CJ.1.3.8</p>
<p>Књижевност</p> <p>- Поезија</p> <p>- Проза</p> <p>- Драма</p> <p>Читање текста</p> <p>Тумачење текста</p>	<p>Посматрање,</p> <p>Упоредивање и</p> <p>манипулисање сликама</p> <p>Активно учествује у</p> <p>причању</p> <p>описује оно што је</p> <p>видео, осетио, доживео</p> <p>пише састав, користећи</p> <p>смислене реченице</p>	<p>-понавља и проширује знања</p> <p>ученика; објашњава, демонстрира,</p> <p>уводи ученике у нова знања</p> <p>прилагођавајући му методе ,облике и</p> <p>темпо рада</p> <p>бележи резултате рада и води</p> <p>разговор са ученицима о резултатима</p> <p>и могућностима превазилажења</p> <p>слабости</p>	<p>1CJ.1.2.1</p> <p>1CJ.1.2.2.</p> <p>1CJ. 1.2.3.</p> <p>1CJ. 1.2.4</p> <p>1CJ. 1.2.5.</p> <p>1CJ. 1.2.6.</p> <p>1CJ. 1.2.7.</p> <p>1CJ. 1.2.8.</p> <p>1CJ.1.5.1.</p> <p>1CJ.1.5.2.</p> <p>1CJ.1.5.3</p>

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете српски језик, математика и природа и друштво“– „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2011.

ДОПУНСКА НАСТАВА –МАТЕМАТИКА

Циљеви и задаци: Ученик зна да сабира и одузима до 100; правилно користи математичке знаке и симболе; уочава везу између сабирања и одузимања; познаје таблице множења и дељења; самостално решава задатке са једном и две операције; уочава везе множења и дељења; користи особине различитих операција кроз предмете; решава логичко-комбинаторне проблеме прилагођене узрасту ученика; унапређује прецизност и тачност у раду; разликује и именује једноставне геометријске фигуре и њихове елементе; уме да се служи прибором за цртање; препознаје осно симетричне фигуре и подударност у свакодневним ситуацијама; решава једноставне проблемске ситуације; ученик зна да пореди, процени и измери дужину; зна да користи математичке термине и скраћенице; схвата појам времена; уочава односе између јединица познатих мера.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
Бројеви Геометрија Мерење и мере	уочавају, разликују, посматрају, откривају, упоређују, сарађују, сабирају и одузимају, множе и деле, примењују, истражују, закључују	планира, осмишља, објашњава, упућује, подстиче, демонстрира, коригује, сарађује, координира, води	1МА.1.1.1. 1МА.1.1.2. 1МА.1.1.3 1МА.1.1.4 1МА.1.1.5 1МА.1.3.1 1МА.1.2.1. 1МА.1.2.2. 1МА.1.4.1 1МА.1.4.2 1МА.1.4.3.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете српски језик, математика и природа и друштво“– „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2011.

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Чувари природе, Народна традиција и ликовна секција

ТРЕЋИ РАЗРЕД

ДОПУНСКА НАСТАВА – СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљеви и задаци: Ученик упознаје основна, базична знања о именицама, глаголима и придевима; упознаје појам и врсте реченица и главне делове реченица; уочавање управног говора у тексту; ученик зна да преписује са ћирилице на латиницу; примењује правописна правила; има читак и уредан рукопис; зна да препише текст са задатим задатком; правилно изговара речи, исказе, реченице, пословице, краће текстове; интонативно подешавање гласа у изговору појединих реченица (обавештајне, упитне, узвичне и заповедне) или неких њихових делова (реченични акценат); увођење ученика у свет књижевности; усмерено читање у функцији продубљивања доживљаја текст и његовог тумачења; увежбавање изражајног читања; стицање знања, умења и навика које ће допринети развоју не само књижевне, већ и опште културе на којој се

темељи укупно образовање.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
1. Књижевност - лирика - епика - драма (читање и тумачење текста)	слушање, читање текстова, учествовање у причању, рецитовање	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	1CJ.1.2.1. 1CJ.1.2.2. 1CJ. 1.2.3. 1CJ. 1.2.4. 1CJ. 1.2.5. 1CJ. 1.2.6. 1CJ.1.5.1. 1CJ.1.5.2. 1CJ.1.5.3. 1CJ.1.5.4.
Језик – граматика и правопис -граматика -правопис	активно слушање, састављање реченица, именује и чита слова латинице, писање по диктату	Усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	1CJ.1.4.1. 1CJ.1.4.2.1CJ.1.4.3 . 1CJ.1.1.4. 1CJ.1.3.1. 1CJ.1.3.2. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.4. 1CJ.1.3.5.
3. Култура изражавања (усмено и писмено) (усмена и писмена) - препричавање - причање - извештавање - усмено и писмено вежбање	слушање, посматрање, учествује у причању, пише састав	.усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	1.CJ.1.1.1. 1CJ.1.1.2. 1CJ.1.1.3. 1CJ.1.1.4. 1CJ.1.1.5. 1CJ.1.1.6. 1CJ.1.3.1. 1CJ.1.3.2. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.4. 1CJ.1.3.5. 1CJ.1.3.6. 1CJ.1.3.7. 1CJ.1.3.8. 1CJ.1.3.9. 1CJ.1.3.10.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете српски језик, математика и природа и друштво“– „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2011.

ДОПУНСКА НАСТАВА – МАТЕМАТИКА

Циљеви и задаци: Ученик чита, пише и упоређује бројеве до 1000; чита и пише римске бројеве; зна да сабира и одузима до 1000; зна да множи и дели до 1000; зна особине рачунских операција, приоритет операција и употребу заграда; решава једноставне проблем ситуације; решава једноставне логично-комбинаторне проблеме; разликује и именује једноставне геометријске фигуре и њихове елементе; уме да се служи прибором за цртање; препознаје осно симетричне фигуре и подударност у свакодневним ситуацијама; зна да пореди и уме да процени и мери дужину у окружењу; упоређује и процењује бројност објеката у окружењу; зна јединице за дужину и време и уме да рачуна са њима.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
Блок бројева до 1000 - записивање, упоређивање бројева до 1000; - сабирање и одузимање до 1000 - множење и дељење троцифреног и једноцифреног броја	посматрање, уочавање, именовање, упоређивање, разликовање, примена стечених знања	планира, осмишља, објашњава, упућује, подстиче, демонстрира, коригује, сарађује, координира, води	1MA.1.1.1. 1MA.1.1.2. 1MA.1.1.3. 1MA.1.1.4. 1.MA.1.1.5. 1MA.1.3.1. 1MA.1.3.2.
Мерење и мере - мере за дужину - мере за запремину - мере за време	посматрање, уочавање, именовање, упоређивање, разликовање, примена стечених знања	планира, осмишља, објашњава, упућује, подстиче, демонстрира, коригује, сарађује, координира, води	1MA.1.2.1. 1MA.1.2.2. 1MA.1.2.3..
Геометријски објекти и њихови међусобни односи - правоугаоник - квадрат - троугао - круг	посматрање, уочавање, именовање, упоређивање, разликовање, примена стечених знања	планира, осмишља, објашњава, упућује, подстиче, демонстрира, коригује, сарађује, координира, води	1MA.1.4.1. 1MA.1.4.2. 1MA. 1.4.3. 1MA. 1.4.4.

- Садржаји стандарда налазе
- се у „Правилнику о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете српски језик, математика и природа и друштво“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2011.

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Чувари природе, Народна традиција и Ликовна секција

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

ДОПУНСКА НАСТАВА – СРПСКИ ЈЕЗИК

Допунска настава се организује за ученике који у редовној настави српског језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја. У зависности од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе са којима организује допунски рад (на пример: група ученика с недовољним знањем одређених садржаја из правописа; група ученика који нису савладали неки од предвиђених елемената рада из граматике; група ученика који нису савладали књижевност).

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	ОСНОВНИ НИВО
ЈЕЗИК (Граматика; Правопис; Ортоепија) КЊИЖЕВНОСТ (Поезија; Проза;; Драма; Читање текста; Тумачење текста)	слушају; читају (интерпретативно и изражајно, и читање у себи); пишу по диктату и записује; описују оно што је осетио, видео, доживео и препричавају усмено излажу и изговарају; меморишу; препознају и запажају; упоређују, сортирају и класификују; изводе закључке и дефинишу; анализирају и исправљају грешке; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; коригују грешке; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); учествују у партнерском раду	излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе (обрасце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; објашњава нове речи и изразе; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научено и оцењује; подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје; организује парове и групе ученика	1.CJ.1.2.1. 1.CJ.1.1.2. 1.CJ.1.2.2. 1.CJ:0.1.3. 1.CJ.1.2.3. 1.CJ.1.1.5. 1.CJ. 1.2.4. 1.CJ.1.1.7. 1.CJ.1.2.5. 1.CJ. 1.3.2. 1.CJ. 1.2.6. 1.CJ.1.3.3. 1.CJ.1.2.7. 1.CJ.1.3.4. 1.CJ.1.2.8. 1.CJ.1.3.5. 1.CJ.1.5.1 1.CJ.1.3.6. 1.CJ.1.5.2. 1.CJ.1.3.7. 1.CJ.1.5.3. 1.CJ.1.3.8. 1.CJ.1.4.1. 1.CJ.1.3.9. 1.CJ.1.4.2. 1.CJ:1.3.10. 1.CJ.1.1.5. 1.CJ.1.3.1. 1.CJ. 1.3.2. 1.CJ.1.3.3. 1CJ. 1.3.4. 1.CJ. 1.3.5. 1.CJ.1.1

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете српски језик, математика и природа и друштво“– „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2011.

ДОПУНСКА НАСТАВА – МАТЕМАТИКА

Допунска настава се организује за ученике који у редовној настави математике не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја. У зависности од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока

заостајања, наставник формира одговарајуће групе са којима организује допунски рад (на пример: група ученика с недовољним знањем одређених садржаја о бројевима; група ученика који нису савладали неки од предвиђених елемената рада на текстуалним задацима; група ученика који нису савладали геометрију).

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	ОСНОВНИ НИВО
БРОЈЕВИ (Читање и писање бројева до десет хиљада; Сабирање и одузимање вишецифрених бројева; Множење и дељење; Математички изрази; Разломци ГЕОМЕТРИЈА (Правоугаоник и квадрат – површина; Коцка и квадар – површина) МЕРЕЊЕ И МЕРЕ (Јединице за површину)	слушају; читају (интерпретативно и изражајно, и читање бројева, текст задатка); пишу по диктату и записује бројеве и изразе; усмено излажу и изговарају; меморишу; препознају и запажају; упоређују, сортирају и класификују; изводе закључке и дефинишу; анализирају и исправљају грешке; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; коригују грешке; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); учествују у партнерском раду	излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе (обрасце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; објашњава нове речи и изразе; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научено и оцењује; подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје; организује парове и групе ученика	1MA.1.1.1 1.MA.2.1.1. 1MA.1.1.2 1MA.2.1.3. 1MA.1.1.3 1MA.2.1.4. 1MA.1.1.4 1MA.2.1.5. 1.MA.1.1.5 1.MA.2.4.5. 1MA.1.3.1 1.MA:2.2.1. 1.MA.1.2.1 1.MA:2.4.5. 1MA.1.2.2. 1MA.1.2.3. 1MA.1.4.1. 1MA.1.4.2. 1.MA.1.4.3. 1MA.1.4.4.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете српски језик, математика и природа и друштво“– „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2011.

ДОДАТНА НАСТАВА – МАТЕМАТИКА

Циљ додатне наставе из математике је да ученицима који воле математику и успешно усвајају математичке садржаје у редовној настави омогући: напредовање, продубљивањем и проширивањем тих садржаја, а тиме и да пробуди још јаче мотиве интересовања за учење математике; боље увиђање односа међу стварима и појавама, проналажење узрока; одступање од шаблона и проналажење нових решења; подстицање ученика на самосталан рад, развија ученичке математичке способности.

Задаци: задовољавање индивидуалних способности ученика, склоности, интересовања, способности за учење; подстицање индивидуалног развоја ученика

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
Скуп природних бројева Изрази са више операција; проблемски задаци, логички задаци, комбинаторика Мерење и мере Решавање сложених задатака уз претварање Јединица из мањих у веће и обрнуто Површина Површина квадрата и Коцке Решавање Сложених задатака	-слушају, посматрају- дискутују упоређују, повезују знања и закључују уочавају проблеме и решавају их -упоређивање, мерење, Примена стечених знања, слушају посматрају, дискутују, упоређују -повезују знања и закључују -упоређивање, мери рачуна, црта, обележава, примена стечених знања- логичко мишљење и закључивање	- усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише -поставља проблем, подстиче на логично мишљење - подстиче, дискутује, анализира, мотивише Координира, сугерише, поставља проблем. Усмерава, Анализира, наводи, мотивише, сугерише ствара ситуације, поставља проблем, дискутује - планира и прати рад ученика, у складу са интересовањима и напредовањем ученика одабира садржаје, одговарајућу литературу, облике и методе рада.	1МА.3.1.1. 1 МА.3.1.2. 1МА.3.1.3. 1 МА.3.1.4. 1МА.3.1.5. 1 МА.3.3.2. МА.3.4.1. 1МА.3.4.2 1МА.3.4.3. 1МА.3.2.1. 1МА.3.2.2. 1МА.3.2.3. 1МА.3.2.4. 1МА.3.2.5.

(адекватног темпа), пре свега њихових интелектуалних карактеристика, што омогућава брже напредовање ученика (акцелерација); проширивање и продубљивање обима и садржаја предмета математике; груписање ученика према способностима и интересовањима, чиме се стварају услови за индивидуализацију додатног рада.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете српски језик, математика и природа и друштво“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2011.

ПРОЈЕКТНА НАСТАВА

Циљ учења пројектне наставе је да ученик кроз проблемски и истраживачки усмерену наставу, поткрепљену ученичким истраживачким радовима, дође до крајњег продукта који има јасну употребну или васпитну вредност.

Задатак пројектне наставе је развијање међупредметних компетенција уз употребу информационо-комуникационих технологија.

Пројекти су осмишљени тако да повезују садржаје различитих предмета и развијају међупредметне компетенције ученика.

Ученици се охрабрују и подстичу да буду креатори сопственог сазнања и да стечена знања примене у свакодневном животу.

ТЕМЕ	Активности и начин остваривања	
	Активности ученика	Активности наставника
1. Уводни час		-организује активности
2. Екологиши се	- сами проналазе материјале	- пружа подршку
3. Колико познајемо Србију	-бирају експерте који су им потребни	-планира активности
4. Након четири године	-прикупљају податке на терену	- подела активности
5. Завршни час	- цртају	- избор материјала и метода рада
	-користе ИКТ	-дефинисање места и динамике рада;
	-процењују	- приказ добијених резултата и продуката пројекта;
	-доносе одлуке	-вредновање пројекта (процена остварености дефинисаних циљева и исхода, указивање на успехе и тешкоће у току реализације пројекта)
	-планирају	

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Чувари природе, Народна традиција и Рука у тесту – откривање света

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ У ДРУГОМ ЦИКЛУСУ

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ У ДРУГОМ ЦИКЛУСУ

Допунски рад се организује за ученике од V до VIII разреда који из објективних разлога, у редовној настави не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја, за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања и отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива. Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад. Такође бира активности, методе које ће најпре довести до напретка.

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Активности и начин остваривања	Начин праћења остварености циљева
У зависности од наставног предмета одређује се садржај из редовног наставног програма код кога постоји потреба за допунским радом. Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад. На основу претходног испитивања тешкоћа и узрока, за сваку групу се ствара посебан, одговарајући план рада, чијим ће се савладавањем отклонити испољени недостаци у знању, умењу и вештини ученика	Усвајање основних знања, препознавање, разумевање наставникових инструкција; Боље разумевање појмова Нарочито треба водити рачуна о одмерености захтева, као и о стимулисању ученика за показане резултате (похвале, награде, позитивна оцена).	Индивидуализација наставе - полупрограмираним и програмираним секвенцама, наставним листићима; предавањима с друкчијим - очигледнијим примерима; посебни групни и индивидуални задаци и друго, а на основу чешћег (оперативног) планирања допунске наставе и потреба ученика као и сарадње са родитељима	Структуисано посматрање са утврђеним циљем и предметом посматрања (праћење активности и ангажовања ученика на часовима. Разговор, усмено излагање ученика на задате теме; учениково објашњавање појава, Усмене и писане провере знања ученика, наставни листови за утврђивање градива

ПРОГРАМ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ У ДРУГОМ ЦИКЛУСУ

За додатни рад се опредељују даровити ученици и ученици посебних интересовања од V до VIII разреда. Ангажоване ученике стога треба стимулисати (похвале, награде, интерна школска такмичења у циљу припрема за све нивое такмичења које се организују).

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Активности и начин остваривања	Начин праћења остварености циљева
<p>У зависности од наставног предмета одређује се садржај из редовног наставног програма који се проширују у складу са узрастом и интересовањима ученика. Наставник заједно са ученицима утврђује (конкретизује) програм додатног рада с групама или појединим даровитим ученицима.</p>	<p>- Проширивање и продубљивање знања, вештина и умења из конкретних наставних предмета.</p> <p>- Развијање способности самосталног стицања знања, повезивање градива, примена наученог; Решавање тестова са ранијих такмичења; Знања, умења и вештине, које су стекли истраживачким, индивидуалним и групним радом, ученици користе у редовној настави, слободним активностима и у другим приликама (конкурси, такмичења, школске и друге приредбе).</p>	<p>Применом најпогоднијих облика и метода рада, пре свега оне које у највећој могућој мери активирају све потенцијале ученика, а нарочито оне који омогућавају развој креативности ученика. Самосталним служењем предметне грађе (у учењу и истраживању), припремом и излагањем својих радова (усмено, писмено, практично) пред својом групом, разредом или целом школом. Реализација се одвија кроз индивидуални рад, рад у пару и у групама кроз интерактивни приступ;</p>	<p>Анализом радова ученика и остварених резултата на смотрема, такмичењима, интервјуисањем ученика и родитеља и применом одређених инструмената од стране школског психолога или педагога. Продукти ученичких активности: (специфичност предмета), цртежи, постери, панои, конструкторски материјали, анализа промене у постигнућима; успеси на такмичењима; учешће на конкурсима; задовољство ученика задовољство родитеља</p>

ПЕТИ РАЗРЕД

ДОПУНСКА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК (програм допунске наставе за 5. разред)

Циљеви и задаци:

- Стицање основних појмова
 - усвајање наставних садржаја предвиђених планом и програмом на основном нивоу
 - савладавање садржаја програма специфичним наставним методама (индивидуализација наставе предавањима с друкчјим – очигледнијим примерима; посебни групни и индивидуални задаци и др.).
 - увежбавање и понављање стечених знања и вештина и давање упутстава за савладавање потешкоћа у учењу
 - овладавање усменим и писменим изражавањем према захтевима програма
 - решавање једноставнијих задатака
 - омогућити да ученик кроз вежбу овлада, како теоријским, тако и практичним делом градива у оквиру својих могућности
 - пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја
- повезивање градива
- неговање сарадничких и кооперативних односа у раду

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		стандарди	
	Активности ученика	Активности наставника		
Књижевност: - основни књижевнотеоријски термини, стилске фигуре(епитет, поређење, оноματοпеја) - усмена и ауторска књижевност - књижевни родови и врсте Граматика и правопис: - реченични чланови - падежи - глаголски облици - врсте речи - предикатска реченица - основна правописна правила - Језичка култура: - техника израде писменог састава - богаћење речника - лексичке и стилске вежбе - препричавање текста - артикулација гласова	слушају, пишу, запажају, размишљају, решавају задатке, читају	бира садржај, методе и облике рада у складу са могућностима, предзнањем и интересовањем ученика, помаже ученицима у раду, саветује их, охрабрује и мотивише за даље напредовање	CJ.1.1.1 CJ.1.1.5 CJ.1.2.1 CJ.1.2.3 CJ.1.2.8 CJ.1.3.9 CJ.1.4.4 CJ.1.4.6	CJ.1.1.4. CJ.1.1.6. CJ.1.2.2. CJ.1.2.4. CJ.1.3.4. CJ.1.4.1. CJ.1.4.5. CJ.1.4.7.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

МАТЕМАТИКА (програм допунске наставе за 5. разред

Циљеви и задаци:

Ученик треба да:

- израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева);
- реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева);
- примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама;
- разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце;
- одреди и примени НЗС и НЗД;
- изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке;
- анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом;
- опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг;
- нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор;
- упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски;
- правилно користи геометријски прибор;
- идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе;
- нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор;
- измери дати угао и нацрта угао задате мере;
- реши једноставан задатак применом основних својстава паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова);
- прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке у оба записа и преводи их из једног записа у други;
- заокружи број и процени грешку заокруживања;
- израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину;
- одреди проценат дате величине;
- примени размеру у једноставним реалним ситуацијама;
- примени аритметичку средину датих бројева;
- сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и, по потреби, користи калкулатор или расположиви софтвер;
- идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије;
- симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор;
- конструише симетралу дужи и симетралу угла и примењује њихова својства;
- конструише праву која је нормална на дату праву или је паралелна датој правој.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
1. ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ - рачунске операције - дељивост бројева - скупови и скуповне операције	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.1.1.1. МА.1.1.5
2. ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ - круг - паралелне праве - централна симетрија и translација	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.1.3.1 МА.1.3.3
3. УГАО - врсте углова - мера угла - сабирање и одузимање углова	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, правилно коришћење геометријског прибора	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.1.3.1 МА.1.4.1 МА.1.4.2 МА.1.4.3 МА.1.4.4
4. РАЗЛОМЦИ - појам разломка - рачунске операције са разломцима - једначине и неједначине са разломцима - проценти, размера и аритметичка средина	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.1.1.1 МА.1.1.2 МА.1.1.3 МА.1.1.4
5. ОСНА СИМЕТРИЈА - осносиметричне фигуре - симетрала дужи - симетрала угла	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, правилно коришћење геометријског прибора	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.1.3.6

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

БИОЛОГИЈА (програм допунске наставе за 5. разред)

Циљ допунске наставе биологије је да ученицима који нису савладали одређене садржаје биологије омогући лакше и успешно укључивање у редовне васпитно-образовне процесе, као и да им се развију упорност, самосталност, тачност у раду и самопоуздање.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		СТАНДАРДИ
	Активности ученика	Активности наставника	ОСНОВНИ НИВО
<p>1. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОГ СВЕТА</p> <p>Жива бића, нежива природа и биологија.</p> <p>Особине живих бића: ћелијска грађа, исхрана, дисање, излучивање, надражљивост, покретљивост, размножавање, раст и развиће.</p> <p>Једноћелијски и вишећелијски организми.</p> <p>Основе класификације: главни (морфолошки) карактери и особине везане за класификацију. Формирање скупова карактера који се уклапају једни у друге (груписање живих бића)</p> <p>Исхрана. Храна као извор енергије и градивних супстанци потребних за обављање свих животних процеса.</p> <p>Дисање као размена гасова у различитим срединама.</p> <p>Излучивање.</p> <p>Надражљивост.</p> <p>Покретљивост – кретање.</p> <p>Размножавање: бесполно и полно.</p> <p>Раст и развиће. Дужина живота. Промене које човек пролази током развића; пубертет и полна зрелост.</p> <p>2. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА</p> <p>Живот у воденој и копненој средини:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Живот у води – изглед, прилагођености на начин живота – речна шкољка, речни рак, шаран, штука, локвањ, дрезга или нека алга; - Живот на копну – изглед, прилагођености на начин живота – човек, срна, пас, мачка, јазавац, слепи миш, сова ушара, кокошка, шумски мрав, стрижибуба, храст, смрча, дивља ружа, љубичица, хајдучка трава, камилица, ливадарка; - Прилагођености на начин живота – жаба, комарац, вилин коњиц, чапља; - Живот под земљом – кртица, ровац, кишна глиста. <p>3. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА</p> <p>Преношење особина са родитеља на потомке. Разлике родитеља и потомака. Разлике полног и бесполног размножавања у настанку варијабилности. Јединке унутар једне врсте се међусобно разликују (варијабилност) – узроци варијабилности: наслеђивање и утицај средине на развиће сваке јединке.</p> <p>Варијабилност организама унутар врсте је предуслов за еволуцију.</p> <p>4. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ</p> <p>Жива бића из непосредног окружења.</p> <p>Позитиван и негативан утицај људи на жива бића и животну средину.</p> <p>Заштита живих бића и животне средине.</p> <p>Пројекат очувања природе у мом крају.</p> <p>Дивље животиње као кућни љубимци – да или не.</p> <p>Значај врста за човека (самоникло јестиво, лековито, отровно биље; животиње као храна и могући преносиоци болести, отровне животиње).</p> <p>5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ</p> <p>Здрава исхрана и унос воде. Енергетски напаци.</p> <p>Штетност дуванског дима и психоактивних супстанци.</p> <p>Физичка активност и здравље.</p> <p>Промене у пубертету и последице прераног ступања у сексуалне односе.</p>	<p>користе лупу , раде на тексту демонстрирају сликом, графиком, шемом, примењују знања, слушају; описују и препричавају, препознају и запажају; упоређују, класификују; изводе закључке и дефинишу; анализирају; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; повезују ново са већ постојећим знањем</p>	<p>планира, осмишљава, објашњава, упућује, подстиче, демонстрира, коригује, сарађује, координира, води, конкретизује дата упуста, прилагођава методе, облике и темпо рада спорим ученицима и онима, којима је помоћ неопходна</p>	<p>БИ.1.1.1. БИ.1.1.2. БИ.1.1.3. БИ.1.1.4. БИ.1.1.5.</p> <p>БИ.1.2.1. БИ.1.2.2. БИ.1.2.3.</p> <p>БИ.1.3.1. БИ.1.3.2. БИ.1.3.8. БИ.1.3.9. БИ.1.3.10.</p> <p>БИ.1.4.2. БИ.1.4.3. БИ.1.4.4.</p> <p>БИ.1.5.1. БИ.1.5.3.</p> <p>БИ.1.6.1. БИ.1.6.2. БИ.1.6.3.</p>

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК (програм допунске наставе за 5. разред)

Циљеви и задаци:

Допунска настава се организује за ученике који у редовној настави енглеског језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја. У зависности од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе са којима организује допунски рад (на пример: група ученика с недовољним знањем одређених садржаја из граматике или правописа; група ученика који нису савладали неки од предвиђених елемената рада на тексту или облика усменог и писменог изражавања; група ученика са артикулационим проблемима).

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		ОСНОВНИ НИВО
	Активности ученика	Активности наставника	
INTRODUCTION (УВОД) UNIT 1: MY LIFE (МОЈ ЖИВОТ) UNIT 2: ANIMALS (ЖИВОТИЊЕ) UNIT 3: HOLIDAYS (РАСПУСТИ) UNIT 4: FOOD (ХРАНА) UNIT 5: THE WORLD (СВЕТ) UNIT 6: ENTERTAINMENT (ЗАБАВА) MISCELLANEOUS (РАЗНО)	слушају; читају (интерпретативно и изражајно, и читање у себи); пишу по диктату и записују; описују и препричавају; усмено излажу и изговарају; певају; меморишу; препознају и запажају; упоређују, сортирају и класификују; изводе закључке и дефинишу; анализирају и исправљају грешке; постављају питања, траже информације и објашњавају; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; коригују грешке и усавршавају технику извођења; играју улоге и имитирају; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); учествују у партнерском раду	излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе (обрасце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; објашњава нове речи и изразе; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научено и оцењује; подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје; организује парове и групе ученика	ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.2. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.4. ПСТ.1.1.5. ПСТ.1.1.6. ПСТ.1.1.7. ПСТ.1.1.8. ПСТ.1.1.9. ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.11. ПСТ.1.1.12. ПСТ.1.1.13. ПСТ.1.1.14. ПСТ.1.1.15. ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.17. ПСТ.1.1.18. ПСТ.1.1.19. ПСТ.1.1.20. ПСТ.1.1.21. ПСТ.1.1.22. ПСТ.1.1.23. ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.2.2. ПСТ.1.2.3. ПСТ.1.2.4. ПСТ.1.3.1. ПСТ.1.3.2.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик“ – „Службени гласник РС“, бр. 78/2017.

ГЕОГРАФИЈА (програм допунске наставе за 5. разред)

Циљеви и задаци:

Допунска настава се организује за ученике који у редовној настави географије не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја. У зависности од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе са којима организује допунски рад.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	основни ниво
1. ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА 2. ВАСИОНА 3. ПЛАНЕТА ЗЕМЉА	Слуша предавање Прати излагање наставника именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу, биосферу) и препознаје њихове основне одлике, именује небеска тела у Сунчевом систему и наводи њихов распоред, описује облике Земље и препознаје појаве и процесе везане за њена кретања, Описује начине представљања Земљине површине, Препознаје и чита географске и допунске елементе карте.	излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе (обрасце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научно и оцењује; подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје;	Г.1.1.1. Г.1.1.2. Г.1.1.3. Г.1.2.1. Г.1.2.2. Г.1.2.3.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ИСТОРИЈА (програм допунске наставе за 5. разред)

Циљ допунске наставе је да пружи помоћ ученицима којима је потребна помоћ у савладавању програма и у учењу. Идентификација ученика за допунску наставу биће извршена по завршетку првог квартала, јер је то једина васпитно-образовна активност која се планира уназад, што значи да је потребно поново обрадити оне садржаје који ученици нису успешно савладали.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Садржаји програма
	Активности ученика	Активности наставника	Основни ниво
Основи проучавања прошлости Праисторија Стари Исток	слушају излагање наставника; описују и препричавају прочитано градиво; усмено излажу своје одговоре и запажања; изводе закључке и дефинишу одговоре на основу прочитаног/саслушаног материјала; постављају питања,	излаже градиво; објашњава нове појмове; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља питања; проверава активности ученика у току процеса учења; повезује ново градиво са претходним искуствима и	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.1.7.

<p>Античка Грчка</p> <p>Антички Рим</p>	<p>траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); тумаче историјске карте и користе историјски атлас; користе и тумаче аудио-визуелне изворе</p>	<p>знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научено и оцењује; показује како се користи историјска карта и историјски атлас</p>	<p>ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10.</p> <p>ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4 . ИС.1.2.5. ИС.1.2.6. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8.</p>
---	--	---	---

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК (програм допунске наставе за 5. разред)

Циљеви и задаци – савладавање основних знања која ученици нису савладали на часовима редовне наставе. Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		СТАНДАРДИ
	Активности ученика	Активности наставника	ОСНОВНИ НИВО
<p>1.ПРЕДСТАВЉАЊЕ Како се зовеш (Commenttut'appelles, jem'appelle); Личне заменице (наглашене и ненаглашене): je, tu, il, elle, nous, vous, ils, elles, moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles</p> <p>2.СПОРТ Постављање питања, упитне речи: ко је то (Quic'est?); како (Comment?); који, која (Quel/Quelle); да ли (Est-ceque); шта је то (Qu'est-ceque'est?); где (Où); када (Quand)</p> <p>3.МЕСТА глаголски облици и начини- садашње време, императив модални глаголи (vouloir; pouvoir) помоћни глаголи(avoir; être)</p> <p>4.ПРАЗНИЦИ правилни глаголи на –ER негација чланови (одређени и неодређени); посесиви једнина, множина; мушки и женски род придева и именица</p> <p>5.ДЕЛОВИ ТЕЛА поздрављање, националности, државе, чланови породице, бројеви од 1 до 100, боје, дани, месеци, годишња доба, школски прибор, животиње, редни бројеви, распоред часова, адреса, број телефона, место становања, предлози за место и време</p> <p>6.НАЦИОНАЛНОСТИ Властите именице везане за државе и становнике истих Предлози за место</p>	<p>слушају; читају (интерпретативно и изражајно, и читање у себи); пишу по диктату и записују; описују и препричавају; усмено излажу и изговарају; певају; меморишу; препознају и запажају; упоређују, сортирају и класификују; изводе закључке и дефинишу; анализирају и исправљају грешке; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; коригују грешке и усавршавају технику извођења; играју улоге и имитирају; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); учествују у партнерском раду</p>	<p>излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе (обрасце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; објашњава нове речи и изразе; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научено и оцењује; подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје; организује парове и групе ученика</p>	<p>ДСТ.1.1.1. ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.3. ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.5. ДСТ.1.1.6. ДСТ.1.1.7. ДСТ.1.1.8. ДСТ.1.1.9. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.13. ДСТ.1.1.14.. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.17. ДСТ.1.1.18. ДСТ.1.1.19. ДСТ.1.1.20. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.1.22. ДСТ.1.1.23.</p>

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик“ – „Службени гласник РС“, бр. 78/2017.

ДОДАТНА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК (програм додатне наставе за 5. разред)

Циљеви и задаци:

- проширивање и продубљивање знања, умења и вештина
- активирање ученика и њихово оспособљавање за самообразовање
- развијање маште и подстицање стваралачког рада
- упућивање на самостално коришћење различитих извора сазнања
- оспособити ученике да се самостално служе књижевном и некњижевном грађом (у учењу и истраживању) и да припремају и излажу своје радове (усмене, писмене, практичне) пред својом групом, разредом или целом школом
- припрема ученика за школско, општинско, окружно такмичење
- развијање културе усменог и писменог изражавања и истраживачког духа
- развијање стваралачког и критичког мишљења
- повезивање градива
- неговање сарадничких и кооперативних односа у раду
- остваривање садржајима који су у складу са интересовањима ученика
- оспособљавање за самосталан истраживачки рад

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		СТАНДАРДИ
	Активности ученика	Активности наставника	
Граматика и правопис: морфологија и синтакса; практична примена правописних правила, ортоепија, лексикологија Књижевност: књижевнотеоријски појмови, књижевни родови и врсте; стилске фигуре, версификација Језичка култура: Богаћење речника; лексичке, семантичке и стилске вежбе	истраживачки и самостални рад, поставља питања, предлаже, дискутује	планира и прати рад ученика, у складу са интересовањима и напредовањем ученика одабира садржаје, одговарајућу литературу, облике и методе рада	CJ.2.1.5. CJ.2.2.5. CJ.2.3.3. CJ.2.4.7. CJ.3.1.1. CJ.3.1.2. CJ.3.1.3. CJ.3.1.4. CJ.3.2.1. CJ.3.2.5. CJ.3.3.1. CJ.3.3.2. CJ.3.3.3. CJ.3.3.5. CJ.3.4.4.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

МАТЕМАТИКА (програм додатне наставе за 5. разред)

Циљеви и задаци:

- Проширивање и продубљивање стечених знања са редовне наставе
- Развијање наклоности према математици као науци и доприносу који она у модерном друштву има
- Развијање правог разумевања математичког израза, концепата процеса и доказа на примерима који се не раде на редовној настави
- Развијање способности логичког мишљења, резонувања, анализирања, доказивања и прецизног изражавања
- Развијање геометријског начина размишљања, доказивања геометријских тврђења и вештине цртања
- Развијање следећих способности код ученика: посматрања, асоцијације, рачунања, апстрактног мишљења, логичког резонувања, прецизног записивања и изражавања

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		СТАНДАРДИ
	Активности ученика	Активности наставника	
1. СКУПОВИ - решавање текстуалних задатака применом Веновог дијаграма - дијаграми и њихова примена у решавању математичких проблема, метод дужи	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, правилно коришћење геометријског прибора	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.3.1. МА.3.4.1. МА.3.4.2.
2. ДЕЉИВОСТ БРОЈЕВА - бинарни бројни систем	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, правилно коришћење геометријског прибора	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.1.2
3. РАЗЛОМЦИ - рационални поступци при рачунању, одабрани задаци - разломци, одабрани задаци - процентни рачун	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.1.1. МА.3.1.3. МА.3.2.5.
4. РАЗЛОМЦИ - појам разломка - рачунске операције са разломцима - једначине и неједначине са разломцима - проценти, размера и аритметичка средина	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.1.1.1 МА.1.1.2 МА.1.1.3 МА.1.1.4
5. ОСНА СИМЕТРИЈА - осносиметричне фигуре - симетрала дужи - симетрала угла	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, правилно коришћење геометријског прибора	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.1.3.6

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ИСТОРИЈА (програм додатне наставе за 5. разред)

Циљ додатне наставе је да се омогући ученицима да у складу са својим посебним интересовањима и склоностима развију своје способности и прошире знања.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
Основи проучавања прошлости Праисторија Стара Исток Античка Грчка Антички Рим	слушају излагање наставника; описују и препричавају прочитано градиво; усмено излажу своје одговоре и запажања; изводе закључке и дефинишу одговоре на основу прочитаног/аслушаног материјала; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); тумаче историјске карте и користе историјски атлас; користе и тумаче аудио-визуелне изворе	излаже градиво; објашњава нове појмове; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља питања; проверава активности ученика у току процеса учења; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научно и оцењује; показује како се користи историјска карта и историјски атлас	ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.4. ИС.3.2.5. ИС.3.2.6. ИС.3.2.7. .

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

БИОЛОГИЈА (програм додатне наставе за 5. разред)

Циљ додатне наставе је да омогући обдареним и талентованим ученицима да прошире и продубе своја знања и вештине у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да допринесе њиховом оспособљавању за даље целоживотно образовање.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		НАПРЕДНИ НИВО
	Активности ученика	Активности наставника	
<p>1. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОГ СВЕТА</p> <p>Жива бића, нежива природа и биологија.</p> <p>Особине живих бића: ћелијска грађа, исхрана, дисање, излучивање, надражљивост, покретљивост, размножавање, раст и развиће.</p> <p>Једноћелијски и вишећелијски организми.</p> <p>Основе класификације: главни (морфолошки) карактери и особине везане за класификацију. Формирање скупова карактера који се уклапају једни у друге (груписање живих бића)</p> <p>Исхрана. Храна као извор енергије и градивних супстанци потребних за обављање свих животних процеса.</p> <p>Дисање као размена гасова у различитим срединама.</p> <p>Излучивање.</p> <p>Надражљивост.</p> <p>Покретљивост – кретање.</p> <p>Размножавање: бесполно и полно.</p> <p>Раст и развиће. Дужина живота. Промене које човек пролази током развића; пубертет и полна зрелост.</p> <p>2. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА</p> <p>Живот у воденој и копненој средини:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Живот у води – изглед, прилагођености на начин живота – речна шкољка, речни рак, шаран, штука, локвањ, дрезга или нека алга; - Живот на копну – изглед, прилагођености на начин живота – човек, срна, пас, мачка, јазавац, слепи миш, сова ушара, кокошка, шумски мрав, стрижибуба, храст, смрча, дивља ружа, љубичица, хајдучка трава, камилица, ливадарка; - Прилагођености на начин живота – жаба, комарац, вилин коњиц, чапља; - Живот под земљом – кртица, ровац, кишна глиста. <p>3. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА</p> <p>Преношење особина са родитеља на потомке. Разлике родитеља и потомака. Разлике полног и бесполног размножавања у настанку варијабилности. Јединке унутар једне врсте се међусобно разликују (варијабилност) – узроци варијабилности: наслеђивање и утицај средине на развиће сваке јединке.</p> <p>Варијабилност организама унутар врсте је предуслов за еволуцију.</p> <p>4. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ</p> <p>Жива бића из непосредног окружења.</p> <p>Позитиван и негативан утицај људи на жива бића и животну средину.</p> <p>Заштита живих бића и животне средине.</p> <p>Пројекат очувања природе у мом крају.</p> <p>Дивље животиње као кућни љубимци – да или не.</p> <p>Значај врста за човека (самоникло јестиво, лековито, отровно биље; животиње као храна и могући преносиоци болести, отровне животиње).</p>	<p>практична примена знања – израда презентација, демонстрација графиком или шемом, анализирају, самостално изводе закључке, упоређују- примењују знање, самостално проналазе нове изворе знања, проширују постојеће знање, развијају сарадничке односе и критичко мишљење</p>	<p>планира, осмишљава, објашњава, упућује, подстиче, демонстрира, коригује, сарађује, координира, води, конкретизује дата упуства, прилагођава методе, облике и темпо рада надареним ученицима</p>	<p>БИ.3.1.4. БИ.3.1.5. БИ.3.2.1. БИ.3.2.3. БИ.3.3.5. БИ.3.3.6. БИ.3.4.1. БИ.3.5.4. БИ.3.5.5. БИ.3.6.1. БИ.3.6.2. БИ.3.6.3.</p>

<p>5.ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ</p> <p>Здрава исхрана и унос воде. Енергетски напаци.</p> <p>Штетност дуванског дима и психоактивних супстанци.</p> <p>Физичка активност и здравље.</p> <p>Промене у пубертету и последице прераног ступања у сексуалне односе.</p>			
--	--	--	--

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Чувари природе, Цртање, сликање и вајање, Животне вештине, Медијска писменост, Вежбањем до здравља, Музиком кроз живот

ШЕСТИ РАЗРЕД

ДОПУНСКА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК (програм допунске наставе за 6. разред)

Циљеви и задаци:

- Стицање основних појмова
- усвајање наставних садржаја предвиђених планом и програмом на основном нивоу
- савладавање садржаја програма специфичним наставним методама (индивидуализација наставе - предавањима с друкчјим - очигледнијим примерима; посебни групни и индивидуални задаци и др.).
- увежбавање и понављање стечених знања и вештина и давање упутстава за савладавање потешкоћа у учењу
- овладавање усменим и писменим изражавањем према захтевима програма
- решавање једноставнијих задатака
- омогућити да ученик кроз вежбу овлада, како теоријским, тако и практичним делом градива у оквиру својих могућности
- пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја
- повезивање градива
- неговање сарадничких и кооперативних односа у раду

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		СТАНДАРДИ
	Активности ученика	Активности наставника	
<p>Књижевност</p> <ul style="list-style-type: none"> - књижевни родови и врсте и њихове карактеристике; - разумевање епских и лирских текстова (песничких слика, ликових, мотива...); <p>-Одлике лирске поезије (облик-стих, рима, строфа)</p> <p>- Стилске фигуре: епитет, оноματοпеја, персонификација</p> <p>- облици казивања: наратив (хронолошко приповедање), описивање, дијалог, монолог</p> <p>- разлике између народне и ауторске књижевности</p> <p>Граматика</p> <ul style="list-style-type: none"> - глаголски облици (прости и сложени; лични и нелични; глаголски начини) - променљиве и непроменљиве врсте речи; - именичка синтагма (главни и зависни чланови) - главни реченични чланови и њихово препознавање - независне и зависне реченице (основни појмови) <p>Правописна норма – писање глаголских облика; интерпункција у зависној реченици</p> <p>Језичка култура</p> <p>Језичке и лексичке вежбе</p>	<p>слушају, пишу, запажају, размишљају, читају, решавају задатке</p>	<p>бира садржај, методе и облике рада у складу са могућностима, предзнањем и интересовањем ученика, помаже ученицима у раду, саветује их, охрабрује и мотивише за даље напредовање</p>	<p>CJ.1.1.1. CJ.1.1.4. CJ.1.1.5. CJ.1.1.6. CJ.1.2.1. CJ.1.2.2. CJ.1.2.3. CJ.1.2.4. CJ.1.2.8. CJ.1.3.1. CJ.1.3.4. CJ.1.3.5. CJ.1.3.10. CJ.1.4.1. CJ.1.4.2. CJ.1.4.4. CJ.1.4.5. CJ.1.4.6. CJ.1.4.7.</p>

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

МАТЕМАТИКА (програм допунске наставе за 6. разред)

Циљеви и задаци:

Ученик треба да:

- прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе бројеве;
- одреди супротан број и апсолутну вредност целог броја;
- израчуна вредности једноставнијих бројевних израза;
- класификује троуглове на основу њихових својстава;
- конструише углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова;
- уочи одговарајуће елементе подударних троуглова;
- утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности;
- конструише троугао на основу задатих елемената (странице и углови);
- примени својства троуглова у једноставнијим задацима;
- одреди центар описане и уписане кружнице троугла;
- правилно користи геометријски прибор;
- прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој рационалне бројеве у облику разломка и у децималном запису;
- одреди супротан број и апсолутну вредност рационалног броја;
- израчуна вредности једноставнијих бројевних израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева;
- реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева;
- прикаже податке у зависности између две величине у координатном систему (стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм);
- класификује четвороуглове на основу њихових својстава;
- конструише паралелограм и трапез на основу задатих елемената (странице, углови и дијагонале четвороугла);
- примени својства четвороуглова у једноставнијим задацима;
- сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама;
- израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или расположиву једнакост.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		СТАНДАРДИ
	Активности ученика	Активности наставника	
1. ЦЕЛИ БРОЈЕВИ - супротан број - рачунске операције у скупу целих бројева - једначине и неједначине у скупу целих бројева	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.1.1.1. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.6.
2. ТРОУГАО - врсте троуглова - углови троугла - конструкција троугла	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, правилно коришћење геометријског прибора	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.1.3.1. МА.1.3.2. МА.1.3.6.
3. РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ - рачунске операције у скупу рационалних бројева - једначине и неједначине у скупу рационалних бројева - пропорција	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, повезује знање са реалним животним проблемима	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.1.1.1. МА.1.1.2. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.5.4.

4. ЧЕТВОРОУГАО - врсте четвороуглова - конструкција четвороуглова - вектори и операције са њима	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, правилно коришћење геометријског прибора	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.1.3.2 МА.1.3.6.
5. ПОВРШИНА ТРОУГЛОВА И ЧЕТВОРОУГЛОВА - површина троуглова - површина четвороуглова	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, повезује знање са реалним животним проблемима	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.1.3.2. МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.1.4.4.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК (програм допунске наставе за 6. разред)

Циљеви и задаци:

Допунска настава се организује за ученике који у редовној настави енглеског језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја. У зависности од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе са којима организује допунски рад (на пример: група ученика с недовољним знањем одређених садржаја из граматике или правописа; група ученика који нису савладали неки од предвиђених елемената рада на тексту или облика усменог и писменог изражавања; група ученика са артикулационим проблемима).

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		СТАНДАРДИ	
	Активности ученика	Активности наставника	ОСНОВНИ НИВО	
INTRODUCTION (УВОД)	слушају; читају (интерпретативно и изражајно, и читање у себи); пишу по диктату и записују; описују и препричавају; усмено излажу и изговарају; певају; меморишу; препознају и запажају;	излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе (обрасце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке;	ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.5. ПСТ.1.1.7. ПСТ.1.1.9.	ПСТ.1.1.2. ПСТ.1.1.4. ПСТ.1.1.6. ПСТ.1.1.8. ПСТ.1.1.10.
UNIT 1: MY LIFE (МОЈ ЖИВОТ)	преговарају; певају; меморишу; препознају и запажају;	објашњава нове речи и изразе; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења;	ПСТ.1.1.11. ПСТ.1.1.13. ПСТ.1.1.15. ПСТ.1.1.17. ПСТ.1.1.19.	ПСТ.1.1.12. ПСТ.1.1.14. ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.18. ПСТ.1.1.20.
UNIT 2: THE FUTURE (БУДУЋНОСТ)	упоређују, сортирају и класификују; изводе закључке и дефинишу; анализирају и исправљају грешке; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; коригују грешке и усавршавају технику извођења; играју улоге и имитирају; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); учествују у партнерском раду	поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научено и оцењује; подстиче општу климу	ПСТ.1.1.15. ПСТ.1.1.17. ПСТ.1.1.19. ПСТ.1.1.21. ПСТ.1.1.23.	ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.18. ПСТ.1.1.20. ПСТ.1.1.22. ПСТ.1.1.23.
UNIT 3: TIMES AND PLACES (ВРЕМЕНА И МЕСТА)				
UNIT 4: CITIES (ГРАДОВИ)				
UNIT 5: EXPERIENCES (ИСКУСТВА)			ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.2.3.	ПСТ.1.2.2. ПСТ.1.2.4.
UNIT 6: WHAT'S UP? (ШТА ИМА?)			ПСТ.1.3.1.	ПСТ.1.3.2.

MISCELLANEOUS (PAЗНО)	опуштености, уважава све идеје; организује парове и групе ученика	ПСТ.1.3.3. ПСТ. 1.3.4. ПСТ.1.3.5.
-----------------------	---	--------------------------------------

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик“ – „Службени гласник РС“, бр. 78/2017.

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК (програм допунске наставе за 6. разред)

Циљеви и задаци – савладавање основних знања која ученици нису савладали на часовима редовне наставе. Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		СТАНДАРДИ
	Активности ученика	Активности наставника	ОСНОВНИ НИВО
<p>1.СЛОБОДНО ВРЕМЕ</p> <p>Чланови (одређени, неодређени, сажети, партитивни)</p> <p>присвојни и показни детерминанти</p> <p>глаголски облици: презент, перфекат, блиско будуће време (aller + infinitif), скорашње прошло време (venir de + infinitif)</p> <p>2.ОДЕВАЊЕ</p> <p>Модални глаголи: pouvoir, vouloir, devoir</p> <p>Правилни глаголи на – ER, -RE, -IR; неправилни глаголи:venir, aller, connaître, voir, sortir, dormir...</p> <p>Повратни глаголи</p> <p>3.ЗАБРАНЕ</p> <p>Конструкције, примери, фразални глаголи</p> <p>постављање питања, упитне речи:ко, шта, колико, како, зашто, када, где, итд.</p> <p>Заменице у функцији директног објекта (COD)</p> <p>4.ХРАНА</p> <p>Партитивни члан, негација, прилози за количину</p> <p>5. ПОКЛОНИ</p> <p>Заједничке именице</p> <p>Прилози за време и место</p> <p>6. ПОЛИЦИЈА</p> <p>Лексика везана за истраживачку полицију</p> <p>Негација у перфекту, поред не...pas и други облици негације</p> <p>имперфекат</p>	<p>слушају; читају (интерпретативно и изражајно, и читање у себи); пишу подиктату и записују; описују и препричавају; усмено излажу и изговарају; певају; меморишу; препознају и запажају; упоређују, сортирају и класификују; изводе закључке и дефинишу; анализирају и исправљају грешке; постављају питања, траже информације и објашњавају; одговарају на питања; осмишљавају новоградиво; примењују своје знање; коригују грешке и усавршавају технику извођења; играју улоге и имитирају; повезују новосавештојећим знањем (школским и ваншколским); учествују у партнерском раду</p>	<p>излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе (обрасце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; објашњава нове речи и изразе; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује новоградиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике зарад; проверава научно и оцењује; подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје; организује парове и групе ученика</p>	<p>ДСТ.1.1.1. ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.3. ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.5. ДСТ.1.1.6. ДСТ.1.1.7. ДСТ.1.1.8. ДСТ.1.1.9. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.13. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.17. ДСТ.1.1.18. ДСТ.1.1.19. ДСТ.1.1.20. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.1.22. ДСТ.1.1.23. ДСТ.1.1.24</p>

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик“ – „Службени гласник РС“, бр. 78/2017.

ФИЗИКА (програм допунске наставе за 6. разред)

Циљеви и задаци:

Организује се за ученике који градиво не савладавају у потпуности на редовним часовима, који одсуствују са наставе или желе да разјасне

нејасноће, а све у циљу усвајања што квалитетнијег знања из дате области и предмета.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		СТАНДАРДИ
	Активности ученика	Активности наставника	
<p>1. КРЕТАЊЕ: Кретања у свакодневном животу. Механичко кретање; Брзина, пређени пут и време</p> <p>2. СИЛА: Различити облици међусобних деловања тела. Појам силе. Мерење силе, примери деловања силе</p> <p>3. МЕРЕЊЕ: Физичке величине и мерне јединице</p> <p>4. МАСА И ГУСТИНА: Појам масе и густине. Упоредивање густина разних тела</p> <p>5. ПРИТИСАК: Притисак чврстих, течних и гасовитих тела.</p>	<p>Посматра, учествује у решавању рачунских задатака, изводи огледе; врши мерења (мерење дужине, запремине и времена); препознаје; анализирају; записују; наводе примере из свакодневног живота; израчунавају непознате величине; уочавају; изводе огледе; класификују; изводе закључке и дефинишу; анализирају и исправљају грешке; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; коригују грешке</p>	<p>Излагање градива кроз питања и захтеве; извођење експеримената, демонстрација, навођење ученика на правилно извођење закључака, прати извођењеогледа, решавање задатака и коригује грешке; објашњава физичке величине и мернејединице; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика</p>	<p>ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.2. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.1.1. ФИ.1.1.2. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.1.3. Стандарди из области <i>Експеримент</i> ФИ.1.7.1;ФИ.1.7.2</p>

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

БИОЛОГИЈА (програм допунске наставе за 6. разред)

Циљ допунске наставе биологије је да ученицима који нису савладали одређене садржаје биологије омогући лакше и успешно укључивање у редовне васпитно-образовне процесе, као и да им се развију упорност, самосталност, тачност у раду и самопоуздање

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		СТАНДАРДИ
	Активности ученика	Активности наставника	ОСНОВНИ НИВО
<p>1. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА Грађа живих бића – спољашња и унутрашња. Грађа људског тела: хијерархијски низ од организма до ћелије. Једноћелијски организми – бактерија, амеба, ћелија квасца. Удруживање ћелија у колоније. Вишећелијски организми – одабрани примери гљива, биљака и животиња. Основне животне функције на нивоу организма: исхрана, дисање, транспорт и елиминација штетних супстанци, размножавање. Разлике у грађи биљака, гљива и животиња и начину функционисања, као и сличности и разлике у обављању основних животних процеса. Откриће ћелије и микроскопа. Основна грађа ћелије (мембрана, цитоплазма, једро, митохондрије, хлоропласти). Разлика између бактеријске, и биљне и животињске ћелије. Ћелијско дисање, стварање енергије, основне чињенице о фотосинтези.</p> <p>2. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ</p>	<p>користе лупу и микроскоп, раде на тексту демонстрирају сликом, графиком, шемом, примењују знања, слушају; описују и препричавају, препознају и запажају; упоређују, класификују; изводе закључке и дефинишу; анализирају; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; повезују ново са већ постојећим</p>	<p>планира, осмишљава, објашњава, упућује, подстиче, демонстрира, коригује, сарађује, координира, води, конкретизује дата упуста, прилагођава методе, облике и темпо рада спорим ученицима и онима, којима је помоћ неопходна</p>	<p>БИ.1.2.1. БИ.1.2.2. БИ.1.2.3БИ.1.2.4. БИ.1.2.5. БИ.1.2.7. БИ.1.6.1. БИ.1.6.2. БИ.1.6.3БИ.1.6.4. БИ.1.4.1. БИ.1.4.2. БИ.1.4.3. БИ.1.4.4. БИ.1.4.5. БИ.1.4.6. БИ.1.4.7.</p>

<p>Популација, станиште, екосистем, еколошке нише, адаптације, животне форме, трофички односи – ланци исхране. Абиотички и биотички фактори. Значај абиотичких и биотичких фактора. Антропогени фактор и облици загађења. Угрожавање живих бића и њихова заштита. 3. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА Наследни материјал (ДНК, гени). Телесне и полне ћелије. Пренос наследног материјала. Наследне особине (веза између гена и особина, утицај спољашње средине). Индивидуална варијабилност. Природна селекција на одабраним примерима. Вештачка селекција. Значај гајених биљака и припитомљених животиња за човека. 4. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА Постанак живота на Земљи (прве ћелије без једра, постанак ћелија са једром и појава вишећеличности). „Дрво живота” (заједничко порекло и основни принципи филогеније, сродност и сличност). Организми без једра. Организми са једром. Положај основних група једноћелијских и вишећелијских организама на „дрвету живота”. 5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ Обољења која изазивају, односно преносе бактерије и животиње. Бактерије и антибиотици. Путеви преношења заразних болести. Повреде и прва помоћ: повреде коже, убоди инсеката и других бескичмењака, тровање храном, сунчаница, топлотни удар. Превенција и понашање у складу са климатским параметрима. Последице болести зависности – алкохолизам.</p>	<p>знањем</p>		<p>БИ.1.4.8. БИ.1.3.1. БИ.1.3.2. БИ.1.3.3. БИ.1.3.4. БИ.1.3.5. БИ.1.3.6. БИ.1.3.8. БИ.1.3.9. БИ.1.3.10. БИ.1.1.4. БИ.1.1.5. БИ.1.5.1. БИ.1.5.2.БИ.1.5.3. БИ.1.5.4. БИ.1.5.5. И.1.5.7. БИ.1.5.8. БИ.1.5.9.</p>
---	---------------	--	---

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ИСТОРИЈА (програм допунске наставе за 6. разред)

Циљ допунске наставе је да пружи помоћ ученицима којима је потребна помоћ у савладавњу програма и у учењу. Идентификација ученика за допунску наставу биће извршена по завршетку првог квартала, јер је то једина васпитно-образовна активност која се планира уназад, што значи да је потребно поново обрадити оне садржаје који ученици нису успешно савладали.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Садржаји програма
	Активности ученика	Активности наставника	
<p>Основи проучавања прошлости</p> <p>Европа, средоземље и српске земље у раном средњем веку</p> <p>Европа, средоземље и српске земље у позном средњем веку</p> <p>Европа, свет и српске земље у раном новом веку</p>	<p>слушају излагање наставника; описују и препричавају прочитано градиво; усмено излажу своје одговоре и запажања; изводе закључке и дефинишу одговоре на основу прочитаног/саслушаног материјала ; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); тумаче историјске карте и користе историјски атлас; користе и тумаче аудио-визуелне изворе</p>	<p>излаже градиво; објашњава нове појмове; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља питања; проверава активности ученика у току процеса учења; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научно и оцењује; показује како се користи историјска карта и историјски атлас;</p>	<p>ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10.</p> <p>ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.1.2.6. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8.</p>

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ГЕОГРАФИЈА (програм допунске наставе за 6. разред)

Циљеви и задаци:

Допунска настава се организује за ученике који у редовној настави географије не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја. У зависности од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе са којима организује допунски рад.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		СТАНДАРДИ
	Активности ученика	Активности наставника	ОСНОВНИ НИВО
ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА	Слуша предавање,	Излаже градиво кроз питања, захтеве;	Г.1.1.1.
ГЕОГРАФСКА КАРТА	Прати излагање наставника, Препознаје географске елементе и појмове,	практично показује моделе (образце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским);	Г.1.1.2.
СТАНОВНИШТВО	Познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред,	припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научено и оцењује;	Г.1.1.3.
НАСЕЉА	Разуме појам оријентације и наводи начине оријентисања,	подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје.	Г.1.3.1.
ПРИВРЕДА	Описује начине представљања Земљине површине (глобус и географска карта),		Г.1.3.2.
ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ	Препознаје и чита географске и допунске елементе карте,		Г.1.4.1.
ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	Препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе.		Г.1.4.2.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ДОДАТНА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК (програм додатне наставе за 6. разред)

Циљеви и задаци:

- проширивање и продубљивање знања, умења и вештина
- активирање ученика и њихово оспособљавање за самообразовање
- развијање маште и подстицање стваралачког рада
- упућивање на самостално коришћење различитих извора сазнања
- оспособити ученике да се самостално служе књижевном и некњижевном грађом (у учењу и истраживању) и да припремају и излажу своје радове (усмене, писмене, практичне) пред својом групом, разредом или целом школом
- припрема ученика за школско, општинско, окружно и републичко такмичење
- развијање културе усменог и писменог изражавања и истраживачког духа

- развијање стваралачког и критичког мишљења
- повезивање градива
- неговање сарадничких и кооперативних односа у раду
- остваривање садржајима који су у складу са интересовањима ученика

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		
	Активности ученика	Активности наставника	
Граматика и правопис: Фонетика, морфологија, синтакса, лексикологија Писање великог слова Састављено и растављено писање речи Правописна решења у вези са гласовним променама и глаголским облицима Ортоепија Језичка култура: Читање и разумевање прочитаног	истраживачки и самостални рад, поставља питања, предлаже, дискутује, решава задатке, самостално закључивање	планира и прати рад ученика, у складу са интересовањима и напредовањем ученика одабира садржаје, одговарајућу литературу, облике и методе рада	CJ.3.1.1. CJ.3.1.2. CJ.3.1.3. CJ.3.1.4. CJ.3.2.1. CJ.3.2.2. CJ.3.2.5. CJ.3.3.1. CJ.3.3.2. CJ.3.3.4. CJ.3.3.6. CJ.3.4.4.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

МАТЕМАТИКА (програм додатне наставе за 6. разред)

Циљеви и задаци:

- Проширивање и продубљивање стечених знања са редовне наставе
- Развијање наклоности према математици као науци и доприносу који она у модерном друштву има
- Развијање правог разумевања математичког израза, концепата процеса и доказа на примерима који се не раде на редовној настави
- Развијање способности логичког мишљења, резоновања, анализирања, доказивања и прецизног изражавања
- Развијање геометријског начина размишљања, доказивања геометријских тврђења и вештине цртања
- Развијање следећих способности код ученика: посматрања, асоцијације, рачунања, апстрактног мишљења, логичког резоновања, прецизног записивања и изражавања

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		СТАНДАРДИ
	Активности ученика	Активности наставника	
1. ЦЕЛИ БРОЈЕВИ - сложенији изрази у скупу целих бројева - проблемски задаци у скупу целих бројева	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.1.1. МА.3.2.5.
2. ТРОУГАО - конструкција троугла - доказ теорема везаних за троугао	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, правилно коришћење геометријског прибора	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.3.2. МА.3.3.6.
3. РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ - сложенији изрази у скупу рационалних бројева - ред вршења рачунских операција у скупу рационалних бројева	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.1.1. МА.3.2.5. МА.3.5.4.

4. ЧЕТВОРОУГАО - доказивање особина четвороуглова	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.3.2. МА.3.3.6.
5. ПОВРШИНА ЧЕТВОРОУГЛА И ТРОУГЛА - површина равних фигура	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.3.2. МА.3.4.1.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ФИЗИКА (програм додатне наставе за 6. разред)

Циљ додатне наставе је да омогући талентованим ученицима да прошире своја знања и вештине из наставних области у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да допринесе њиховом оспособљавању за даље образовање.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		СТАНДАРДИ
	Активности ученика	Активности наставника	
<p>1. КРЕТАЊЕ: Кретање у свакодневном животу; Релативна брзина праволинијског кретања, Средња брзина; Графичко приказивање пређеног пута и брзине у зависности од времена</p> <p>2. СИЛА: Резултујућа сила која делује на тело Колинеарне силе. Решавање проблема истезање еластичне опруге (динамометра) и тежине тега, односно калибрисање опруге.</p> <p>3. МЕРЕЊЕ: Апсолутна и релативна грешка мерења. Резултат мерења, записивање резултата мерења (таблично, графички).</p> <p>4. МАСА И ГУСТИНА Решавање проблема у којима се користе величине (маса, тежина, густина)</p> <p>5. ПРИТИСАК Хидростатички притисак (принцип рада водовода, фонтане). Кретање тела у флуидима (кретање подморнице, ваздушног балона). Примена Паскаловог закона. Хидраулична преса. <i>Тестови са школских, општинских и републичких такмичења</i></p>	<p>Слушање, посматрање, запажање, вежбање, стваралачко писање реферата, истраживачки рад, самостално извођење огледа, самостално доношење закључака на основу изведених огледа; врше мерења; решавање рачунских и графичких задатака</p>	<p>Излагање, извођење експеримената, демонстрација, навођење ученика на правилно извођење закључака; упућивање ученика на читање стручне литературе, поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; мотивише ученике за рад; упућује на коришћење симулација на рачунару</p>	<p>ФИЗ.4.1; ФИЗ.6.3 ФИЗ.6.1; ФИЗ.1.1 ФИЗ.1.2; ФИЗ.6.1 ФИЗ.6.2; ФИЗ.6.3 ФИЗ.4.1; ФИЗ.4.3 ФИ.3.3.3.; ФИ.3.3.1 ФИЗ.1.1; ФИЗ.1.5 ФИЗ.6.1; ФИЗ.1.3 ФИЗ.1.4; ФИЗ.1.6 ФИЗ.4.1; ФИЗ.4.3 ФИЗ.6.1 Стандарди из области <i>Математичке основе физике:</i> ФИ.2.6.1; ФИ.2.6.3. <i>Експеримент:</i> ФИ.3.7.1; ФИ.3.7.2</p>

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ИСТОРИЈА (програм додатне наставе за 6. разред)

Циљ додатне наставе је да се омогући ученицима да у складу са својим посебним интересовањима и склоностима развију своје способности и прошире знања.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		СТАНДАРДИ
	Активности ученика	Активности наставника	
Основи проучавања прошлости	слушају излагање наставника; описују и препричавају прочитано градиво; усмено излажу своје одговоре и запажања; изводе закључке и дефинишу одговоре на основу прочитаног/аслушаног материјала;	излаже градиво; објашњава нове појмове; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља питања; проверава активности ученика у току процеса учења;	ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6.
Европа, средоземље и српске земље у раном средњем веку	постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања;	повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским);	ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.4 . ИС.3.2.5. ИС.3.2.6. ИС.3.2.7
Европа, средоземље и српске земље у позном средњем веку	осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); тумаче историјске карте и користе историјски атлас; користе и тумаче аудио-визуелне изворе	припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научно и оцењује; показује како се користи историјска карта и историјски атлас	
Европа, свет и српске земље у раном новом веку			

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

БИОЛОГИЈА (програм додатне наставе за 6. разред)

Циљ додатне наставе је да омогући обдареним и талентованим ученицима да прошире и продубе своја знања и вештине у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да допринесе њиховом оспособљавању за даље целоживотно образовање.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	Напредни ниво
<p>1. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА</p> <p>Грађаживихбића – спољашња и унутрашња.</p> <p>Грађаљудскогтела:</p> <p>хијерархијскинизорганизмадоћелије.</p> <p>Једноћелијскиорганизми – бактерија, амеба, ћелијаквасца. Удруживањећелија у колоније.</p> <p>Вишећелијскиорганизми – одабранипримеригљива, биљака и животиња.</p> <p>Основнеживотнефункцијенанивоуорганизма: исхрана, дисање, транспорт и елиминацијаштетнихсупстанци, размножавање.</p> <p>Разлике у грађибиљака, гљива и животиња и начинуфункционисања, као и сличности и разлике у обављањуосновнихживотнихпроцеса.</p> <p>Открићећелије и микроскопа.</p> <p>Основнаграђаћелије (мембрана, цитоплазма, једро, митохондрије, хлоропласти).</p> <p>Разликаизмеђубактеријске, и биљне и животињскећелије. Ћелијско дисање, стварањеенергије, основнечињенице о фотосинтези.</p> <p>2.ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ</p> <p>Популација, станиште, екосистем, еколошкенише, адаптације, животнеформе, трофичкиодноси – ланциисхране.</p> <p>Абиотички и биотичкифактори.</p> <p>Значајабиотичких и биотичких</p>	<p>практична примена знања –израда презентација, демонстрација графиком или шемом, анализирају, самостално изводе закључке, упоређују- примењују знање, самостално проналазе нове изворе знања, проширују постијеће знање, развијају сарадничке односе и критичко мишљење</p>	<p>планира, осмишљава, објашњава, упућује, подстиче, демонстрира, коригује, сарађује, координира, води, конкретизује дата упуста,прилагођава методе, облике и темпо рада надареним ученицима</p>	<p>БИ.3.2.1. БИ.3.2.2.БИ.3.2.4 . БИ.3.2.5. БИ.3.2.6. БИ.3.2.7. БИ.3.2.8.БИ.3.6.1 .БИ.3.6.2.БИ.3.6. 3. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.БИ.3.4.1 . БИ.3.4.2. БИ.3.4.3. БИ.3.4.4. БИ.3.4.5. БИ.3.4.6. БИ.3.4.7. БИ.3.4.8. БИ.3.3.1. БИ.3.3.3. БИ.3.3.4. БИ.3.3.5. БИ.3.3.6. БИ.3.1.4. БИ.3.1.5. БИ.3.5.1. БИ.3.5.2. БИ.3.5.6.</p>

<p>фактора. Антропогенифактор и облицизагађења. Угрожавањезивихбића и њиховазаштита. 3.НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА Наследниматеријал (ДНК, гени). Телесне и полнећелије. Пренос наследногматеријала. Наследнеособине (везаизмеђугена и особина, утицајспољашње средине). Индивидуалнаваријабилност. Природнаелекцијанаодабралимпримерима. Вештачкаелекција. Значајгајенихбиљака и припитомљенихживотињаза човека. 4. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА ПостанакживотанаЗемљи (првећелијебезједра, постанакћелијаса једром и појававишећеличности). „Дрвоживота” (заједничкопорекло и основнипринципифилогеније, сродност и сличност). Организмибезједра. Организмисаједром. Положајосновнихгрупаједноћелијских и вишећелијскихорганизама на „дрветуживота”. 5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ Обољењакојаизазивају, односнопреносебактерије и животиње. Бактерије и антибиотици. Путевипреношења заразнихболести. Повреде и првапомоћ: повредекоже, убодиинсеката и другихбескичмењака, тровањехраном, сунчаница, топлотниудар. Превенција и понашање у складусаклиматскимпараметрима. Последицеболестизависности – алкохолизам.</p>			
--	--	--	--

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТ

Чувари природе, Цртање, сликање и вајање, Животне вештине, Медијска писменост, Вежбањем до здравља, Музиком кроз живот, сачувајмо нашу планету

СЕДМИ РАЗРЕД

ДОПУНСКА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК (програм допунске наставе за 7. разред)

Циљеви и задаци:

- Стицање основних појмова
- усвајање наставних садржаја предвиђених планом и програмом на основном нивоу
- савладавање садржаја програма специфичним наставним методама (индивидуализација наставе - предавањима с друкчјим - очигледнијим примерима; посебни групни и индивидуални задаци и др.).
- увежбавање и понављање стечених знања и вештина и давање упутстава за савладавање потешкоћа у учењу
- овладавање усменим и писменим изражавањем према захтевима програма
- решавање једноставнијих задатака
- омогућити да ученик кроз вежбу овлада, како теоријским, тако и практичним делом градива у оквиру својих могућности
- пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја
- повезивање градива,
- неговање сарадничких и кооперативних односа у раду

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		
	Активности ученика	Активности наставника	
Књижевност - књижевни родови и врсте и њихове карактеристике; - разумевање епских и лирских текстова (песничких слика, ликових, мотива...); -Одлике лирске поезије (облик-стих, рима, строфа) - Стилске фигуре: епитет, оноματοпеја, персонификација - облици казивања: нарација (хронолошко приповедање), описивање, дијалог, монолог - разлике између народне и ауторске књижевности Граматика - глаголски облици (прости и сложени; лични и нелични; глаголски начини) - променљиве и непроменљиве врсте речи; - именичка синтагма (главни и зависни чланови) - главни реченични чланови и њихово препознавање - независне и зависне реченице (основни појмови) Правописна норма – писање глаголских облика; интерпункција у зависној реченици Језичка култура - Језичке и лексичке вежбе	слушају, пишу, запажају, размишљају, читају, решавају задатке, усвајају правила, повезују градиво, истражују, обогаћују говорну културу, усвајају правилан изговор и облик речи, процењују свој рад и врше евалуацију часа	бира садржај, методе и облике рада у складу са могућностима, предзнањем и интересовањем ученика, помаже ученицима у раду, саветује их, охрабрује и мотивише за даље напредовање, излаже, разговара, мотивише, објашњава, вреднује ученике и врши евалуацију	CJ.1.4.1. CJ.1.4.2. CJ.1.4.3. CJ.1.4.5. CJ.1.4.6. CJ.1.3.10. CJ.1.3.4. CJ.1.3.6. CJ.1.3.7. CJ.1.3.8. CJ.1.3.14. CJ.1.3.12.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

МАТЕМАТИКА (програм допунске наставе за 7. разред)

Циљеви и задаци:

Ученик треба да:

- израчуна степен реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата и примени одговарајућа својства операција;
- одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима;
- одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолутну грешку;
- нацрта график функције;
- примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима;
- правилно користи геометријски прибор;
- трансформише збир, разлику и производ полинома;
- примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома;
- растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни
- израчуна површину многоугла користећи обрасце или разложиву једнакост;
- конструише ортоцентар и тежиште троугла;
- примени својства централног и периферијског угла у кругу;
- израчуна обим и површину круга и његових делова;
- преслика дати геометријски објекат ротацијом;
- одређује средњу вредност, медијану и мод. закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата);
- примени својства страница, углова и дијагонала многоугла;

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
1. РЕАЛНИ БРОЈЕВИ - степеновање - кореновање - израчунавање средње вредности	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.2.2.2.
2. ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА - примена Питагорине теореме	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, правилно коришћење геометријског прибора	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.1.3.2. МА.1.4.4.
3. ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ - полиноми - трансформација полинома - рачунске операције са полиномима	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, повезује знање са реалним животним проблемима	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.1.2.2. МА.1.2.3.
4. МНОГОУГАО - углови и дијагонала многоугла - површина многоугла	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, правилно коришћење геометријског прибора	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.2.3.1 МА.2.3.2.
5. КРУГ - круг и делови круга - обим и површина круга и његових делова	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, повезује знање са реалним животним проблемима, правилно коришћење геометријског прибора	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.1.3.3.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК (програм допунске наставе за 7. разред)

Циљеви и задаци – савладавање основних знања која ученици нису савладали на часовима редовне наставе. Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање,

са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	Основни ниво
<p>1. ТАКМИЧЕЊА Описни придеви, именице које се односе на СПОРТ/ПРИПРЕМЕ ЗА СПОРТСКО ТАКМИЧЕЊЕ Простифутур, прилошкеодредбезавреме, 2.СЛОБОДНО ВРЕМЕ Глаголскиоблици: презент, блископрошловреме и тренутнипрезент 3.ПЛАНОВИ Креирањепланова, Прилошкеодредбезанамеру, Компаратив и суперлативименица, придева и прилога 4.РАЗМЕНА МИШЉЕЊА/ИНФОРМАЦИЈА Прошлиглаголиоблици Индириктниговор 5.РАСПУСТ Вокабуларвезанзапутовања, посао, планове, предлоге Кондиционалпрезента 6.ПУТОВАЊЕ У НЕКУ ФРАНКОФОНУ ЗЕМЉУ Мушки и женскиродименица и придевавезанихза НАЦИОНАЛНОСТ Предлозизаместо Описивањенекедржаве; њенеосновнекарактеристике</p>	<p>слушају; читају (интерпретативно и изражајно, и читање у себи); пишу по диктату и записују; описују и препричавају; усмено излажу и изговарају; певају; меморишу; препознају и запажају; упоређују, сортирају и класификују; изводе закључке и дефинишу; анализирају и исправљају грешке; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; коригују грешке и усавршавају технику извођења; играју улоге и имитирају; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); учествују у партнерском раду</p>	<p>излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе (обрасце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; објашњава нове речи и изразе; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научено и оцењује; подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје; организује парове и групе ученика</p>	<p>ДСТ.1.1.1. ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.3. ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.5. ДСТ.1.1.6. ДСТ.1.1.7. ДСТ.1.1.8. ДСТ.1.1.9. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.13. ДСТ.1.1.14.. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.17. ДСТ.1.1.18. ДСТ.1.1.19. ДСТ.1.1.20. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.1.22. ДСТ.1.1.23. ДСТ.1.1.24. ДСТ.1.3.4. ДСТ.1.3.5</p>

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик“ – „Службени гласник РС“, бр. 78/2017.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК (програм допунске наставе за 7. разред)

Циљеви и задаци:

Допунска настава се организује за ученике који у редовној настави енглеског језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја. У зависности од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе са којима организује допунски рад (на пример: група ученика с недовољним знањем одређених садржаја из граматике или правописа; група ученика који нису савладали неки од предвиђених елемената рада на тексту или облика усменог и писменог изражавања; група ученика са артикулационим проблемима).

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди	
	Активности ученика	Активности наставника	основни ниво	
INTRODUCTION (УВОД) UNIT 1: PAST AND PRESENT (ПРОШЛОСТ И САДАШЊОСТ) UNIT 2: FAME AND FORTUNE (СЛАВА И БОГАТСТВО) UNIT 3: HEALTH AND SAFETY (ЗДРАВЉЕ И БЕЗБЕДНОСТ) UNIT 4: HEROES (ХЕРОЈИ) UNIT 5: OUR ENVIRONMENT (НАША ЖИВОТНА СРЕДИНА) UNIT 6: RELATIONSHIPS (ОДНОСИ) MISCELLANEOUS (РАЗНО)	слушају; читају (интерпретативно и изражајно, и читање у себи); пишу по диктату и записују; описују и препричавају; усмено излажу и изговарају; певају; меморишу; препознају и запажају; упоређују, сортирају и класификују; изводе закључке и дефинишу; анализирају и исправљају грешке; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; коригују грешке и усавршавају технику извођења; играју улоге и имитирају; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); учествују у партнерском раду	излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе (обрасце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; објашњава нове речи и изразе; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научено и оцењује; подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје; организује парове и групе ученика	ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.2. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.4. ПСТ.1.1.5. ПСТ.1.1.6. ПСТ.1.1.7. ПСТ.1.1.8. ПСТ.1.1.9. ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.11. ПСТ.1.1.12. ПСТ.1.1.13. ПСТ.1.1.14. ПСТ.1.1.15. ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.17. ПСТ.1.1.18. ПСТ.1.1.19. ПСТ.1.1.20. ПСТ. 1.1.21. ПСТ.1.1.22. ПСТ.1.1.23.	ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.2.2. ПСТ.1.2.3. ПСТ.1.2.4. ПСТ.1.3.1. ПСТ.1.3.2. ПСТ.1.3.3. ПСТ. 1.3.4. ПСТ.1.3.5.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик“ – „Службени гласник РС“, бр. 78/2017.

ФИЗИКА (програм допунске наставе за 7. разред)

Циљеви и задаци:

Организује се за ученике који градиво не савладавају у потпуности на редовним часовима, који одсуствују са наставе или желе да разјасне нејасноће а циљеви и задаци су везани за усвајања што квалитетнијег знање из дате области и предмета.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
1. СИЛА И КРЕТАЊЕ: Равномерно променљиво праволинијско кретање; Њутнови закони	Посматрају, учествују у решавању рачунских задатака, изводе огледе, врше мерења, закључују, одговарају на питања, препознају, анализирају, питају, записују, наводе примере, израчунавају непознате величине, уочавају	Поставља задатке, усмерава, сугерише, упућује да повежу стечено знање са новим садржајима, изводи и демонстрира једноставне огледе и буди радозналост код ученика, додатно објашњава, илуструје, излаже градиво кроз питања и захтеве, наводи ученике на правилно извођење закључака, прати извођење огледа, решавање	ФИ. 1.2.1; ФИ. 1.2.2. ФИ .1.2.3; ФИ. 1.4.4 ФИ.1.1.1; ФИ.1.2.1 ФИ.2.4.1; ФИ.2.4.3 ФИ.2.5.1; ФИ.2.5.3 ФИ.1.5.1; ФИ.1.5.2 Стандарди из области Експеримент:
2. КРЕТАЊЕ ТЕЛА ПОД ДЕЈСТВОМ СИЛЕ ТЕЖЕ: Гравитациона сила, тежина тела, сила трења; Слободан			

пад		задатака и коригује грешке; објашњава физичке величине и мерне јединице; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика	ФИ.1.7.1, ФИ.1.7.2
3. РАВНОТЕЖА ТЕЛА: Полуга и њена примена; Сила потиска; Архимедов закон			
4. МЕХАНИЧКИ РАД, ЕНЕРГИЈА И СНАГА			
5. ТОПЛОТНЕ ПОЈАВЕ: Температура, мерење температуре; Агрегатна стања			

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

БИОЛОГИЈА (програм допунске наставе за 7. разред)

Циљ допунске наставе биологије је да ученицима који нису савладали одређене садржаје биологије омогући лакше и успешно укључивање у редовне васпитно-образовне процесе, као и да им се развију упорност, самосталност, тачност у раду и самопоуздање.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	основни ниво
<p>1. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА</p> <p>Улогаи значајједра у метаболизмућелије.</p> <p>Деобаћелије(хромозоми, настајањетелесних и полнихћелија).</p> <p>ДНК и појамгена (алел, генотип,фенотип)</p> <p>ПрвоМенделовоправило, крвнегрупе, трансфузија и трансплантација.</p> <p>Наслеђивање пола.</p> <p>Наследне болести.</p> <p>Животнициклусибиљака и животиња. Сменагенерација.</p> <p>Једнополни и двополниорганизми. Значај и улогаполногразмножавања.</p> <p>2. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА</p> <p>Основнипринципиорганизацијеживихбића. Појамсиметрије – типичнипримерикодједноћелијских и вишећелијских организама; биолошкизначај.</p> <p>Симетрија, цефализација и сегментацијакодживотиња.</p> <p>Присуство/одсуствобилнихоргана, (симетрија и сегментацијакодбиљака).</p> <p>Ћелијесаспецифичномфункцијом: мишићне, крвне, нервне, ћелијезатварачице...</p> <p>Грађа и улогаткива, органа, органскихсистема и значајазафункционисањеорганизма.</p> <p>Компаративнипрегледграђеглавнихгрупабилљака, гљива и животиња – сличности и разлике у обављањуосновнихживотнихпроцесанаметодскиодабраним</p>	<p>раде на тексту демонстрирају сликом, графиком, шемом, примењују знања, слушају; описују и препричавају, препознају и запажају; упоређују, класификују; изводе закључке и дефинишу; анализирају; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; повезују ново са већ постојећим знањем</p>	<p>планира, осмишљава, објашњава, упућује, подстиче, демонстрира, коригује, сарађује, координира, води, конкретизује дата упуства,прилагођава методе,облике и темпо рада спорим ученицима и онима,којима је помоћ неопходна</p>	<p>БИ.1.3.1. БИ.1.3.2. БИ.1.3.3. БИ.1.3.4. БИ.1.3.5. БИ.1.3.6. БИ.1.3.8. БИ.1.3.9. БИ.1.3.10. БИ.1.2.1. БИ.1.2.2. БИ.1.2.3. БИ.1.2.4. БИ.1.2.5. БИ.1.2.7. БИ.1.6.1 .БИ.1.6.2. БИ.1.6.3. БИ.1.6.4. БИ.1.1.4. БИ.1.1.5. БИ.1.3.8. БИ.1.3.9. БИ.1.3.10. БИ.1.4.1. БИ.1.4.2. БИ.1.4.3.</p>

<p>представницима.</p> <p>3. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА Основни принцип систематике (Карл Лине, биномна номенклатура). Приказ разноврсности живота кроз основне систематске категорије дивизиона и класе. Доказиволуције, фосили и тумачење филогенетских низова (предачке и потомачке форме, прелазни фосили).</p> <p>4. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ Састав и структура популација. Популациона динамика (природни прираштај и миграције). Абиотички фактори и биотички односи као чиниоци природне селекције (адаптације). Мреже исхране. Животне области. Конвергенција и дивергенција животних форми. Заштита природе. Заштита биодиверзитета.</p> <p>5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ Примери наследних болести. Особине и грађавируса. Болести изазване вирусима. Имунитет, вакцине. Пулс и крвни притисак. Прва помоћ: повреде крвних судова (практичан рад). Принципи у равнотеже исхране и поремећаји у исхрани. Значај правилног чувања, припреме и хигијене намирница; тровање храном. Промене у адолесценцији. Здравствено животног (сан, кондиција, итд). Последице болести зависности – наркоманија.</p>			БИ.1.4.4. БИ.1.4.5. БИ.1.4.6. БИ.1.4.7. БИ.1.4.8. БИ.1.5.1. БИ.1.5.2. БИ.1.5.3. БИ.1.5.4. БИ.1.5.5. БИ.1.5.7. БИ.1.5.8. БИ.1.5.9.
---	--	--	---

I.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ИСТОРИЈА (програм допунске наставе за 7. разред)

Циљ допунске наставе је да пружи помоћ ученицима којима је потребна помоћ у савладавању програма и у учењу. Идентификација ученика за допунску наставу биће извршена по завршетку првог квартала, јер је то једина васпитно-образовна активност која се планира уназад, што значи да је потребно поново обрадити оне садржаје који ученици нису успешно савладали.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		СТАНДАРДИ
	Активности ученика	Активности наставника	
Основи проучавања прошлости Европа, свет, српске државе и народ на почетку индустријског доба (до средине XIX века) Европа, свет, српске државе и народ у другој половини XIX века	слушају излагање наставника; описују и препричавају прочитано градиво; усмено излажу своје одговоре и запажања; изводе закључке и дефинишу одговоре на основу прочитаног/саслушаног материјала; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; повезују	излаже градиво; објашњава нове појмове; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља питања; проверава активности ученика у току процеса учења; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици;	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.1.2.6.

Европа, свет, српске државе и народ на почетку XX века	ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); тумаче историјске карте и користе историјски атлас; користе и тумаче аудио-визуелне изворе	мотивише ученике за рад; проверава научно и оцењује; показује како се користи историјска карта и историјски атлас	ИС.1.2.7. ИС.1.2.8.
--	--	---	---------------------

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ГЕОГРАФИЈА (програм допунске наставе за 7. разред)

Циљеви и задаци:

Допунска настава се организује за ученике који у редовној настави географије не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја. У зависности од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе са којима организује допунски рад.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	основни ниво
<ol style="list-style-type: none"> 1. Регионална географија 2. Географске регије Европе 3. Азија 4. Африка 5. Северна Америка 6. Јужна Америка 7. Аустралија и Океанија 8. Поларне области 	<p>Слуша предавање, Прати излагање наставника, Препознаје географске елементе и појмове, Познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред, уз помоћ географске карте издваја географске регије на Земљи; анализира принципе регионализације; објашњава величине и границе појединих географских регија.</p> <p>Препознаје и чита географске и допунске елементе карте, Препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе и држава света.</p>	<p>Излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе (обрасце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учioniци; мотивише ученике за рад; проверава научно и оцењује; подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје.</p>	<p>Г.1.1.3.</p> <p>Г.1.3.1.</p> <p>Г.1.3.2.</p> <p>Г.1.4.1.</p> <p>Г.1.4.2.</p>

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ХЕМИЈА (програм допунске наставе за 7. разред)

Циљ наставе хемије јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и

- развијање функционалне хемијске писмености
- разумевање промена и појава у природи на основу знања хемијских појмова, теорија, модела и закона
- развијање способности комуницирања коришћењем хемијских термина, хемијских симбола, формула и једначина
- развијање способности за извођење једноставних хемијских истраживања
- развијање способности за решавање теоријских и експерименталних проблема
- развијање логичког и апстрактног мишљења и критичког става у мишљењу
- развијање способности за тражење и коришћење релевантних информација у различитим изворима (уџбеник, научно-популарни чланци, Интернет)
- развијање свести о важности одговорног односа према животној средини, одговарајућег и рационалног коришћења и одлагања различитих супстанци у свакодневном животу
- развијање радозналости, потребе за сазнавањем о својствима супстанци у окружењу и позитивног става према учењу хемије
- развијање свести о сопственим знањима и способностима и даљој професионалној оријентацији.

Задаци наставе хемије јесу:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе хемије сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе хемије буду у пуној мери реализовани
- омогућавање ученицима да разумеју предмет изучавања хемије и научни метод којим се у хемији долази до сазнања
- омогућавање ученицима да сагледају значај хемије у свакодневном животу, за развој различитих технологија и развој друштва уопште
- оспособљавање ученика да се користе хемијским језиком: да знају хемијску терминологију и да разумеју квалитативно и квантитативно значење хемијских симбола, формула и једначина
- стварање наставних ситуација у којима ће ученици до сазнања о својствима супстанци и њиховим променама долазити на основу демонстрационих огледа или огледа које самостално изводе, развијати при том аналитичко мишљење и критички став у мишљењу
- стварање наставних ситуација у којима ће ученици развијати експерименталне вештине, правилно и безбедно, по себе и друге, руковати лабораторијским прибором, посуђем и супстанцама
- оспособљавање ученика за извођење једноставних истраживања
- стварање ситуација у којима ће ученици примењивати теоријско знање и експериментално искуство за решавање теоријских и експерименталних проблема
- стварање ситуација у којима ће ученици примењивати знање хемије за тумачење појава и промена у реалном окружењу
- омогућавање ученицима да кроз једноставна израчунавања разумеју квантитативни аспект хемијских промена и његову практичну примену

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Садржаји програма
	Активности ученика	Активности наставника	основни ниво
<p>ХЕМИЈА У СВЕТУ ОКО НАС</p> <p>ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТОРИЈА</p> <p>АТОМИ – НАЈМАЊЕ ЧЕСТИЦЕ ХЕМИЈСКИХ ЕЛЕМЕНАТА</p> <p>АТОМИ, МОЛЕКУЛИ И ЈОНИ ИЗГРАЂУЈУ СУПСТАНЦЕ</p> <p>ХОМОГЕНЕ И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ</p> <p>ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ИЗРАЧУНАВАЊА</p> <p>ВОДОНИК И КИСЕОНИК И ЊИХОВА ЈЕДИЊЕЊА.СОЛИ.</p>	<p>Ученици се упознају са новим предметом, као и лабораторијом. Уз помоћ наставника покушавају да савладају лабораторијским прибором и посуђем. Слушају и записују важне информације, формуле и хемијске реакције. Усмено излажу, препознају и повезују научено. изводе закључке и дефинишу, анализирају. Постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; Осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; усавшавају технику извођења огледа. повезују ново савеш постојећим знањем</p>	<p>Наставник ученике упознаје са новим предметом, као и са условима у лабораторији и радом са лабораторијским прибором и посуђем. Излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе, пише формуле и хемијске реакције. прати њихово рад и коригује грешке; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика. води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике зарад; проверава научено и оцењује;</p>	<p>ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.3, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.1.12, ХЕ.1.5.1, ХЕ.1.6.1, ХЕ.1.6.2;</p> <p>ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.3, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.1.9, ХЕ.1.1.10</p> <p>ХЕ.1.2.4; ХЕ.1.2.6;</p> <p>ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8;</p> <p>ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.3, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6</p> <p>ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8; ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.7, ХЕ.1.1.8</p>

ДОДАТНА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК (програм додатне наставе за 7. разред)

Циљеви и задаци:

- проширивање и продубљивање знања, умења и вештина
- активирање ученика и њихово оспособљавање за самообразовање
- развијање маште и подстицање стваралачког рада
- упућивање на самостално коришћење различитих извора сазнања
- оспособити ученике да се самостално служе књижевном и некњижевном грађом (у учењу и истраживању) и да припремају и излажу своје радове (усмене, писмене, практичне) пред својом групом, разредом или целом школом
- припрема ученика за школско, општинско, окружно и републичко такмичење
- развијање културе усменог и писменог изражавања и истраживачког духа
- развијање стваралачког и критичког мишљења
- повезивање градива
- неговање сарадничких и кооперативних односа у раду
- остваривање садржаја који су у складу са интересовањима ученика

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
<p>Грамматика и правопис: фонетика, морфологија и синтакса; конгруенција; практична примена правописних правила, ортоепија, лексикологија</p> <p>Књижевност: књижевнотеоријски појмови, књижевни родови и врсте; стилске фигуре, версификација</p>	<p>истраживачки и самостални рад, поставља питања, предлаже, дискутује, решава задатке, самостално закључивање</p>	<p>планира и прати рад ученика, у складу са интересовањима и напредовањем ученика одабира садржаје, одговарајућу литературу, облике и методе рада</p>	<p>CJ.3.1.1. CJ.3.1.2. CJ.3.1.3. CJ.3.1.4. CJ.3.2.5. CJ.3.3.1. CJ.3.3.2. CJ.3.3.3. CJ.3.3.4. CJ.3.3.5. CJ.3.3.6. CJ.3.4.1. CJ.3.4.2. CJ.3.4.3. CJ.3.4.4. CJ.3.4.5.</p>

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

МАТЕМАТИКА (програм додатне наставе за 7. разред)

Циљеви и задаци:

- Проширивање и продубљивање стечених знања са редовне наставе
- Развијање наклоности према математици као науци и доприносу који она у модерном друштву има
- Развијање правог разумевања математичког израза, концепата процеса и доказа на примерима који се не раде на редовној настави
- Развијање способности логичког мишљења, резоновања, анализирања, доказивања и прецизног изражавања
- Развијање геометријског начина размишљања, доказивања геометријских тврђења и вештине цртања

- Развијање следећих способности код ученика: посматрања, асоцијације, рачунања, апстрактног мишљења, логичког резоновања, прецизног записивања и изражавања

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
1. РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ - ирационални бројеви	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.2.2.
2. ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА - примена Питагорине теореме на геометријске фигуре	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, правилно коришћење геометријског прибора	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.3.2. МА.3.4.2.
3. РАЦИОНАЛНИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ - полиноми, растављање на чиниоце - квадрат бинома и тринома	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.2.2. МА.3.2.3.
4. ЗАВИСНЕ ВЕЛИЧИНЕ И ЊИХОВО ГРАФИЧКО ПРИКАЗИВАЊЕ	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.5.1. МА.3.5.2. МА.3.5.4. МА.3.2.4.
5. КРУГ - проблемски задаци са кругом	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, правилно коришћење геометријског прибора	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.3.3. МА.3.4.1.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ФИЗИКА (програм додатне наставе за 7. разред)

Циљ додатне наставе је да омогући талентованим ученицима да прошире своја знања и вештине из наставних области у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да допринесе њиховом оспособљавању за даље образовање. Додатним радом се обухватају ученици који постижу изузетне резултате у савладавању садржаја програма, који показују интересовање за проширивање знања и вештина.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
<p>1. СИЛА И КРЕТАЊЕ: Примена Њутнових закона динамике; Решавање проблема кретања тела са константним убрзањем; Графичко решавање проблема код равномерно променљивог кретања</p> <p>2. КРЕТАЊЕ ТЕЛА ПОД ДЕЈСТВОМ СИЛЕ ТЕЖЕ; СИЛА ТРЕЊА: Различити облици кретања под дејством силе теже; Кеплерови закони. Кретање планета</p> <p>3. РАВНОТЕЖА ТЕЛА: Решавање проблема везаних за слагање и разлагање сила и равнотежу; Примена полуге; Тела на стрмој равни; Архимедов закон и примена</p> <p>4. МЕХАНИЧКИ РАД, ЕНЕРГИЈА И СНАГА: Принцип рада простих машина; Закон одржања енергије; Симулације кинетичке и потенцијалне енергије</p> <p>5. ТОПЛОТНЕ ПОЈАВЕ: Топлотна равнотежа; Одређивање специфичног топлотног капацитета</p> <p><i>Тестови са општинских, окружних и републичких такмичења</i></p>	<p>Слушање, посматрање, запажање, вежбање, стваралачко писање реферата, истраживачки рад, самостално извођење огледа, самостално доношење закључака на основу изведених огледа</p>	<p>Излагање, извођење експеримената, демонстрација, навођење ученика на правилно извођење закључака, упућивање ученика на читање стручне литературе;</p> <p>поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; мотивише ученике за рад; упућује на коришћење симулација на рачунару</p>	<p>ФИ.3.2.1; ФИ.3.1.2</p> <p>ФИ.3.2.1; ФИ.3.1.1</p> <p>ФИ.3.1.2; ФИ.2.4.1</p> <p>ФИ.2.4.3; ФИ.2.5.1</p> <p>ФИ.2.5.3; ФИ.3.5.1</p> <p>ФИ.3.5.2</p> <p>Стандарди из области Експеримент:</p> <p>ФИ.2.7.2; ФИ.2.7.1; ФИ.3.7.1; ФИ.3.7.2</p>

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ХЕМИЈА (програм додатне наставе за 7. разред)

Циљ наставе хемије јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и

- развијање функционалне хемијске писмености
- разумевање промена и појава у природи на основу знања хемијских појмова, теорија, модела и закона
- развијање способности комуницирања коришћењем хемијских термина, хемијских симбола, формула и једначина
- развијање способности за извођење једноставних хемијских истраживања
- развијање способности за решавање теоријских и експерименталних проблема
- развијање логичког и апстрактног мишљења и критичког става у мишљењу

- развијање способности за тражење и коришћење релевантних информација у различитим изворима (уџбеник, научно-популарни чланци, Интернет)
- развијање свести о важности одговорног односа према животној средини, одговарајућег и рационалног коришћења и одлагања различитих супстанци у свакодневном животу
- развијање радозналости, потребе за сазнавањем о својствима супстанци у окружењу и позитивног става према учењу хемије
- развијање свести о сопственим знањима и способностима и даљој професионалној оријентацији.

Задаци наставе хемије јесу:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе хемије сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе хемије буду у пуној мери реализовани
- омогућавање ученицима да разумеју предмет изучавања хемије и научни метод којим се у хемији долази до сазнања
- омогућавање ученицима да сагледају значај хемије у свакодневном животу, за развој различитих технологија и развој друштва уопште
- оспособљавање ученика да се користе хемијским језиком: да знају хемијску терминологију и да разумеју квалитативно и квантитативно значење хемијских симбола, формула и једначина
- стварање наставних ситуација у којима ће ученици до сазнања о својствима супстанци и њиховим променама долазити на основу демонстрационих огледа или огледа које самостално изводе, развијати при том аналитичко мишљење и критички став у мишљењу
- стварање наставних ситуација у којима ће ученици развијати експерименталне вештине, правилно и безбедно, по себе и друге, руковати лабораторијским прибором, посуђем и супстанцама
- оспособљавање ученика за извођење једноставних истраживања
- стварање ситуација у којима ће ученици примењивати теоријско знање и експериментално искуство за решавање теоријских и експерименталних проблема
- стварање ситуација у којима ће ученици примењивати знање хемије за тумачење појава и промена у реалном окружењу
- омогућавање ученицима да кроз једноставна израчунавања разумеју квантитативни аспект хемијских промена и његову практичну примену.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	Напредни ниво
<p>ХЕМИЈА У СВЕТУ ОКО НАС</p> <p>ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТОРИЈА</p> <p>АТОМИ – НАЈМАЊЕ ЧЕСТИЦЕ ХЕМИЈСКИХ ЕЛЕМЕНАТА</p> <p>АТОМИ, МОЛЕКУЛИ И ЈОНИ ИЗГРАЂУЈУ СУПСТАНЦЕ</p> <p>ХОМОГЕНЕ И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ</p> <p>ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ИЗРАЧУНАВАЊА</p> <p>ВОДОНИК И КИСЕОНИК И ЊИХОВА ЈЕДИЊЕЊА. СОЛИ.</p>	<p>Ученици се упознају са новим предметом, као и лабораторијом. Уз помоћ наставника покушавају да савладају лабораторијским прибором и посуђем. Слушају и записују важне информације, формуле и хемијске реакције. Усмено излажу, препознају и повезују научено. изводе закључке и дефинишу, анализирају. Постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; Осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; усавршавају технику извођења огледа. повезују ново савеш постојећим знањем</p>	<p>Наставник ученике упознаје са новим предметом, као и са условима у лабораторији и радом са лабораторијским прибором и посуђем. Излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе, пише формуле и хемијске реакције. прати њихово рад и коригује грешке; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика. води и усмерава интеракцијски однос ученици; мотивише ученике зарад; проверава научено и оцењује;</p>	<p>ХЕ.2.1.2, ХЕ.2.6.3; ХЕ.3.1.1, ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.8, ХЕ.2.1.1, ХЕ.2.1.5, ХЕ.2.1.7, ХЕ.3.6.3, ХЕ.3.6.4, ХЕ.3.1.2, ХЕ.2.1.4; ХЕ.2.2.1; ХЕ.2.2.2; ХЕ.2.2.3; ХЕ.3.2.2; ХЕ.3.2.3; ХЕ.3.2.4; ХЕ.3.2.6. ХЕ.2.1.2; ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.4 ХЕ.2.1.1, ХЕ.2.1.2, ХЕ.2.1.4; ХЕ.3.1.1, ХЕ.3.1.3 ХЕ.2.1.2, ХЕ.2.1.4, ХЕ.2.2.2; ХЕ.3.1.4, ХЕ.1.1.10, ХЕ.1.1.12</p>

БИОЛОГИЈА (програм додатне наставе за 7. разред)

Циљ додатне наставе је да омогући обдареним и талентованим ученицима да прошире и продубе своја знања и вештине у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да допринесе њиховом оспособљавању за даље целоживотно образовање.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	Напредни ниво
<p>1. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА</p> <p>Улога и значај једра у метаболизму ћелије. Деоба ћелије (хромозоми, настајање телесних и полних ћелија). ДНК и појам гена (алел, генотип, фенотип)</p> <p>Прво Менделово правило, крвне групе, трансфузија и трансплантација.</p> <p>Наслеђивање пола.</p> <p>Наследне болести.</p> <p>Животни циклуси биљака и животиња. Смена генерација. Једнополни и двополни организми. Значај и улога полног размножавања.</p> <p>2. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА</p> <p>Основни принципи организације живих бића. Појам симетрије – типични примери код једноћелијских и вишећелијских организама; биолошки значај.</p> <p>Симетрија, цефализација и сегментација код животиња.</p> <p>Присуство/одсуство биљних органа, (симетрија и сегментација код биљака).</p> <p>Ћелије са специфичном функцијом: мишићне, крвне, нервне, ћелије затварачице...</p> <p>Грађа и улога ткива, органа, органских система и значај за функционисање организма.</p> <p>Компаративни преглед грађеглавних група биљака, гљива и животиња – сличности и разлике у обављању основних животних процеса на методски одабраним представницима.</p> <p>3. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА</p> <p>Основни принципи систематике (Карл Лине, биномна номенклатура). Приказ разноврсности живота кроз основне систематске категорије до нивоа кола и класе.</p> <p>Доказиволуције, фосили и тумачење филогенетских низова (предачке и потомачке форме, прелазни фосили).</p> <p>4. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ</p> <p>Састав и структура популација. Популациона динамика (природни прираштај и миграције).</p> <p>Абиотички фактори и биотички односи као чиниоци природне селекције (адаптације).</p> <p>Мреже исхране. Животне области. Конвергенција и дивергенција животних форми. Заштита природе.</p> <p>Заштита биодиверзитета.</p> <p>5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ</p> <p>Примери наследних болести.</p> <p>Особине и грађа вируса. Болести изазване вирусима.</p> <p>Имунитет, вакцине.</p> <p>Пулс и крвни притисак.</p> <p>Прва помоћ: повреде крвних судова (практичан рад).</p> <p>Принципи уравнотежене исхране и поремећаји у исхрани.</p> <p>Значај правилног чувања, припреме и хигијене намирница; тровање храном.</p> <p>Промене у адолесценцији.</p> <p>Здравистило живота (сан, кондиција, итд).</p> <p>Последице болести зависности – наркоманија.</p>	<p>практична примена знања – израда презентација, демонстрација графиком или шемом, анализирају, самостално изводе закључке, упоређују примењују знање, самостално проналазе нове изворе знања, проширују постижење знање, развијају сарадничке односе и критичко мишљење</p>	<p>планира, осмишљава, објашњава, упућује, подстиче, демонстрира, коригује, сарађује, координира, води, конкретизује дата упутства, прилагођава методе, облике и темпо рада надареним ученицима</p>	<p>БИ.3.3.1. БИ.3.3.3. БИ.3.3.4. БИ.3.3.5. БИ.3.3.6.</p> <p>БИ.3.2.1. БИ.3.2.2. БИ.3.2.4. БИ.3.2.5.</p> <p>БИ.3.2.6. БИ.3.2.7. БИ.3.2.8. БИ.3.6.1. БИ.3.6.2. БИ.3.6.3.</p> <p>БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.</p> <p>БИ.3.1.4. БИ.3.1.5. БИ.3.3.5. БИ.3.3.6.</p> <p>БИ.3.4.1. БИ.3.4.2. БИ.3.4.3. БИ.3.4.4. БИ.3.4.5.</p> <p>БИ.3.4.6. БИ.3.4.7. БИ.3.4.8.</p> <p>БИ.3.5.1. БИ.3.5.2. БИ.3.5.6.</p>

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ИСТОРИЈА (програм додатне наставе за 7. разред)

Циљ додатне наставе је да се омогући ученицима да у складу са својим посебним интересовањима и склоностима развију своје способности и прошире знања.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
Основи проучавања прошлости Европа, свет, српске државе и народ на почетку индустријског доба (до средине XIX века) Европа, свет, српске државе и народ у другој половини XIX века Европа, свет, српске државе и народ на почетку XX века	слушају излагање наставника; описују и препричавају прочитано градиво; усмено излажу своје одговоре и запажања; изводе закључке и дефинишу одговоре на основу прочитаног/саслушаног материјала; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); тумаче историјске карте и користе историјски атлас; користе и тумаче аудио-визуелне изворе	излаже градиво; објашњава нове појмове; одговара на питања ученика; даје објашњења и обавештења; поставља питања; проверава активности ученика у току процеса учења; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научено и оцењује; показује како се користи историјска карта и историјски атлас	ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.4. ИС.3.2.5. ИС.3.2.6. ИС.3.2.7.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ГЕОГРАФИЈА (програм додатне наставе за 7. разред)

Циљеви и задаци:

Додатна настава се организује за ученике који у редовној настави географије постижу истакнуте резултате у неком од програмско-тематских подручја. Циљеви и задаци наставе су, првенствено, јачање мотивисаности за учење и заинтересованости за географију као науку. Настава је оријентисана на развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика и припрему ученика за учешће на такмичењима и припрему за даље учење у средњој школи.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	напредни ниво
1. Регионална географија	<p>Доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте;</p> <p>Објашњава физичко-географске законитости у географском омотачу (климатску и биогеографску зоналност) и наводи мере за његову заштиту, обнову и унапређивање;</p> <p>Објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља као и привреде;</p> <p>Објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије.</p>	<p>Излаже градиво кроз питања, захтеве, тестове; практично показује моделе (обрасце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научено; подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје</p>	Г.3.1.1.
2. Географске регије Европе			Г.3.2.2.
3. Азија			Г.3.3.1.
4. Африка			Г.3.3.2.
5. Северна Америка			Г.3.4.1.
6. Јужна Америка			Г.3.4.2.
7. Аустралија и Океанија			Г.3.4.3.
8. Поларне области			

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Домаћинство, Моја животна средина, Уметност, Предузетништво, Филозофија за децу

ОСМИ РАЗРЕД

ДОПУНСКА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК (програм допунске наставе за 8. разред)

Циљ и задаци: описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског језика; омогућити ученицима да савладају предвиђено наставно градиво; индивидуализација наставе; оспособљавање ученика да користе стандардни матерњи језик, као и да комуницирају у усменом и писаном облику; отклањање испољених задатака у знању и умењу; стицање способности за уочавање, формулисање; овладавање нормативном граматиком; богаћење речника; оспособљавање за самостално читање и разумевање књижевног дела; решавање једноставнијих задатака; омогућити да ученик кроз вежбу овлада, како теоријским, тако и практичним делом градива у оквиру својих могућности; пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја; повезивање градива; неговање сарадничких и кооперативних односа у раду.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
Грамматика и правопис: Гласови и гласовне промене, врсте и служба речи, граматичке категорије речи, комуникативна и предикатска реченица, творба речи, историја језика, дијалектологија, језици националних мањина; основна правила акцентуације, Основна правописна правила; Књижевност: књижевнотеоријски појмови, стилске фигуре, књижевни родови и врсте, књ. дела и писци; Читање и разумевање прочитаног; Писано изражавање	слушају, пишу, запажају, размишљају, читају, решавају задатке	бира садржај, методе и облике рада у складу са могућностима, предзнањем и интересовањем ученика, помаже ученицима у раду, саветује их, охрабрује и мотивише за даље напредовање	CJ.1.1.1. CJ.1.1.4. CJ.1.1.5. CJ.1.1.6. CJ.1.2.1. CJ.1.2.2. CJ.1.2.3. CJ.1.2.4. CJ.1.2.6. CJ.1.2.7. CJ.1.2.8. CJ.1.3.1. CJ.1.3.2. CJ.1.3.3. CJ.1.3.4. CJ.1.3.5. CJ.1.3.6. CJ.1.3.7. CJ.1.3.8. CJ.1.3.9. CJ.1.3.10. CJ.1.3.11. CJ.1.3.12. CJ.1.3.13. CJ.1.3.14. CJ.1.3.15. CJ.1.3.16. CJ.1.3.17. CJ.1.3.18. CJ.1.3.19. CJ.1.3.20. CJ.1.3.21. CJ.1.4.1. CJ 1.4.2. CJ.1.4.3. CJ.1.4.4. CJ.1.4.5. CJ.1.4.6. CJ.1.4.7.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

МАТЕМАТИКА (програм допунске наставе за 8. разред)

Циљеви и задаци:

Ученици треба да:

- умеју да реше линеарне једначине (неједначине) и системе линеарних једначина с

једном и две непознате на основу еквивалентних трансформација, као и да решења тумаче графички;

- уоче функционалне зависности и да их приказују на различите начине, тј. да схвате појам функције и њеног графика;
- овладају појмом функције упознавањем/усвајањем линеарне функције и њених својстава, тако да могу да цртају и читају разне графике линеарне функције;
- умеју да тумаче податке представљене различитим дијаграмима и табелама;
- умеју да састављају табеле и цртају одговарајуће графиконе-дијаграме разних стања, појава и процеса;
- умеју да израчунају медијану и да је користе;
- схвате међусобне односе тачака, правих и равни у простору;
- науче најбитније чињенице о пројекцијама на раван;
- науче елементе и својства геометријских тела (призма, пирамида, ваљак, купа и лопта);
- умеју да цртају мреже и да израчунавају површину и запремину тела.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
1. СЛИЧНОСТ ТРОУГЛОВА - Талесова теорема - ставови сличности	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу		
2. ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН - однос тачке, праве и равни - ортогонална пројекција	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, правилно коришћење геометријског прибора	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	
3. ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ СА ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ - решавање и примена једначина и неједначина	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, повезује знање са реалним животним проблемима		МА.1.2.1
4. ПРИЗМА - површина призме - запремина призме			МА.1.3.4. МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.1.4.3. МА.1.4.4.
5. ПИРАМИДА - површина пирамиде - запремина пирамиде	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, повезује знање са реалним животним проблемима, правилно коришћење геометријског прибора	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	
6. ЛИНЕАРНЕ ФУНКЦИЈЕ - график линеарне функције - нула функције			МА.1.2.3
7. СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА СА ДВЕ НЕПОЗНАТЕ - методе за решавање система линеарних једначина са две непознате			
8. ВАЉАК - површина ваљка - запремина ваљка	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, повезује знање са реалним животним проблемима	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.1.3.5. МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.1.4.3. МА.1.4.4.
9. КУПА - површина купе - запремина купе			
10. ЛОПТА - површина лопте - запремина лопте			

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК (програм допунске наставе за 8. разред)

Циљеви и задаци – савладавање основних знања која ученици нису савладали на часовима редовне наставе. Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	основни ниво
1. ДРУГАРСТВО Описивање Друга/другарице Писање приче помоћу имперфекта, перфекта	слушају; читају (интерпретативно и изражајно, и читање у себи); пишу по диктату и записују; описују и препричавају; усмено излажу и изговарају; певају; меморишу; препознају и запажају; упоређују, сортирају и класификују; изводе закључке и дефинишу; анализирају и исправљају грешке; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; коригују грешке и усавршавају технику извођења; играју улоге и имитирају; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); учествују у партнерском раду	излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе (обрасце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; објашњава нове речи и изразе; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научено и оцењује; подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје; организује парове и групе ученика	ДСТ.1.1.1.
2. ЗДРАВЉЕ И ИСХРАНА Именице везане за храну/болести/лечење Детерминанти- показни и присвојни			ДСТ.1.1.2.
3. НУМЕРИЧКА ШКОЛА Вокабулар везан за информатику			ДСТ.1.1.3.
Индириктни говор			ДСТ.1.1.4.
Кондиционал презента			ДСТ.1.1.5.
4. НАРОД Вокабулар везан за штампу, биографију			ДСТ.1.1.6.
5. ПУТОВАЊА Сибжонктив презента			ДСТ.1.1.7.
Кондиционалне реченице			ДСТ.1.1.8.
Вокабулар везан за туризам			ДСТ.1.1.9.
Компарација придева			ДСТ.1.1.10.
Заменице у функцији директног и индириктног објекта			ДСТ.1.1.11.
6. ЖАРГОН Вокабулар везан за говор младих, нестандартизовани француски језик, Скраћенице и шатровачки језик			ДСТ.1.1.12.
			ДСТ.1.1.13.
			ДСТ.1.1.14.
			ДСТ.1.1.15.
			ДСТ.1.1.16.
			ДСТ.1.1.17.
			ДСТ.1.1.18.
			ДСТ.1.1.19.
			ДСТ.1.1.20.
	ДСТ.1.1.21.		
	ДСТ.1.1.22.		
	ДСТ.1.1.23.		
	ДСТ.1.1.24.		
	ДСТ.1.3.4.		
	ДСТ.1.3.5.		

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик“ – „Службени гласник РС“, бр. 78/2017.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК (програм допунске наставе за 8. разред)

Циљеви и задаци:

Допунска настава се организује за ученике који у редовној настави енглеског језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја. У зависности од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе са којима организује допунски рад (на пример: група ученика с недовољним знањем одређених садржаја из граматике или правописа; група ученика који нису савладали неки од предвиђених елемената рада на

тексту или облика усменог и писменог изражавања; група ученика са артикулационим проблемима).

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	основни ниво
INTRODUCTION (УВОД) UNIT 1: PROBLEMS (ПРОБЛЕМИ) UNIT 2: THE FUTURE (БУДУЋНОСТ) UNIT 3: RISKS (РИЗИЦИ) UNIT 4: CAN I ASK...? (МОГУ ЛИ ДА ПИТАМ...?) UNIT 5: BUYING AND SELLING (КУПОВИНА И ПРОДАЈА) UNIT 6: PROTEST (ПРОТЕСТ) MISCELLANEOUS (РАЗНО)	слушају; читају (интерпретативно и изражајно, и читање у себи); пишу по диктату и записују; описују и препричавају; усмено излажу и изговарају; певају; меморишу; препознају и запажају; упоређују, сортирају и класификују; изводе закључке и дефинишу; анализирају и исправљају грешке; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; коригују грешке и усавршавају технику извођења; играју улоге и имитирају; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); учествују у партнерском раду	излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе (обрасце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; објашњава нове речи и изразе; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научено и оцењује; подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје; организује парове и групе ученика	ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.2. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.4. ПСТ.1.1.5. ПСТ.1.1.6. ПСТ.1.1.7. ПСТ.1.1.8. ПСТ.1.1.9. ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.11. ПСТ.1.1.12. ПСТ.1.1.13. ПСТ.1.1.14. ПСТ.1.1.15. ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.17. ПСТ.1.1.18. ПСТ.1.1.19. ПСТ.1.1.20. ПСТ. 1.1.21. ПСТ.1.1.22. ПСТ.1.1.23. ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.2.2. ПСТ.1.2.3. ПСТ.1.2.4. ПСТ.1.3.1. ПСТ.1.3.2. ПСТ.1.3.3. ПСТ. 1.3.4. ПСТ.1.3.5.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик“ – „Службени гласник РС“, бр. 78/2017.

ФИЗИКА (програм допунске наставе за 8. разред)

Организује се за ученике који градиво не савладавају у потпуности на редовним часовима, који одсуствују са наставе или желе да разјасне нејасноће, а све у циљу усвајања што квалитетнијег знања из дате области и предмета.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
1. ОСЦИЛАТОРНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ 2. СВЕТЛОСНЕ	посматрају; учествују решавању рачунских задатака; одговарају на питања; препознају; анализирају; питају; записују; наводе примере; израчунавају непознате величине; уочавају; изводе огледе;	излаже ново градиво, наводи ученике да повезују теорију и праксу, инсистира на примерима, поставља задатке, усмерава, сугерише, упућује да повежу стечено знање са новим садржајима, изводи и демонстрира	ФИ.1.2.1; ФИ.2.2.3 ФИ.1.1.2; ФИ.2.4.1 ФИ.1.3.1; ФИ.1.4.1

ПОЈАВЕ: Одбијање и преламање светлости 2. ЕЛЕКТРИЧНО ПОЉЕ: Наелектрисавање тела; Кулонов закон 3. ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА: Омов закон; Цул-Ленцов закон 4. МАГНЕТНО ПОЉЕ	закључују	једноставне огледе и буди радозналост код ученика; излаже историјат атома; наводи ученике на закључке, на појавама из природе објашњава појмове из области наелектрисања	ФИ.1.4.2;ФИ.1.4.3 ФИ.1.1.2;ФИ.1.3.2
---	-----------	---	--

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ХЕМИЈА (програм допунске наставе за 8. разред

Циљеви и задаци

разумевање промена и појава у природи на основу знања хемијских појава, теорија, модела и закона

развијање способности комуницирања коришћењем хемијских термина, хемијских симбола, формула и једначина

развијање способности за решавање теоријских и експерименталних проблема

развијање способности за тражење и коришћење релевантних информација у различитим изворима (уџбеник, научно-популарни чланци, Интернет)

развијање свести о важности одговорног односа према животној средини, одговарајућег и рационалног коришћења и одлагања различитих супстанци у свакодневном животу

развијање радозналости, потребе за сазнавањем о својствима супстанци у окружењу и позитивног става према учењу хемије

развијање свести о сопственим знањима и способностима и даљој професионалној оријентацији

омогућавање ученицима да сагледају значај хемије у свакодневном животу, за развој различитих технологија и развој друштва уопште

оспособљавање ученика да се користе хемијским језиком, да знају хемијску терминологију и да разумеју квалитативно и квантитативно значење хемијских симбола, формула и једначина

стварање наставних ситуација у којима ће ученици до сазнања о својствима супстанци и њиховим променама долазити на основу демонстрационих огледа или огледа које самостално изводе, развијати при том аналитичко мишљење и критички став у мишљењу

стварање наставних ситуација у којима ће ученици развијати експерименталне вештине, правилно и безбедно, по себе и друге, руковати лабораторијским прибором, посуђем и супстанцама

оспособљавање ученика за извођење једноставних истраживања

стварање ситуација у којима ће ученици примењивати знање хемије за тумачење појава и промена у реалном окружењу омогућавање ученицима да кроз једноставна израчунавања разумеју квантитативни аспект хемијских промена и његову практичну примену

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		СТАНДАРДИ
	Активности ученика	Активности наставника	
Метали, оксиди метала и хидрокси Неметали, оксиди неметала и киселине Соли-добијање, својства и примена Органска једињења и њихова општа својства Угљоводоници Органска једињења са кисеоником Биолошки важна органска једињења Заштита животне средине и зелена хемија	<p>Слушају и записују важне информације, формуле и хемијске реакције. Усмено излажу, препознају и повезују научено. изводе закључке и дефинишу, анализирају. Постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; Осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; усавршавају технику извођења огледа. повезују ново савеш постојећим знањем</p>	<p>излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе, пише формуле и хемијске реакције. прати њихово рад и коригује грешке; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика. води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике зарад; проверава научено и оцењује;</p>	<p>X XE.1.2.4; XE.1.2.6; XE.2.1.4; XE.2.2.1; XE.2.2.2; XE.1.2.1.; XE.1.2.4; XE.1.2.5; XE.1.2.6; XE.1.2.7; XE.1.2.8; XE.1.2.4; XE.1.2.6 XE.1.2.4; XE.1.2.6; XE.1.3.1; XE.1.3.2; XE.1.3.3; XE.2.3.1 XE.1.3.1; XE.1.3.2; XE.1.3.3; XE.2.3.1; XE.1.3.1; XE.1.3.2; XE.1.3.3; XE.1.4.1; XE.1.4.2; XE.1.5.1</p>

ГЕОГРАФИЈА (програм допунске наставе за 8. разред)

Циљеви и задаци:

Допунска настава се организује за ученике који у редовној настави географије не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја. У зависности од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе са којима организује допунски рад.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди основни ниво
	Активности ученика	Активности наставника	
1. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ 2. ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ 3. ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ 4. ПРИРОДНА И	<p>слуша предавање, прати излагање наставника, препознаје географске елементе и појмове, познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред, уз помоћ географске карте издваја географске регије на Земљи; анализира принципе регионализације; објашњава величине и границе појединих географских регија, препознаје и чита географске и допунске</p>	<p>излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе (обрасце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским);</p>	<p>Г.1.1.3. Г.1.3.1. Г.1.3.2. Г.1.4.1. Г.1.4.2.</p>

КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	елементе карте, препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе и држава света	припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научено и оцењује; подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје	
5. ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА			
6. СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ			

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

БИОЛОГИЈА (програм допунске наставе за 8. разред)

Циљ допунске наставе биологије је да ученицима који нису савладали одређене садржаје биологије омогући лакше и успешно укључивање у редовне васпитно-образовне процесе, као и да им се развију упорност, самосталност, тачност у раду и самопоуздање.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	Основни ниво
<p>1. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА Улога и значај појединих ћелијских органела у метаболизму ћелије: једро, ендоплазмични ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизозоми. Матичне ћелије – ћелије програмиране за различите функције. Принципе економичности грађе и функције живих бића Улога и значај ензима. Ендокринисистем и хуморална регулација. Регулаторна улога хормона биљака и животиња. Надражљивост, проводљивост, контрактилност. Чулно-нервни систем животиња. Рефлексни ланци. Поремећаји функције ендокриног система, нервног система и чула. Неуротрансмитери, нервни импулси, драж, надражај. Хомеостаза – принцип повратне спреге. Фотосинтеза. Ћелијско дисање. Транспирација. Температурна регулација.</p> <p>2. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ Резултати стандардних лабораторијских анализа крви и урина. Биолошки мисао адолесценције (родни и полно идентитет у контексту хормонске активности и индивидуалне генетичке варијабилности). Заштита од полно преносивих болести контрацепција. Одговорност за сопствено здравље.</p> <p>3. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА „Календар живота“, еволуција различитих група организама кроз геолошку доба и велика изумирања. Значај алги (цијанобактерија) и биљака за продукцију O₂ и озонскогмотача, као заштита од УВ зрака, и услов за развој осталих живих бића. Строматолити. Излази из воденакопно.</p> <p>4. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА</p>	раде на тексту, демонстрирају сликом, графиком, шемом, примењују знања, слушају; описују и препричавају, препознају и запажају; упоређују, класификују; изводе закључке и дефинишу; анализирају; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; повезују ново са већ постојећим знањем	планира, осмишљава, објашњава, упућује, подстиче, демонстрира, коригује, сарађује, координира, води, конкретизује дата упутства, прилагођава методе, облике и темпо рада спорим ученицима и онима, којима је помоћ неопходна	БИ.1.2.1. БИ.1.2.2. БИ.1.2.3. БИ.1.2.4. БИ.1.2.5. БИ.1.5.1. БИ.1.5.2. БИ.1.5.3. БИ.1.5.4. БИ.1.5.5. БИ.1.5.7. БИ.1.5.8. БИ.1.5.9. 1.5.10. БИ.1.1.4. БИ.1.1.5. БИ.1.3.1. БИ.1.3.2. БИ.1.3.3. БИ.1.3.4. БИ.1.3.5. БИ.1.3.6. БИ.1.3.8. БИ.1.3.9. БИ.1.3.10. БИ.1.4.1. БИ.1.4.2. БИ.1.4.3. БИ.1.4.4. БИ.1.4.5. БИ.1.4.6. БИ.1.4.7. БИ.1.4.8. БИ.1.6.1. БИ.1.6.2. БИ.1.6.3. БИ.1.6.4.

<p>Улуткавање и пресвлачењеинсеката. Пубертет и адолесценција човека. Цветање, плодношење и сазревање плодова биљака. Теорија еволуције. Постанак нових врста кроз еволуционе процесе. Еволуција човека.</p> <p>5. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ</p> <p>Еволуција и развој екосистема. Концепт климакса. Циклуси кружења основних супстанци у природи (Н, О, С, N) и њихова повезаност. Азотофикација, микориза, симбиоза, симбионтски организми (лишајеви). Ограниченост ресурса (капацитет средине) и одрживи развој. Нестанак врста и фактори угрожавања (Н.І.Р.О. концепт). Типични екосистеми Србије. Ретке и угрожене врсте Србије. Интродукције и реинтродукције и инвазивне врсте. Последице глобалних промена.</p>			
--	--	--	--

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ИСТОРИЈА (програм допунске наставе за 8. разред)

Циљ допунске наставе је да пружи помоћ ученицима којима је потребна помоћ у савладавању програма и у учењу. Идентификација ученика за допунску наставу биће извршена по завршетку првог квартала, јер је то једина васпитно-образовна активност која се планира уназад, што значи да је потребно поново обрадити оне садржаје који ученици нису успешно савладали.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
<p>Основи проучавања прошлости</p> <p>Европа, свет и српски народ у југословенској држави у периоду између два светска рата</p> <p>Други светски рат</p> <p>Свет, Европа и српски народ у југословенској држави у периоду хладног рата</p> <p>Свет, Европа и српска држава и народ у савременим процесима</p>	<p>слушају излагање наставника; описују и препричавају прочитано градиво; усмено излажу своје одговоре и запажања; изводе закључке и дефинишу одговоре на основу прочитаног/саслушаног материјала; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); тумаче историјске карте и користе историјски атлас; користе и тумаче аудио-визуелне изворе</p>	<p>излаже градиво; објашњава нове појмове; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља питања; проверава активности ученика у току процеса учења; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научено и оцењује; показује како се користи историјска карта и историјски атлас</p>	<p>ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10.</p> <p>ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.1.2.6. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8.</p>

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ДОДАТНА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК (програм додатне наставе за 8. разред)

Циљеви и задаци - проширивање и продубљивање знања, умења и вештина

- активирање ученика и њихово оспособљавање за самообразовање
- развијање маште и подстицање стваралачког рада
- упућивање на самостално коришћење различитих извора сазнања
- оспособити ученике да се самостално служе књижевном и некњижевном грађом (у учењу и истраживању) и да припремају и излажу своје радове (усмене, писмене, практичне) пред својом групом, разредом или целом школом
- припрема ученика за школско, општинско, окружно и републичко такмичење
- развијање културе усменог и писменог изражавања и истраживачког духа
- развијање стваралачког и критичког мишљења
- повезивање градива
- неговање сарадничких и кооперативних односа у раду
- остваривање садржајима који су у складу са интересовањима ученика
- оспособљавање за самосталан истраживачки рад

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
Граматика и правопис: Историја језика са дијалектологијом; језици националних мањина; фонетика, морфологија и синтакса; практична примена правописних правила, ортоегија, лексикологија Књижевност: књижевнотеоријски појмови, књижевни родови и врсте; стилске фигуре, версификација	истраживачки и самостални рад, поставља питања, предлаже, дискутује, решава задатке, самостално закључивање	планира и прати рад ученика, у складу са интересовањима и напредовањем ученика одабира садржаје, одговарајућу литературу, облике и методе рада, објашњава појмове, решава недоумице, пружа менторску подршку	CJ.1.3.17. CJ.1.3.18. CJ.1.3.19. CJ.3.1.1. CJ.3.1.2. CJ.3.1.3. CJ.3.1.4. CJ.3.2.5. CJ.3.3.1. CJ.3.3.2. CJ.3.3.3. CJ.3.3.4. CJ.3.3.5. CJ.3.3.6. CJ.3.4.1. CJ.3.4.2. CJ.3.4.3. CJ.3.4.4. CJ.3.4.5.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

МАТЕМАТИКА (програм додатне наставе за 8. разред)

Циљеви и задаци - Проширивање и продубљивање стечених знања са редовне наставе

- Развијање наклоности према математици као науци и доприносу који она у модерном друштву има
- Развијање правог разумевања математичког израза, концепата процеса и доказа на примерима који се не раде на редовној настави

- Развијање способности логичког мишљења, резоновања, анализирања, доказивања и прецизног изражавања
- Развијање геометријског начина размишљања, доказивања геометријских тврђења и вештине цртања
- Развијање следећих способности код ученика: посматрања, асоцијације, рачунања, апстрактног мишљења, логичког резоновања, прецизног записивања и изражавања.

Садржај програма	Начин реализације		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
1. СЛИЧНОСТ ТРОУГЛОВА - примена сличности троугла	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.3.6.
2. ТАЧКА ПРАВА И РАВАН - задаци логичке природе	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, повезује знање са геометријског прибора	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	
3. ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ СА ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ - једначине са апсолутним вредностима - примена процената	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, повезује знање са реалним животним проблемима	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.2.1. МА.3.2.5.
4. ПРИЗМА - површина призме - запремина призме - сложене фигуре	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, повезује знање са реалним животним проблемима, правилно коришћење геометријског прибора	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.3.4. МА.3.4.1. МА.3.4.2
5. ПИРАМИДА - површина пирамиде - запремина пирамиде - сложене фигуре	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, повезује знање са реалним животним проблемима, правилно коришћење геометријског прибора	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.3.4. МА.3.4.1. МА.3.4.2
6. ЛИНЕАРНЕ ФУНКЦИЈЕ - Декартов правоугли координатни систем - неки елементарни проблеми екстремних вредности	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, повезује знање са реалним животним проблемима, правилно коришћење геометријског прибора	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.2.4.
7. СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА СА ДВЕ НЕПОЗНАТЕ - методе за решавање система система линеарних једначина са две непознате	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, повезује знање са реалним животним проблемима	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.2.1.
8. ВАЉАК - површина ваљка - запремина ваљка - сложене фигуре	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, повезује знање са реалним животним проблемима	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.3.4. МА.3.4.1. МА.3.4.2
9. КУПА - површина купе - запремина купе - сложене фигуре	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, повезује знање са реалним животним проблемима	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.3.4. МА.3.4.1. МА.3.4.2
10. ЛОПТА - површина лопте - запремина лопте - сложене фигуре	активно слушање, преписивање задатака са табле, самостални рад, постављање питања, учествовање у часу, повезује знање са реалним животним проблемима	усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	МА.3.3.4. МА.3.4.1. МА.3.4.2

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК (програм додатне наставе за 8. разред)

Циљеви и задаци - јачање мотивисаности за учење страног језика;

- јачање заинтересованости за предметне садржаје;
- развијање комуникативних вештина, како усмених, тако и писаних;
- развијање способности и овладавање методама и стратегијама за учење страног језика;
- оспособљавање за самостално учење страног језика;
- развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика;
- развијање сазнања о функционисању страног и матерњег језика;
- обogaћивање језичког фонда;
- обogaћивање знања из области граматике.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	напредни ниво
1. ДРУГАРСТВО Описивање Друга/другарице Писање приче помоћу имперфекта, перфекта 2. ЗДРАВЉЕ И ИСХРАНА Именице везане за храну/болести/лечење Детерминанти- показни и присвојни 3. НУМЕРИЧКА ШКОЛА Вокабулар везан за информатику Индиректни говор Кондиционал презента 4. НАРОД Вокабулар везан за штампу, биографију 5. ПУТОВАЊА Сибжонктив презента Кондиционалне реченице Вокабулар везан за туризам Компарација придева Заменице у функцији директног и индиректног објекта 6. ЖАРГОН Вокабулар везан за говор младих, нестандартизовани француски језик, Скраћенице и шатровачки језик	слушају; читају (интерпретативно и изражајно, и читање у себи); пишу по диктату и записују; описују и препричавају; усмено излажу и изговарају; певају; меморишу; препознају и запажају; упоређују, сортирају и класификују; изводе закључке и дефинишу; анализирају и исправљају грешке; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; коригују грешке и усавршавају технику извођења; играју улоге и имитирају; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); учествују у партнерском раду	излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе (обрасце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; објашњава нове речи и изразе; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учioniци; мотивише ученике за рад; проверава научено и оцењује; подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје; организује парове и групе ученика	ДСТ.3.1.1. ДСТ.3.1.7. ДСТ.3.1.13. ДСТ.3.1.19. ДСТ.3.1.20. ДСТ.3.1.21. ДСТ.3.1.22. ДСТ.3.1.23. ДСТ.3.1.26. ДСТ.3.1.27. ДСТ.3.2.1. ДСТ.3.2.2. ДСТ.3.2.3. ДСТ.3.2.4. ДСТ.3.3.1. ДСТ.3.3.2. ДСТ.3.3.3. ДСТ.3.3.4. ДСТ.3.3.5. ДСТ.3.3.6. ДСТ.3.3.7. ДСТ.3.3.8. ДСТ.3.3.9.

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик“ – „Службени гласник РС“, бр. 78/2017.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК (програм додатне наставе за 8. разред)

Циљеви и задаци:

Додатна настава се организује за ученике који у редовној настави енглеског језика постижу истакнуте резултате у неком од програмско-тематских подручја. Циљеви и задаци наставе су, првенствено, јачање мотивисаности за учење страног језика и заинтересованости за предметне садржаје. Настава је оријентисана на развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, као и на развијање сазнања о функционисању страног и матерњег језика. Ученицима се пружа додатна подршка за

развијање способности и овладавање методама и стратегијама за учење страног језика, ради оспособљавања за самостално учење. Активности ученика и наставника усмерене су ка развијању комуникативних вештина, како усмених, тако и писаних, обогаћивању језичког фонда и обогаћивању знања из области граматике.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	основни ниво
INTRODUCTION (УВОД)			
UNIT 1: PROBLEMS (ПРОБЛЕМИ)			
UNIT 2: THE FUTURE (БУДУЋНОСТ)			ПСТ.3.1.1. ПСТ.3.1.2. ПСТ.3.1.3. ПСТ.3.1.4. ПСТ.3.1.5. ПСТ.3.1.6.
UNIT 3: RISKS (РИЗИЦИ)			ПСТ.3.1.7. ПСТ.3.1.8. ПСТ.3.1.9.
UNIT 4: CAN I ASK...? (МОГУ ЛИ ДА ПИТАМ...?)	слушају; читају; пишу и записују; описују и препричавају; усмено излажу и изговарају; меморишу; препознају и запажају; упоређују, сортирају и класификују; предвиђају; изводе закључке и дефинишу; анализирају и исправљају грешке; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; практично изводе моделе (обрасце) целовитих делатности, коригују грешке и усавршавају технику извођења; играју улоге и имитирају; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); учествују у партнерском раду	излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе (обрасце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; објашњава нове речи и изразе; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научено; подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје	ПСТ.3.1.10. ПСТ.3.1.11. ПСТ.3.1.12. ПСТ.3.1.13. ПСТ.3.1.14. ПСТ.3.1.15. ПСТ.3.1.16. ПСТ.3.1.17. ПСТ.3.1.18. ПСТ.3.1.19. ПСТ.3.1.20. ПСТ.3.1.21. ПСТ.3.1.22. ПСТ.3.1.23. ПСТ.3.1.24. ПСТ.3.1.25. ПСТ.3.1.26. ПСТ.3.1.27. ПСТ.3.1.28. ПСТ.3.1.29. ПСТ.3.1.30. ПСТ.3.1.31. ПСТ.3.1.32.
UNIT 5: BUYING AND SELLING (КУПОВИНА И ПРОДАЈА)			
UNIT 6: PROTEST (ПРОТЕСТ)			
MISCELLANEOUS (РАЗНО)			
The Plural of Nouns; Quantifiers; The Comparison of Adjectives; The Comparison of Adverbs;			
The Positions of Adverbs; Prepositions; Articles; Question Tags; Conjunctions; Pronouns and Determiners;			
The Present Simple and Continuous Tenses;			
The Present Perfect and Past Simple Tenses;			
The Past Simple and Continuous Tenses;			ПСТ.3.2.1. ПСТ.3.2.2. ПСТ.3.2.3. ПСТ.3.2.4.
The Past Perfect and Past Simple Tenses;			ПСТ.3.3.1. ПСТ.3.3.2. ПСТ.3.3.3. ПСТ.3.3.4. ПСТ.3.3.5. ПСТ.3.3.6. ПСТ.3.3.7. ПСТ.3.3.8. ПСТ.3.3.9.
Expressing the future; Passive Voice; Conditional Clauses; Indirect Speech; Gerund; Modals			
Тестови са школских, општинских, окружних и републичких такмичења, и из других извора			

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик“ – „Службени гласник РС“, бр. 78/2017.

ФИЗИКА (програм додатне наставе за 8. разред)

Циљ додатне наставе је да омогући обдареним и талентованим ученицима да прошире своја знања и вештине из неких наставних области у складу са

својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да допринесе њиховом оспособљавању за даље образовање. Додатним радом се обухватају ученици који постижу изузетне резултате у савладавању садржаја програма, који показују интересовање за проширивање знања и вештина.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
<p>1. ОСЦИЛАТОРНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ: Таласно кретање; Период осциловања математичког клатна; Доплеров ефекат; Проблем буке; Резонанција</p> <p>2. СВЕТЛОСНЕ ПОЈАВЕ: Закон одбијања светлости, сферна огледала и једначина сочива; Тотална рефлексација; Помрачење Сунца и Месеца</p> <p>3. ЕЛЕКТРИЧНО ПОЉЕ: Решавање проблема који се односе на закон о одржању количине наелектрисања, Кулонов закон, рад у електричном пољу и напон</p> <p>4. ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА: Амперметар и волтметар у електричном колу; Коришћење мултиметра; Омов закон и сложена струјна кола; Коришћење мерних инструмената у обради експерименталних резултата мерења на примеру Омовог закона. Кирхофова правила</p> <p>5. МАГНЕТНО ПОЉЕ: Симулација на рачунару различитих облика магнетних појава, електромагнетна индукција Магнетно поље Земље и Сунца</p> <p>6. НУКЛЕАРНА ФИЗИКА: Симулација на рачунару различитих модела атома, језгра, нуклеарних реакција</p> <p><i>Тестови са школских, општинских и републичких такмичења</i></p>	<p>Слушање, посматрање, запажање, вежбање, ствара лачко писање реферата, истраживачки рад самостално извођење огледа, самостално доношење закључака на основу изведених огледа...</p>	<p>Поставља задатке, усмерава, сугерише, Излагање, Извођење експеримената, Демонстрација, Навођење ученика на правилно извођење закључака, упућивање ученика на читање стручне литературе поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; мотивише ученике за рад; упућује на коришћење симулација на рачунару</p>	<p>ФИ.3.2.2; ФИ.3.2.3 ФИ.3.2.4; ФИ.3.2.5 ФИ.3.2.5; ФИ.3.2.6 ФИ.3.3.1; ФИ.3.3.2 ФИ.3.4.1; ФИ.3.4.2 Стандарди из области <i>Експеримет</i> ФИ.3.7.1.; ФИ.3.7.2</p>

- Садржаји стандарда налазе се у „Правилнику о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања“ – „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010.

ХЕМИЈА (програм додатне наставе за 8. разред)

Циљеви и задаци:

разумевање промена и појава у природи на основу знања хемијских појава, теорија, модела и закона

развијање способности комуницирања коришћењем хемијских термина, хемијских симбола, формула и једначина

развијање способности за решавање теоријских и експерименталних проблема

развијање способности за тражење и коришћење релевантних информација у различитим изворима (уџбеник, научно-популарни чланци, Интернет)

развијање свести о важности одговорног односа према животној средини, одговарајућег и рационалног коришћења и одлагања различитих супстанци у свакодневном животу

развијање радозналости, потребе за сазнавањем о својствима супстанци у окружењу и позитивног става према учењу хемије

развијање свести о сопственим знањима и способностима и даљој професионалној оријентацији

Задаци наставе хемије

омогућавање ученицима да сагледају значај хемије у свакодневном животу, за развој различитих технологија и развој друштва уопште

оспособљавање ученика да се користе хемијским језиком, да знају хемијску терминологију и да разумеју квалитативно и квантитативно значење хемијских симбола, формула и једначина

стварање наставних ситуација у којима ће ученици до сазнања о својствима супстанци и њиховим променама долазити на основу демонстрационих огледа или огледа које самостално изводе, развијати при том аналитичко мишљење и критички став у мишљењу стварање наставних ситуација у којима ће ученици развијати експерименталне вештине, правилно и безбедно, по себе и друге, руковати лабораторијским прибором, посуђем и супстанцама

оспособљавање ученика за извођење једноставних истраживања

стварање ситуација у којима ће ученици примењивати знање хемије за тумачење појава и промена у реалном окружењу

омогућавање ученицима да кроз једноставна израчунавања разумеју квантитативни аспект хемијских промена и његову практичну примену

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
Метали, оксиди метала и хидроксиди Неметали, оксиди неметала и киселине Соли-добијање, својства и примена Органска једињења и њихова општа својства Угљоводоници Органска једињења са кисеоником Биолошки важна органска једињења Заштита животне средине и зелена хемија	Слушају и записују важне информације, формуле и хемијске реакције. Усмено излажу, препознају и повезују научено. изводе закључке и дефинишу, анализирају. Постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; Осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; усавршавају технику извођења огледа. повезују ново савеш постојећим знањем	излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе, пише формуле и хемијске реакције. прати њихово рад и коригује грешке; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика. води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике зарад; проверава научено и оцењује;	ХЕ.2.2.1; ХЕ.2.2.2; ХЕ.2.2.3; ХЕ.2.2.4; ХЕ.3.2.4; ХЕ.3.2.6 ХЕ.2.1.4; ХЕ.2.2.1; ХЕ.2.2.2; ХЕ.2.1.4; ХЕ.2.2.1; ХЕ.2.2.4; ХЕ.3.2.1; ХЕ.3.2.4; ХЕ.3.2.6 ХЕ.2.1.4; ХЕ.2.2.1; ХЕ.2.2.2; ХЕ.2.2.3; ХЕ.3.2.2; ХЕ.3.2.3; ХЕ.3.2.4; ХЕ.3.2.6. ХЕ.3.3.1; ХЕ.3.3.2; ХЕ.2.2.2; ХЕ.3.3.1; ХЕ.3.3.2; ХЕ.3.3.3 ХЕ.2.3.1; ХЕ.2.2.2; ХЕ.3.3.1; ХЕ.3.3.2; ХЕ.3.3.3. ХЕ.2.4.1; ХЕ.3.4.1; ХЕ.3.4.2. ХЕ.1.5.1

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Моја животна средина, Уметност, Предузетништво, Домаћинство, Филозофија са децом

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

Школа на почетку сваке школске године нуди деци да се укључе у неку од низа секција које се организују пратећи интересовања ученика и родитеља. Оперативни планови секција су Прилог Годишњем плану рада школе и ни се израђују за сваку школску годину посебно као што и избор секција зависи од интересовања ученика.

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Активности и начин остваривања	Начин праћења остварености циљева
<p>Друштвене активности Техничке активности Хуманитарне активности Спортске активности Културне активности (литерарна секција, драмска секција, рецитаторска секција, еколошка секција, ликовна секција, уради сам, секција енглеског језика, секција француског језика, математичка секција, географска секција, аутомоделарство, машинска техника, архитектура и грађевинарство, стрељаштво, атлетика, стони тенис, рукомет, фудбал, историјска секција, хор и орекстар, дигитална школа, новинарска секција, секција: Грађанин, секција: Веронаука.</p>	<p>Откривање и подржавање дечијих интересовања; Увођење нових секција - Сарадња са локалном заједницом - Развијање свести о здравом начину живота, поштовање разлика и уважавање својих и туђих потреба, изграђивање личних критичких ставова - Развијање креативности, стваралачког рада, уредности, прецизности, изграђивање личних критичких ставова - Развијање хуманости, Поштовање разлика и туђих потреба, развијање такмичарског духа - Развијање моторичке спретности и физичких способности - Развијање опште културе, - Развијање и подстицање стваралаштва, развијање маште оригиналности и смисла за лепо, оспособљавање ученика за испуњење слободног времена садржајима из области културе, науке, технике, уметности...</p>	<p>Анкетирањем ученика и анализом наставничких ресурса; Израда паноа, зидних новина, посете, изложбе, учешће у акцијама локалне заједнице Израда честитки, израда модела, уређивање простора, израда васкршњих украса Повезивање теме рециклаже из биологије, прављења употребних предмета из предмета уметности и техничко образовање и организовањем продајне изложбе која ће имати и хуманитарни карактер Прикупљање помоћи, учешће у хуманитрним акцијама, помоћ ученицима који слабије напредују Такмичење у спортским вештинама, учешће у кросу, Посете музеју, биоскопу, позоришту, библиотеци,</p>	<p>Школа проширује репертоар и разноврсност својих услуга; задовољство ученика, задовољство родитеља ученици израђују предмете и наступају тимски; ученици праве иновативне мини пројекте</p>

. ПРОГРАМ РАДА ДРАМСКЕ СЕКЦИЈЕ 5–8. РАЗРЕДА

- **Општи циљеви:** Упознавање ученика са сценским наступом и вештинама глуме и разумевање значаја позоришта у животу модерног човека

- **Специфични циљеви:**

Оспособљавање ученика за увиђање неопходности везе између речи и покрета;

Подстицање и развијање креативности

Уобличавање гласова и правилна дикција

Развијање комуникације и сарадње код ученика

Припрема за успешно извођење програма поводом школских прослава

Садржаји програма	Активности и начин остваривања		Стандарди
	Активности ученика	Активности наставника	
- Вежбе и сценски наступ	дусање; - дикција; - покрет; - мимика; - имитација; - говорништво; - игра глума - подела улога; - читање по улогама; - припрема костима и увежбавање кореографије; - припрема сценографије.	-презентује, демонстрира -усмерава ученика -подстиче на размишљање -развија код ученика аналитичко,синтетичко, индуктивно,дедуктивно бира текстова за драмско извођење	CJ.1.1.1. CJ.1.1.4. CJ.1.3.3. CJ.1.3.20. CJ.1.4.9. CJ.2.3.10. CJ.3.3.3.

ПРОГРАМ РАДА СЕКЦИЈЕ ИЗ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА

Општи циљеви:

- да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију;

- да ученик стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Специфични циљеви:

- јачање мотивисаности за учење страног језика;
- јачање заинтересованости за предметне садржаје;
- развијање комуникативних вештина, како усмених, тако и писаних;
- развијање способности и овладавање методама и стратегијама за учење страног језика;
- оспособљавање за самостално учење страног језика;
- развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика;
- развијање сазнања о функционисању страног и матерњег језика;
- обогаћивање језичког фонда;
- обогаћивање знања из области граматике.

ПЕТИ РАЗРЕД

Садржаји програма	Активности и начин остваривања	
	Активности ученика	Активности наставника
INTRODUCTION (УВОД) UNIT 1: MY LIFE (МОЈ ЖИВОТ) UNIT 2: ANIMALS (ЖИВОТИЊЕ) UNIT 3: HOLIDAYS (РАСПУСТИ) UNIT 4: FOOD (ХРАНА) UNIT 5: THE WORLD (СВЕТ) UNIT 6: ENTERTAINMENT (ЗАБАВА) MISCELLANEOUS (РАЗНО)	слушају; читају; пишу и записују; описују и препричавају; усмено излажу и изговарају; меморишу; препознају и запажају; упоређују, сортирају и класификују; предвиђају; изводе закључке и дефинишу; анализирају и исправљају грешке; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; практично изводе моделе (обрасце) целовитих делатности, коригују грешке и усавршавају технику извођења; играју улоге и имитирају; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); учествују у партнерском раду	излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе (обрасце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; објашњава нове речи и изразе; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научено; подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје

ШЕСТИ РАЗРЕД

Садржаји програма	Активности и начин остваривања	
	Активности ученика	Активности наставника
INTRODUCTION (УВОД) UNIT 1: MY LIFE (МОЈ ЖИВОТ) UNIT 2: THE FUTURE (БУДУЋНОСТ) UNIT 3: TIMES AND PLACES (ВРЕМЕ И МЕСТА) UNIT 4: CITIES (ГРАДОВИ) UNIT 5: EXPERIENCES (ИСКУСТВА) UNIT 6: WHAT'S UP? (ШТА ЈЕ БИЛО?)	слушају; читају; пишу и записују; описују и препричавају; усмено излажу и изговарају; меморишу; препознају и запажају; упоређују, сортирају и класификују; предвиђају; изводе закључке и дефинишу; анализирају и исправљају грешке; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; практично изводе моделе (обрасце) целовитих делатности, коригују грешке и усавршавају технику извођења; играју улоге и имитирају; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); учествују у партнерском раду	излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе (обрасце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; објашњава нове речи и изразе; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научено; подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје

СЕДМИ РАЗРЕД

Садржаји програма	Активности и начин остваривања	
	Активности ученика	Активности наставника
INTRODUCTION (УВОД) UNIT 1: PAST AND PRESENT (ПРОШЛОСТ И ДАШЊОСТ) UNIT 2: FAME AND FORTUNE (СЛАВА И БОГАТСТВО) UNIT 3: HEALTH AND SAFETY (ЗДРАВЉЕ И БЕЗБЕДНОСТ) UNIT 4: HEROES (ХЕРОЈИ) UNIT 5: OUR ENVIRONMENT	слушају; читају; пишу и записују; описују и препричавају; усмено излажу и изговарају; меморишу; препознају и запажају; упоређују, сортирају и класификују; предвиђају; изводе закључке и дефинишу; анализирају и исправљају грешке; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају	излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе (обрасце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; објашњава нове речи и изразе; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново

(НАША ЖИВОТНА СРЕДИНА) UNIT 6: RELATIONSHIPS (ОДНОСИ) MISCELLANEOUS (РАЗНО)	ново градиво; примењују своје знање; практично изводе моделе (обрасце) целовитих делатности, коригују грешке и усавршавају технику извођења; играју улоге и имитирају; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); учествују у партнерском раду	градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научено; подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје
--	--	--

ПРОГРАМ РАДА СЕКЦИЈЕ ИЗ ФРАНЦУСКОГ ЈЕЗИКА

Циљеви и задаци:

- јачање мотивисаности за учење страног језика;
- јачање заинтересованости за предметне садржаје;
- развијање комуникативних вештина, како усмених, тако и писаних;
- развијање способности и овладавање методама и стратегијама за учење страног језика;
- оспособљавање за самостално учење страног језика;
- развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика;
- развијање сазнања о функционисању страног и матерњег језика;
- обогаћивање језичког фонда;
- обогаћивање знања из области граматице.

ПЕТИ РАЗРЕД

Садржаји програма	Активности и начин остваривања	
	Активности ученика	Активности наставника
1. ПРЕДСТАВЉАЊЕ Како се зовеш (Comment t'appeles, j'em' appelle); Личне заменице (наглашене и ненаглашене): je, tu, il, elle, nous, vous, ils, elles, moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles 2. СПОРТ Постављање питања, упитне речи: којето (Qu'est-ce?); како (Comment?); који, која (Quel/Quelle); дали (Est-ce que); штајето (Qu'est-ce que c'est?); где (Où); kada (Quand) итд. 3. МЕСТА глаголски облици и начини садашње време, императив модални глаголи (vouloir; pouvoir) помоћни глаголи (avoir; être) 4. ПРАЗНИЦИ правилни глаголина –ER негација чланови (одређени и неодређени); посесиви једнина, множина; мушки и женски род придева и именица	слушају; читају; пишу и записују; описују и препричавају; усмено излажу и изговарају; меморишу; препознају и запажају; упоређују, сортирају и класификују; предвиђају; изводе закључке и дефинишу; анализирају и исправљају грешке; постављају питања, траже информације и објашњавају; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; практично изводе моделе (обрасце) целовитих делатности, коригују грешке и усавршавају технику извођења; играју улоге и имитирају; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); учествују у партнерском раду	излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе (обрасце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; објашњава нове речи и изразе; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научено; подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје

<p>5.ДЕЛОВИТЕЛА поздрављање, националности, државе, члановипородице, бројевиод 1 до 100, боје, дани, месеци, годишњадоба, школскиприбор, животиње, реднибројеви, распоредчасова, адреса, бројтелефона, местостановања, предлозизаместоивреме</p> <p>6.НАЦИОНАЛНОСТИ Властитеименицевезанезадр жавеистановникеистих Предлозизаместо</p> <p>ФРАНЦУСКЕШАНСОНЕ</p>		
--	--	--

ШЕСТИ РАЗРЕД		
Садржаји програма	Активности и начин остваривања	
	Активности ученика	Активности наставника
<p>1.СЛОБОДНО ВРЕМЕ Чланови (одређени, неодређени, сажети, партитивни) присвојни и показни детерминанти глаголски облици: презент, перфекат, блиско будуће време (aller + infinitif), скорашње прошло време (venirde + infinitif)</p> <p>2.ОДЕВАЊЕ модални глаголи: rouvoir, vouloir, devoir правилни глаголи на – ER, -RE, -IR; неправилни глаголи:venir, aller, connaître, voir, sortir, dormir...</p> <p>повратни глаголи</p> <p>3.ЗАБРАНЕ Конструкције, примери, фразални глаголи постављање питања, упитне речи:ко, шта, колико, како, зашто, када, где , итд. Заменице у функцији директног објекта (COD)</p> <p>4.ПОКЛОНИ Заједничке именице Прилози за време и место</p>	<p>слушају; читају; пишу и записују; описују и препричавају; усмено излажу и изговарају; меморишу; препознају и запажају; упоређују, сортирају и класификују; предвиђају; изводе закључке и дефинишу; анализирају и исправљају грешке; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; практично изводе моделе (обрасце) целовитих делатности, коригују грешке и усавршавају технику извођења; играју улоге и имитирају; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); учествују у партнерском раду</p>	<p>излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе (обрасце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; објашњава нове речи и изразе; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научено; подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје</p>

<p>5.ХРАНА Партитивни члан, негација, прилози за количину</p> <p>6.ПОЛИЦИЈА Лексика везана за истраживачку полицију Негација у перфекту, поред не...pas и други облици негације Имперфекат</p> <p>МЕЂУНАРОДНИ ИСПИТ ДЕЛФ ПОЗНАТЕ ФРАНЦУСКЕ ЛИЧНОСТИ -ПИСЦИ, МУЗИЧАРИ, ГЛУМЦИ, УМЕТНИЦИ, ИСТОРИЧАРИ</p>		
--	--	--

СЕДМИ РАЗРЕД

Садржаји програма	Активности и начин остваривања	
	Активности ученика	Активности наставника
<p>1.ТАКМИЧЕЊА описнипридеви, именицкојесеодносена СПОРТ/ПРИПРЕМЕ ЗА СПОРТСКО ТАКМИЧЕЊЕ Простифутур, прилошкеодредбезавреме, 2.СЛОБОДНО ВРЕМЕ Глаголскиоблици: презент, блископрошловреме и тренутнипрезент 3.ПЛАНОВИ Креирањепланова, Прилошкеодредбезанамеру, Компаратив и суперлативименица, придева и прилога 4.РАЗМЕНА МИШЉЕЊА/ИНФОРМАЦИЈА Прошлиглагослиоблици Индириктниговор 5.РАСПУСТ Вокабуларвезанзапутовања, посао, планове, предлоге Кондиционалпрезента 6.ПУТОВАЊЕ У НЕКУ ФРАНКОФОНУ ЗЕМЉУ Мушки и женскиродименица и придевавезанихза НАЦИОНАЛНОСТ Предлозизаместо Описивањенекедржаве; њенеосновнекарактеристике МЕЂУНАРОДНИ ИСПИТ ДЕЛФ ПОЗНАТЕ ФРАНЦУСКЕ ЛИЧНОСТИ -ПИСЦИ, МУЗИЧАРИ, ГЛУМЦИ, УМЕТНИЦИ, ИСТОРИЧАРИ</p>	<p>слушају; читају; пишу и записују; описују и препричавају; усмено излажу и изговарају; меморишу; препознају и запажају; упоређују, сортирају и класификују; предвиђају; изводе закључке и дефинишу; анализирају и исправљају грешке; постављају питања, траже информације и објашњења; одговарају на питања; осмишљавају ново градиво; примењују своје знање; практично изводе моделе (образце) целовитих делатности, коригују грешке и усавршавају технику извођења; играју улоге и имитирају; повезују ново са већ постојећим знањем (школским и ваншколским); учествују у партнерском раду</p>	<p>излаже градиво кроз питања, захтеве; практично показује моделе (образце) целовитих делатности, прати њихово извођење и коригује грешке; објашњава нове речи и изразе; одговара на питања ученика, даје објашњења и обавештења; поставља проблем, води процес његовог решавања и врши проверу активности ученика у току процеса; повезује ново градиво са претходним искуствима и знањима ученика (школским и ваншколским); припрема и користи дидактичка средства; води и усмерава интеракцијски однос у учионици; мотивише ученике за рад; проверава научно; подстиче општу климу опуштености, уважава све идеје</p>

ПРОГРАМ РАДА ЕКОЛОШКЕ СЕКЦИЈЕ

Слободне активности ученика који су посебно заинтересовани за биологију, могу се реализовати кроз еколошку секцију. Слободне активности треба да буду усклађене са интересовањима и могућностима ученика, потребама текућег градива и друштвене заједнице, како би се повећала мотивација ученика за учешће у слободним активностима.

Циљ и задаци:

- исказивање заинтересованости за шира знања из предмета,
- истраживачки рад,
- самостално истраживање и коришћење стручне литературе, штампе,
- проширивање стечених знања и њихова примена,
- примена савремених технологија –интернет,
- стицање и развијање знања и разумевања, умења и ставова према светским и националним вредностима и достигнућима.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања	
	Активности ученика	Активности наставника
1. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ 2. ЕКОЛОШКЕ АКЦИЈЕ 3. ИЗРАДА ЗБИРКИ 4. УКЉУЧИВАЊЕ У ЛОКАЛНЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ 5. ПОСЕТЕ 6. ИЗЛОЖБЕ 7. ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЕКОЛОШКИХ ДАТУМА	посматрање, уочавање, анализирање, упоређивање, закључивање, самосталан рад, практичан рад, истраживачки рад, теренски рад, фотографисање, израда паноа, презентација, збирки, проналажење нових извора знања, развијање сарадничких односа и критичког мишљења, организовање и учествовање у дебатама, радионицама, квизовима, изложбама и сл, учествовање у обележавању важних датума, учешће у акцијама очувања, заштите и унапређивања животне средине, учествовање у локалним манифестацијама, посета Националном парку Ђердап, посета ZOO врту у Кладову	подстиче на самостални рад, методе рада прилагођава ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму, упућује ученике на коришћење додатне литературе и прикупљање података из различитих извора знања, мотивише ученике за учешће у дебатама, радионицама, квизовима, организује пројекцију филмова, организује и води теренски рад, организује и подстиче ученике да узму учешће у уређивању живог кутка, хола школе, обележавању важних датума, организује учешће у локалним манифестацијама, организује посету Националном парку Ђердап и ZOO врту, утиче на развој еколошке свести код ученика

ПРОГРАМ РАДА ИСТОРИЈСКЕ СЕКЦИЈЕ

Слободне активности ученика, који су посебно заинтересовани за историју, могу се реализовати кроз историјску секцију. Слободне активности треба да буду усклађене са интересовањима и могућностима ученика, потребама текућег градива и друштвене заједнице, како би се повећала мотивација ученика за учешће у слободним активностима.

Циљ и задаци:

Истраживачки рад и коришћење стручне литературе.; да ученик изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне основна историјска знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања	
	Активности ученика	Активности наставника
1. Чувари културног наслеђа 2. Упознајмо улице и заволимо нашу Општину 3. Холокауст 4. Општа и национална историја – обележавање значајних датума 5. Кладово, мој град – знаменитости Кладова	<ul style="list-style-type: none">- бирање теме (дају иницијативу у складу са сопственим интересовањем и способностима)- истраживање културног наслеђа нашег краја и обилазак културних знаменитости (Диана, Трајанов мост, Фетислам, Лепенски Вир...)- обележавање значајних догађаја- посета Националном парку Ђердап- истраживање о теми Јевреји, Холокауст, Други светски рат и посета синагоге- проналажење илустрација, текстова и филмова о свим темама- учешће у локалним манифестацијама- учешће у конкурсима, пројектима, дебатама, квизовима- читање текстова о теми и објашњавање истих- проналазе материјал, анализирају податке, самостално прикупљају информације, израђују паное	<ul style="list-style-type: none">- учешће у разговору- читање и учење текстова- гледање филмова- указивање ученицима на то шта све може бити знаменитост једног града (обилазак културних знаменитости – Диана, Трајанов мост, Фетислам, Лепенски Вир...)- презентовање резултата рада- организовање посете Националном парку Ђердап- самостално истраживање о јеврејским симболима (организовање посете синагоге) и разговор о важним догађајима из опште и националне историје- активно учествовање у „Школи новинарства“- припремање за снимање емисија- организовање и учешће у локалним манифестацијама- организовање или пријављивање на квизове, дебате, пројекте...- израда презентација

ПРОГРАМ РАДА ЛИКОВНЕ СЕКЦИЈЕ

Циљ и задаци

- подстицање и развијање учениковог стваралачког мишљења и деловање у области ликовних уметности
- оспособљавање ученика да се успешно служе средствима и техникама
- мотивисање ученика за слободно ликовно изражавање
- активно и адекватно учествовање у презентацији сопствених и радова других ученика
- развијање креативног мишљења и тумачења планираних садржаја за усвајање и вежбање

Садржаји програма	Активности и начин остваривања	
	Активности ученика	Активности наставника
Цртање Сликање Вајање Фотографија Витраж Колаж Филм	<ul style="list-style-type: none">- посматра- запажа- црта- кометарише радове- повезује	<ul style="list-style-type: none">- демонстрира- разгова- уочава- презентује

ПРОГРАМ РАДА СПОРТСКИХ СЕКЦИЈА

У окиру спортских секција постоје секције за фудбал, кошарку, одбојку и стони тенис. Ваннаставне активности (секције) организују се за ученике са посебним интересовањем за спорт. Рад се одвија у спортским секцијама или школским екипама које се формирају према интересовању, способностима и полу ученика.

Циљ спортске секције је да разноврсним систематским, моторичким активностима и повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима допринесе развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења и неопходних теоретских знања везаних за кошарку.

Задаци

Подтицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;

- Развој и усавршавање моторичких способности;
- Стицање моторичких умења који су као садржај утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- Формирање морално-вољних квалитета личности;
- Стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и здравом животу;
- Примена стечених знања и умења у сложенијим условима кроз игру и такмичење;

Садржаји програма	Активности и начин остваривања	
	Активности ученика	Активности наставника
Фудбал, Кошарка, Одбојка, Стони тенис	Вежбање, анализирање, трчање, скакање, такмичење, слушање, играње	Анализирање, поређење, показивање, објашњавање, кориговање, играње

ПРОГРАМ РАДА МУЗИЧКЕ СЕКЦИЈЕ

Циљ рада музичке секције је развијање слуха и ритма ученика, ширење гласовних могућности, учвршћивање интонације кроз дела дела домаћих и страних композитора разних епоха и народне музике у прилагођеном извођењу.

Задаци секције су да код ученика развију музичке способности и жељу за активним музицирањем, развија естетске вредности и учешћа у колективним наступима.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања	
	Активности ученика	Активности наставника
Химна „Боже правде“ Обрада песама поводом Дечје недеље Рад на техници певања и свирања Извођење песама поводом Дечје недеље Одабир песама за дан „Светог Саве“ Орада духовних композиција Инклузивна радионица Слушање музике Песме поводом Нове године и Божића Слушање музике	Певање, свирање, слушање музике, игре	планира, објашњава, упућује, подстиче, демонстрира, помаже, прати рад, вреднује, оцењује, сарађује, координира, води рад, пружа подршку, охрабрује ученике у извођењу музике и њеном стварању

ПРОГРАМ САОБРАЋАЈНЕ СЕКЦИЈЕ

У оквиру наставних и ваннаставних програма у основним школама ученици не добијају довољна и адекватна знања о правилном и безбедном понашању у саобраћају. Зато је неопходно додатно едуковање деце школског узраста о познавању саобраћаја и безбедном учешћу у њему. Та едукација саобраћајних правила и прописа најбоље се спроводи на часовима саобраћајне секције у школи

Циљеви организовања и рада саобраћајне секције у основној школи су: прво - омасовљење активности на унапређењу саобраћајне културе и безбедности у саобраћају свих ученика, наставника и родитеља, оспособљавање чланова секције из виших разреда за «вршњачку едукацију» у радионицама нижих разреда, и треће - подстицање афинитета и талента за опредељење ка неком од занимања из области саобраћаја.

Задаци

- за ученике узраста од 6 до 9 година – обучени за безбедно понашање и кретање у саобраћају као пешаци,
- за ученике узраста од 10 до 12 година – обучени за безбедно понашање и кретање у саобраћају као бициклисти, и
- за ученике узраста од 13 до 14 година – обучени за безбедно понашање и кретање у саобраћају као возачи скутера или мотокултиватора.

Секција би се организовала за ученике од 5. до 8. разреда, с тим

да би се у део њених активности обавезно укључивали сви, посебно ученици нижих разреда

Секција би имала помоћ и подршку локалне полиције и локалног ауто-мото клуба, односно пословне јединице АМСС.

Помоћ и подршку у реализацији саобраћајних секција школама би пружио Тим за планирање, припрему и спровођење активности и мера у области саобраћајне културе и безбедног понашања предшколске и школске деце у Србији, односно одговарајући, слични тимови у локалним срединама, у чији рад би непосредно били укључени и наставници – руководиоци секција.

Садржаји програма	Активности и начин остваривања	
	Активности ученика	Активности наставника
- Саобраћајни знаци - Саобраћајна правила и прописи - Пешак и бициклиста у саобраћају -Саобраћајна култура и безбедност у саобраћају -Вожња бициклана	1. - слушају, посматрају, причају, описују, упоређују, цртају , праве , решавају саобраћајне тестове, возе бицикл на полигону, раде на рачунару. 2. Наставник усмерава учениково размишљање, наводећи их тако на одговарајуће закључке Упознаје их са техничким напретком од праисторије до данашњег доба у области саобраћаја, Упознаје ученике са врстама саобраћаја,	

саобраћајном полигону Школско такмичење „Шта знаш о саобраћају“ практичне вежбе на	<ul style="list-style-type: none"> - Упознаје ученике са значајем саобраћаја као привредне гране, - Објашњава ученицима о одговорности учесника у саобраћају, - Упознаје их са утицајем саобраћаја на заштиту животне средине, - Упознаје их са светлосном сигнализацијом, знаковима и правилима понашања учесника у саобраћају. - Показује и прати возњу на саобраћајном полигону - Организује такмичење ученика
--	---

ПРОГРАМ РАДА ОБОГАЂЕНОГ ЈЕДНОСМЕНСКОГ РАДА

Циљеви једносменског рада:

- Постизање бољих образовних постигнућа ученика
- Превазилажење препрека у учењу
- Квалитетно планирање учења, слободних активности и слободног времена
- Развој социјалних вештина
- Развој тимског рада ученика
- Развој креативности
- Лични и социјални развој ученика

Област деловања	Активности	Носиоци активности	Временска динамика
Лепо у нама и око нас	Радионице о ЛЕПОМ на ЛЕП начин. Размена искуства са чим су се ученици срели у књижевности, било којој другој врсти уметности(ликовној, музичкој, филмској, стипу...) или појединачним уметничким делима	Наставници предметне наставе, ученици	Септембар-јун
Играјмо се кроз учење, учимо кроз игру	Подстицање интелектуалног и социјалног развоја ученика кроз играње друштвених игара	Наставници предметне наставе, ученици	Септембар-јун
Моја школа, моја позорница	Развој вештина у области извођачких уметности укључујући и вештине јавног наступа -креативне радионице, перформанси и представе	Наставници предметне наставе, ученици	Септембар-јун

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Активности и начин остваривања	Начин праћења остварености циљева
<p>Ради афирмације и подршке културних активности ученика планирају се различита дешавања, кроз следеће садржаје: књижевне вечери, литерарне сусрете и конкурсе, рад секција (драмске, рецитаторске, ликовне, хора, , еколошке и др.); учешћа на такмичењима (из српског језика, математике, страног језика, историје, географије, биологије, физике, хемије, техничког и информатичког образовања, информатике, спорта); спортске сусрете; посете (позоришту, музеју, биоскопу, градској библиотеци; изложбе (ликовних радова, рукотворина); приредбе и пригодне програме (уз одређене датуме и празнике: пријем првака, приредба поводом Св.Саве, приредба поводом Нове године, приредба поводом Дана школе, завршне приредбе поводом краја школске године); укључивање у активности Црвеног крста; еколошке акције (чување животног простора, рециклаже...); превентиву и здравствену заштиту деце (представници Дома здравља); сарадњу са ужом и широм друштвеном заједницом; сарадњу са уредништвом дечјих часописа; дебате, расправе, трибине (актуелне); упознавању свог краја, завичаја, Србије (излети, екскурзије); коришћењу информатике у презентовању, сарадњу са средствима информисања; светски дан језика(литерарни конкурс на страним језицима за све школе у општини, обележавање Дечије недеља, (радионице, приредбе, изложбе...), посета Сајму књига у Београду,</p>	<p>- Кореспонденција планираних активности са програмима Министарства просвете и одговарајућих институција -Уклапање у програм такмичења Министарства просвете, креативна сарадња са спортским организацијама, удружењима и другим школама; Организовање културног и спортског живота Школе. Осмишљавање садржаја који ће допринети подизању нивоа квалитета културног и медијског профила Школе. Јавна културна презентација Школе која ће привући родитеље да се одреде за нашу школу.. Интеграција Школе у културни, спортски и јавни живот града и непосредно упознавање ученика са значајем</p>	<p>Састанци са руководством одређених образовних институција и институција културе, разговори, размене мишљења, успостављање додирних тачака Договори, организоване посете, анализе, Наступи, презентације драмских, литерарних, поетских и хорских остварења Присуствовање позоришним представама, филмским пројекцијама, посете музеју, изложбама, учешће у јавним манифестацијама Посета ученика и наставника и стручно усавршавање наставника у образовно-васпитним институцијама у другим земљама</p>	<p>- Увид у планиране активности праћењем реализације садржаја - Праћење и извештавање о резултатима такмичења Министарства просвете, извештајима о реализованим активностима планираних календаром Дечије недеље - Праћење, критичко посматрање и вредновање израде сценарија, режија; Праћење организационих и техничких послова; руковођење секцијама - Сарадња Тима са Домом културе, библиотеком, општином, Црвеним Крстом, Домом здравља, Туристичком организацијом православном црквом и осталим установама културе у Зајечару и другим градовима - Извештавање о реализованим посетама и стручном</p>

прикупљање материјала за школски часопис и презентација школског часописа, посета Фестивалу науке у Београду, Географски квиз, израда Летописа, сарадња са Војском, организовање Дана науке, ликовни и литерарни конкурси у организацији наше школе Израда и реализација пројеката међународне сарадње школа	културних институција на пољу друштвене егзистенције. Сагледавање значаја просвете за општи културни и естетско-цивилизацијски развој савременог друштва. Упознавање са образовним системима других земаља		усавршавању
---	--	--	-------------

ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Активности и начин остваривања	Начин праћења остварености циљева
<ul style="list-style-type: none"> - Спортска недеља, шетња, такмичење у оквиру секција, крос, спортска почетница - Јесењи и пролећни крос - такмичење у трчању на различите дужине стаза зависно од узраста деце - Спортске игре, стони тенис, стрељаштво – такмичење - Спортски сусрет ученика и родитеља - Сарадња са Спортским савезом и са спортским клубовима 	<p>Разноврсним систематским моторичким активностима допринесе интегралном развоју личности ученика, развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада; Развијање осећаја за фер плеј као и развијање способности сналажења у природи, Припремање за школска</p>	<p>Неке од активности ће се обављати у оквиру редовних часова, неке за време секција а неке после часова, зависно од врсте активности; Вођење деце, учешће и представљање школе на такмичењима у кошарци, одбојци, рукомету, фудбалу и стоном тенису на такмичења, одређивање састава који ће играти, осмишљавање тактике игре; Реализација</p>	<p>Ученици повезују знања из географије, математике, физике, биологије и физичког васпитања; Промовишу се здрави стилови живота и лепоте окружења промоцијом успеха ученика који успешно повезују знања из различитих предмета и одржавају добру физичку кондицију Повећана партиципација родитеља у раду школе</p>

	<p>такмичења; Развијање љубави деце према базичној физичкој вештини-трчању; Школа остварује приступ који обезбеђује достизање општих исхода и стандарда образовања и подржава развој ученичких компетенција</p>	<p>активности у оквиру спортске недеље у спортским дисциплинама која не фаворизују снагу; Активност у природи која подразумева сналажење (на карти и на терену), снагу и брзину. Организује се у време спортске недеље. Термин се дефинише на почетку школске године</p>	
--	---	---	--

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА ОД НАСИЉА ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Циљ програма је обезбедити ученицима ОШ “Хајдук Вељко“ безбедне и оптималне услове за несметан боравак и рад, као и заштита од свих облика насиља, злостављања и занемаривања.

Овај програм је обавезујући за све који учествују у животу и раду ОШ “ Хајдук Вељко“ и намењен је ученицима, наставницима, васпитачима, стручним сарадницима, директору, помоћном и администартивном особљу, родитељима, старатељима и храниоцима.

У циљу реализације овог програма директор ОШ “ Хајдук Вељко у Зајечару, на основу својих овлашћења, именује Тим за заштиту ученика од насиља.

Састав Тима за заштиту ученика од насиља омогућује заштиту ученика током целодневног рада ОШ“ Хајдук Вељко“ у Корбову.

Основни принципи и циљеви Програма јесу:

1. право на живот, опстанак и развој ученика
2. најбољи интерес ученика (примаран у односу на интерес свих одраслих који учесују у животу и раду школе, уз заштиту поверљивости података и права на приватност ученика)
3. недискриминација (заштита од свих облика дискриминације без обзира на пол, узраст, породични статус, етничко порекло и било које друге карактеристике детета)
4. учешће ученика (благовремено и континуирано пружање свих потребних обавештења ученицима уз могућност да изразе своје мишљење у свим фазама процеса заштите и то на начин који одговара њиховом узрасту и разумевању ситуације)

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Активности и начин остваривања	Начин праћења остварености циљева
<p>Спортска такмичења и фер плеј турнири (спорт за све); промовисања школских правила понашања током године.</p> <p>Ажурирање веб странице школе-објављивање примера добре праксе (током године);</p> <p>Недеља лепих порука, Обележавање пригодних датума (Дан школе, Дан жена, Свети Сава, ускршњи празници, Дан толеранције);</p> <p>Ликовни, литерарни, конкурси на нивоу школе, локалне заједнице и шире (током године);</p> <p>Акције Ученичког парламента и Вршњачког тима Ученичке журке и прославе са саморегулацијом дисциплине</p> <p>На часовима ЧОС, грађанског васпитања, верске наставе и осталим наставним предметима промовисаће се прихватљиви облици понашања, разговором ће се допринети повећању критичности према сопственом понашању и подстицати развијање толеранције, друштвено одговорног понашања, саосећања и бриге за друге, разговори о односима у породици</p> <p>- Сарадња са градским институцијама и организацијама</p>	<p>Едукација свих актера школе у циљу сензибилизације на појаву и препознавање насиља, злостављања и занемаривања;</p> <p>- помоћ ученицима у стицању увида у персоналне проблеме и указивање на могуће начине њиховог решавања;</p> <p>- перманентно разрађивање начина и техника за праћење и процену предузетих мера и остваривање ефикасности;</p> <p>- кроз сарадњу са Тимом за инклузивно образовање, пружање помоћи ученицима са поремећајима у понашању и опсервација и идентификација ученика с одређеним социјалним проблемима.</p>	<p>Упознавање са Општим и Посебним протоколом заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања</p> <p>Учествовање у доношењу правила понашања у школи</p> <p>Учешће у радионицама, постављање плаката с правилима понашања и саветима за ненасилну комуникацију</p> <p>Разговори, размена информација и обавештења</p> <p>Активно учешће деце у свим тимовима</p> <p>Исказивање мишљења о активностима програма</p> <p>Активно учешће у изради програма</p> <p>Учествовање у извршавању процедура и поступака</p> <p>Реализација едукативних радионица</p> <p>Подршка деци која трпе насиље и рад са децом која врше насиље</p> <p>Разговори ОС, предметних наставника и чланова ШО са родитељима</p> <p>Умрежавање свих кључних носилаца превенције насиља</p> <p>-Савет родитеља</p> <p>-Школски одбор</p> <p>-Ученички парламент</p> <p>-Наставничко веће</p> <p>Размена</p>	<p>Праћење остварености циљева вршиће се путем извештаја Тима за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања, путем анкета у циљу истраживања остварености садржаја програма, на основу продуката реализованих активности, праћењем извештаја одељењских старешина</p>

<p>младих - Упознавање са различитим обичајима и културама</p>		<p>информација са школским полицајцем Сарадња са спољашњом мрежом -Центар за социјални рад -Здравствени центар -МУП -Локална самоуправа - Школска управа -Тужилаштво Развијање и неговање различитости и културе понашања у оквиру васпитно-образовних активности Обезбеђивање превентивне и заштитне улоге школског спорта и спортских активности у заштити ученика Развијање и неговање хуманих односа међу половима Стручно усавршавање запослених ради унапређивања компетенција за превентивни рад, благовремено уочавање, препознавање и реаговање на насиље, злостављање и занемаривање Дефинисање улога и одговорности у примени процедура и поступака -руководства -чланова Тима -дежурних наставника одељењских старешина - предметних наставника - осталих запослених</p>	
--	--	--	--

Превентивне активности ОШ “ Хајдук Вељко“ су:

1. упознавање са правном регулативом (утврђеном Општим и Посебним протоколом о безбедности ученика)
2. усклађивање постојећих подзаконских аката школе
3. израда Програма за заштиту ученика од насиља
4. организовање разговора, трибина, представа, изложби о о безбедности и заштити ученика од насиља
5. развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацијама насиља
6. организовање обуке за ненасилну комуникацију и конструктивно решавање конфликта
7. дефинисање правила понашања и последица кршења правила
8. умрежавање свих кључних носилаца превенције насиља (Савет родитеља, Школски одбор, Наставничко веће...)

Мере интервенције у ОШ “ Хајдук Вељко“ у Корбову су:

1. усклађена и доследна примена утврђених поступака и процедура у ситуацијама насиља
2. сарадња са релевантним службама(Центар за социјални рад, Министарство унутрашњих послова)
3. континуирано евидентирање случајева насиља
4. праћење и вредновање врста и учесталости насиља путем истраживања, запажања и провере
5. подршка деци која трпе насиље
6. рад са децом која врше насиље
7. охрабривање деце која су посматрачи насиља да конструктивно реагују
8. саветодавни рад са родитељима

Насиље међу ученицима

У случају насиља или сумње да се насиље дешава међу ученицима (опажање или добијање информације да је насиље у току) свака особа која има сазнање о насиљу обавезна је да исто прекине и заустави или да обавести одговорне особе у школи (Тима за заштиту ученика у ОШ “ Хајдук Вељко“ у Корбову)

Тим за заштиту ученика је обавезан да након интерних консултација у оквиру школе о насиљу информише родитеље и по потреби надлежне службе (МУП, Центар за социјални рад, здравствене службе)

Насиље од стране запослених у школи

У случају насиља или сумње да се насиље дешава од старне запослених у школи над ученицима (опажање или добијање информације да је насиље у току), свака особа која има сазнање о насиљу обавезна је да исто прекине и заустави или да обавести одговорне особе у школи првенствено да поднесе пријаву директору школе и Тиму за заштиту ученика у ОШ “ Хајдук Вељко“ у Корбову.

Тим за заштиту ученика и директор су обавезни да након интерних консултација у оквиру школе о насиљу информише родитеље и по потреби надлежне службе (МУП, Центар за социјални рад, здравствене службе).

Насиље од стране одрасле особе која није запослена у школи

У случају насиља или сумње да се насиље дешава од стране одрасле особе која није запослена у школи над ученицима (опажање или добијање информације да је насиље у току), свака особа која има сазнање о насиљу обавезна је да исто прекине и

заустави или да обавести одговорне особе у школи првенствено да поднесе пријаву директору школе и Тиму за заштиту ученика у ОШ “ Хајдук Вељко“ у Корбову.

Тим за заштиту ученика и директор су обавезни да након интерних консултација у оквиру школе о насиљу информише родитеље и по потреби надлежне службе (МУП, Центар за социјални рад, здравствене службе).

Сазанање о насиљу (опажање или добијање информације да је насиље у току), прекидање и заустављање насиља, смиривање ситуације (обезбеђивање сигурности за ученика раздвајањем или разговором са актерима) као и консултације у оквиру установе са Тимом за заштиту ученика од насиља, педагогом, директором, школским полицајцем и у сложенијим ситуацијама надлежном службом Центра за социјални рад и службом здравствене установе, морају се обављати уз поштовање принципа поверљивости и принципа заштите најбољег интереса ученика.

У оквиру школе се не може спроводити истрага и доказивање злостављање и занемаривање ученика, већ су ови послови у надлежности других система.

Директор школе је обавезан да поднесе одговарајућу пријаву надлежној служби (здравственој служби, МУП-у, када је детету потребна физичка заштита и када постоји сумња да је учињено кривично дело или прекршај), Центру за социјални рад у року од три наредна радна дана од дана дешавања насиља.

Пријава се подноси у усменој и писаној форми и мора садржати податке о ученику и његовој породици, као и разлоге за упућивање који су у моменту подношења познати.

Пре подношења пријаве потребно је обавити разговор са родитељима ученика, осим ако Тим за заштиту ученика од насиља не процени да би тиме била угрожена безбедност ученика.

Запослени у установи (директор, наставници, васпитачи и стручни сарадници) у обавези су да воде евиденцију у појавама насиља у школи.

Тим за заштиту ученика од насиља прикупља документацију о случајевима насиља који захтевају његово укључивање.

Документацију о случајевима насиља чува Тим за заштиту ученика од насиља, на сигурном месту, уз обезбеђивање поверљивости података.

За информисање о обавезама и одговорностима проистеклим из овог Програма као и за његову примену одговоран је директор школе.

Значење појмова у овом програму

Насиље представља сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавања здравља, развој аили достојанства ученика.

Физичко насиље –односи се на на понашање које доводи до стварног или потенцијалног телесног повређивања ученика (ударање, шутирање, гурање, шамарање, чупање, дављење...)

Емоционално–психолошко насиље је понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционално здравља и достојанства ученика (омаловажавање, етикетирање, игнорисање, вређање, уцењивање, застрашивање, ограничавање кретања и сл.)

Социјално насиље представља искључивање из групе и дискриминацију на основу различитости и довођење у позицију неравноправности.

Сексуално насиље и злоупотреба ученика подразумева укључивање у сексуалну активност коју ученици не схватају у потпуности и за коју нису развојно дорасла и која имају за циљ пружања уживања и задовољавање потреба друге особе (сексуално узнемиравање, додиривање, упућивање порука, фотографисање, навођење и приморавање ученика на учешће у сексуалним активностима, коришћење ученик за различите облике сексуалне експлоатације.

Кораци у интервенцији су следећи:

1. *Сазнање о насиљу или откривање насиља* одвија се непосредним увидом да је насиље у току или посредно, препознавањем спољашњих знакова или поверавањем самог ученика или треће особе (сумња на насиље).
2. *Прва реакција треба да буде заустављање, односно прекидање насиља и обавештавање* о томе надлежне особе: дежурног наставника, чланова Тима, директора, одељењског старешине, психолога односно педагога.
3. *Смиривање ситуације* подразумева удаљавање ученика из ситуације и смањење напетости кроз разговор са актерима. Тај разговор треба да буде умирујући, без спомињања могућих последица и застрашивања.
4. *Прикупљање информација* значи разговор са актерима и другим учесницима у догађају уз вођење записника. Разговор треба да води неко од чланова тима, педагог или психолог или одељењски старешина. Како у образовно-васпитном систему нема места за истрагу или доказивање злостављања, о постојању сумње се обавештавају надлежне службе. Посебна пажња треба да буде усмерена на жртву насиља тако што ће јој се омогућити да се осећа безбедно и да нема страх од освете ученика којима ће бити изречене мере.
5. *Консултације* у оквиру установе – са Тимом за заштиту, педагогом односно психологом, директором, дежурним наставником, при чему се анализирају чињенице, процењује ниво ризика и прави план заштите, водећи рачуна о принципу поверљивости и најбољем интересу ученика. Уколико је потребно, обављају се консултације са службама ван установе (Центар за социјални рад, здравствена служба). На основу консултација треба донети одлуку о начину реаговања и праћења и одредити улоге, задатке и одговорности у самом поступању
6. *Предузимање акције:* позивају се родитељи и информишу о догађају, спроведеним консултацијама, закључцима и предложеним мерама (предочава се законска регулатива, мере заштите ученика, мере даљег васпитног деловања); уколико је потребно, обавештава се МУП, Центар за социјални рад (рок три дана од дана када се насиље десило). Подношење пријаве тим службама треба да буде у усменој и писаној форми, након што је са родитељима обављен разговор (осим ако се нису одазвали позиву или је у најбољем интересу безбедности ученика да родитељи не буду укључени).
7. *Праћење ефеката предузетих мера* врши Тим, водећи рачуна о интеграцији свих актера у заједницу и успостављању односа сарадње и толеранције.

Кораци у интервенцији су обавезујући за све запослене у школи.

Спољашња и унутрашња заштитна мрежа

Спољашњу заштитну мрежу чине следеће институције:

- Центар за социјални рад
- МУП
- Дом здравља
- Локална самоуправа
- Школска Управа

Унутрашња заштитна мрежа

Унутрашњу заштитну мрежу чине сви запослени и ученици школе. Школа је прописала улоге и одговорности запослених и ученика у школи у случају да постоји сумња на насиље или се насиље догоди:

ДИРЕКТОР

- учествује у раду Тима
- прати примену Програма заштите ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемарувања
- предузима додатне мере за превенцију насиља: информисање, саветодавни рад, обуке и друге ПП мере
- у случају кршења процедура прописаних Програмом заштите, предузима мере у складу са Законом
- активира спољашњу заштитну мрежу (ЦСР, МУП, Здравствени центар), просветну инспекцију или представнике МПНТР, ШУ у Зајечару

ТИМ

- уочава случајеве насилног понашања;
- покреће процес заштите детета, реагује одмах;
- обавештава одељењског старешину и сарађује са њим;
- по потреби, разговара са родитељима;
- пружа помоћ и подршку деци/ученицима, наставницима;
- разматра случај (2. и 3. ниво) и осмишљава мере заштите;
- обавља консултације, предлаже заштитне мере, прати ефекте предузетих мера;
- по потреби, сарађује са другим установама;
- евидентира случај.

ОДЕЉЕЊСКИ СТАРЕШИНА

- уочава случајеве насилног понашања и реагује одмах;
- учествује у процесу заштите деце;
- разговара са учесницима насиља;
- информисање родитеље и сарађује са њима;
- по потреби, сарађује са Тимом за заштиту деце од насиља;
- прати ефекте предузетих мера;
- евидентира случај и води документацију;
- по потреби, комуницира са релевантним установама.

СТРУЧНИ САРАДНИК

- учествује у раду Тима
- даје предлоге мера за заштиту и конструктивно решавање проблема
- прати ефекте предузетих мера
- евидентирају облике непожељног понашања на основу образаца
- организују и реализују саветодавни рад са ученицима и родитељима/старатењима
- обезбеђују сигурност и поверљивост података и писане документације
- активирају спољашњу мрежу
-

ДЕЖУРНИ НАСТАВНИК

- дежура у складу са распоредом;
- уочава и пријављује случај;
- покреће процес заштите детета - реагује одмах у случају насилног понашања, користећи неку од стратегија;
- обавештава одељењског старешину о случају;
- евидентира случај у књигу дежурстава

ПОМОЋНО-ТЕХНИЧКО ОСОБЉЕ

- дежура по распореду;
- прекида насиље;
- уочава и пријављује случајеве насилног понашања.

УЧЕНИЦИ

- уочавају случајеве насилног понашања;
- траже помоћ одраслих;
- пријављују одељењском старешини, дежурним наставницима
- за теже случајеве консултују чланове школског Тима;
- учествују у мерама заштите

Евиденција и начини праћења случајева насиља

Запослени у установи (одељењски старешина, стручни сарадници, Тим, директор) у обавези су да воде евиденцију о појавама насиља која треба да садржи податке о томе:

- шта се догодило
- ко су учесници
- како је пријављено насиље
- које интервенције су предузете
- какве су последице
- који су исходи предузетих корака
- на који начин су укључени родитељи, одељењски старешина, стручна сарадници
- какви су ефекти предузетих мера.

Све особе и институције укључене у решавање проблема треба обавезати на дискрецију и заштиту права ученика. Тим и стручни сарадници прикупљају документацију о случајевима насиља који захтевају његово укључивање. Документација се чува на сигурном месту, како би се обезбедила поверљивост података.

Процењивање ефеката превенције/интервенције

На основу евиденције које воде одељенске старешине, стручни сарадници и Тим врши се процена резултата преко следећих индикатора:

- броја и нивоа облика насилног понашања
- број случајева насилног понашања са позитивним ефектима у односу на укупан број пријављених у току школске године
- однос пријављених облика насилног понашања текуће и претходне школске године
- однос броја случајева насилног понашања са позитивним ефектима текуће и претходне школске године
- анализа упитника проведеног међу ученицима о степену безбедности у школи

Анализа примене програма

Аспекти примене програма ће бити видљиви преко ефеката предузетих превентивних и интервентних активности. Примену Програма прати и анализира Тим, сваког месеца

током школске године, преко евиденције о реализованим активностима које су планиране Програмом ии обавештава путем Пологодишњег и Годишњег извештаја.

ОБЛИЦИ НАСИЉА ПО НИВОИМА

ОБЛИЦИ НАСИЉА	Физичко насиље	Емоционално/ психичко насиље	Социјално насиље	Сексуално насиље и злоупотреба	Насиље злоупотребом информациони х технологија
НИВОИ НАСИЉА					
ПРВИ НИВО	ударање чврга, гурање, штипање, гребање, гађање, чупање, уједање, саплитање, шутирање, прљање, уништавање ствари...	исмејавање, омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање, „прозивање“...	добацивање, подсмевање, игнорисање, искључивање из групе или фаворизовање на основу социјалног статуса, националности, верске припадности, насилно дисциплиновање, ширење гласина...	добацивање, псовање, ласцивни коментари, ширење прича, етикетирање, сексуално додиривање, гестикулација.	узнемиравајуће „зивкање“, слање узнемирујућих порука СМС-ом, ММС-ом, путем веб-сајта...
ДРУГИ НИВО	шамарање, ударање, гажење, цепање одела, „шутке“, затварање, плување, отимање и уништавање имовине, измицање столице, чупање за уши и косу...	уцењивање, претње, неправедно кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, одбацивање, манипулисање...	сплеткарење, игнорисање, неукључивање, неприхватање манипулисање, експлоатација, национализам...	сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење...	огласи, клипови, блогови, злоупотреба форума четовања, снимање камером појединаца против њихове воље, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика..
ТРЕЋИ НИВО	туча, дављење, бацање, проузроковање опекотина, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем...	заstraшивање уцењивање, рекетирање, ограничавање кретања, навођење на коришћење психоактивних супстанци, укључивање у секте, занемаривање...	претње, изолација, одбацивање, терор групе над појединцем/ групом, дискриминација, организовање затворених група (кланова), национализам, расизам...	завођење од стране одраслих, подвођење, злоупотреба положаја, навођење, изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест...	снимање насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечија порнографија...

РЕАКЦИЈЕ У СЛУЧАЈЕВИМА НАСИЉА

	ПРВИ НИВО НАСИЉА	ДРУГИ НИВО НАСИЉА	ТРЕЋИ НИВО НАСИЉА
НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	САМОСТАЛНО ОДЕЉЕЊСКИ СТАРЕШИНА РОДИТЕЉ УЧЕНИЦИ	ОДЕЉЕЊСКИ СТАРЕШИНА ДИРЕКТОР ПП СЛУЖБА ТИМ РОДИТЕЉ УЧЕНИЦИ	ДИРЕКТОР ТИМ СПОЉАШЊА МРЕЖА ОДЕЉЕЊСКИ СТАРЕШИНА РОДИТЕЉ УЧЕНИЦИ
НАЧИН РЕАГОВАЊА	ВАСПИТНИ РАД (уколико се насиље овог нивоа понови покреће се поступак појачаног васпитног рада)	ПОЈАЧАНИ ВАСПИТНИ РАД (покреће се и ВАСПИТНИ ПОСТУПАК, а у случају понављања може се покренути ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКИ ПОСТУПАК)	ПОЈАЧАНИ ВАСПИТНИ РАД уз обавезно покретање ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКОГ ПОСТУПАКА
ВРСТА ПОВРЕДЕ	ЛАКША	ЛАКША, а уколико се исти или сличан облик насилног понашања понавља ТЕЖА повреда	Насилно понашање трећег нивоа се на основу процене Тима за ЗНЗЗ и директора може класификовати као ТЕЖА повреда, при чему се у обзир узимају околности, начин, учесталост и последице насилног понашања
ВРСТА МЕРА	ВАСПИТНА: -опомена ОС -укор ОС -укор одељењског већа - одређивање друштвено корисног односно хуманитарног рада	ВАСПИТНА: опомена ОС укор ОС укор одељењског већа већа и одрживање друштвено корисног односно хуманитарног рада	ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКА: укор директора укор наставничког већа и одрживање друштвено корисног односно хуманитарног рада

ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Активности и начин остваривања	Начин праћења остварености циљева
Садржаји овог програма се реализују кроз различите наставне и ваннаставне активности. Један део садржаја реализује се кроз наставне предмете (српски језик, страни језици, свет око нас, природа и друштво, ликовна култура, музичко васпитање, биологија, историја, географија, веронаука, грађанско	Унапређење квалитета живота ученика: -развијањем негативног става код ученика, према коришћењу психоактивних супстанци, развијање социјално пожељних облика комуникације и стварање безбедне средине за живот и рад ученика -укључивање свих носилаца	Учешће деце у изради програма Информисање ученика о законским изменама Учествовање ученика у доношењу правила понашања у школи Учествовање у радионицама Разговори, размена информација Исказивање мишљења о активностима програма на	Разговори ОС и предметних наставника Исказивање мишљења о активностима програма извештавањем на састанку ШТ на седници Наставничког већа, кроз извештавање ОС, дежурних наставника

<p>васпитање) и кроз часове одељењских заједница, док се други део активности реализује кроз активности Тима за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања, кроз школски спорт и спортске активности, кроз сарадњу са Тимом за заштиту животне средине, Ученичким парламентом, хуманитарне активности и сарадњу са Црвеним крстом,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Израда програма превенцију болести зависности, васпитно-запушеног и свих облика деликвентног понашања; - Континуирано усклађивање подзаконских аката школе са свим законским изменама; - Дефинисање улога и одговорности у примени процедура и поступака свих актера школе; - Реализација радионица о штетности и опасности употреба психоактивних супстанци, као и о ризицима деликвентног понашања; - Обавештавање родитеља и разговор о ситуацијама употребе психоактивних супстанци и/или испољавања ризичних облика понашања; - Евалуација програма и евентуалне измене на основу документације 	<p>превентивних и интервентних активности</p>	<p>часовима ОС, састанцима ШТ, ученичког парламента</p>	
---	---	---	--

ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДИСКРИМИНАТОРНОГ ПОНАШАЊА И ВРЕЂАЊА УГЛЕДА, ЧАСТИ ИЛИ ДОСТОЈАНСТВА ЛИЧНОСТИ

Програмом превенције дискриминације и дискриминаторног понашања и ређања угледа, части или достојанства личности(у даљем тексту: програм превенције) одређују се мере и активности којима се обезбеђује остваривање циљева преенције свих облика дискриминације и дискриминаторног поступања утврђеним овим актом. Програм преенције је саставни део Школског програма и конкретизује се ГПРШ.

Програм превенције садржи:

1) начини на које се принципи једнаких могућности и недискриминације уграђују и остварују у свакодневном животу и раду установе на свим нивоима, у свим облицима рада (појединац, васпитна група, одељење, ученички парламент, стручни органи и тимови, родитељски састанци, родитељи као појединци и група, савет родитеља);

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	ВРСТА АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКА ДИНАМИКА
Одељење	Ч.О.С.	Током школске године, најмање једном годишње
Разредни старешина	Ч.О.С. Рад са родитељима Родитељски састанак	У складу са анализом ситуације у установи и евентуалним проблемима који се могу јавити (најмање једном годишње кроз наведене активности)
Стручни сарадник	Укључивање у рад одељења на часовима одељењског старешине	Током школске године
Тим за стручно усавршавање	Избор семинара	Једном годишње
Ученички парламент	Израда паноа	Једном годишње
Тим за самовредновање	Процена ситуације на основу инструмената када се за тим укаже потреба у складу са осталим школским документима.	По потреби
Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Родитељски састанци на почетку сваке школске године	Једном годишње
Тим за развој квалитета и унапређења рада установе	На основу извештаја Тима за дискриминацију, насиље, злостављање и занемаривање и Тима за самовредновање рада установе тим планира даље активности	По потреби
Одељењско веће	Давање предлога тема које спадају у стручне теме Наставничког већа	Најмање једном током школске године
Наставничко веће	Коначни избор теме и реализација предавања	Једном годишње
Директор	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Избор тема за НВ које се тичу дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања ❖ Даје предлог тема за стручно усавршавање Педагошком колегијуму на основу анализе потреба установе дефинисане Развојним планом и на основу Самовредновања установе 	<p>Најмање једна током школске године</p> <p>У складу са документима</p>
Школски одбор	Разматра извештаје Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања и директора школе	Најмање два пута годишње

2) Начини пружања додатне подршке учесницима образовања и њиховим родитељима из мањинских и осетљивих друштвених група, а нарочито у случају сметње у развоју и инвалидитета, здравствених тешкоћа, недовољног познавања српског језика, ризика од напуштања наставе

Све активности које се тичу додатне подршке свим ученицима и њиховим родитељима из мањинских и осетљивих друштвених група, а нарочито у случају сметње у развоју и инвалидитета, здравствених тешкоћа, недовољног познавања српског језика, ризика од напуштања наставе дефинисане ИОП-има 2.

3) Стручно усавршавање запослених

Стручно усавршавање запослених координира и о томе подноси тромесечни извештај координатор тима за стручно усавршавање.

Стручно усавршавање запослених установа планира на основу исказаних личних планова професионалног развоја наставника, васпитача и стручних сарадника, резултата самовредновања и вредновања квалитета рада установе, извештаја о остварености стандарда постигнућа и других показатеља квалитета образовно-васпитног рада.

Чланови Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривавања имају обавезу и предност приком стручног усавршавања по питању тема које спадају у њихов делокруг рада.

Чланови Тима су у обавези да након семинара, стручног скупа или обуке одрже излагање на састанцима стручних органа у складу са Годишњим планом рада установе и Тима.

4) начини информисања о правима, обавезама и одговорностима учесника у образовању у спречавању и заштити од дискриминације и дискриминаторног понашања;

АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВЕМЕНСКА ДИНАМИКА
Информисање ученика	Разредни старешина	Информисање ученика на часовима одељењског старешине	На почетку школске године и током школске године у складу са потребама
	Стручни сарадник школе	Информисање ученика на часовима разредног старешине	Током школске године у складу са потребама
	Запослени у продуженом боравку	Информисање ученика	Током школске године у складу са потребама
		Израда паноа, обавештења	Једном током школске године
	Ученички парламент	Информисање ученика, израда паноа/ информатора/ истицање правила понашања	Једном до два пута током школске године
Информисање родитеља	Разредне старешине	Информисање о правилима понашања, превентивним мерама заштите од дискриминације на родитељским састанцима	Два пута годишње (једном током полугодишта), по потреби и чешће
	Директор/стр. сарадник школе	Информисање о правилима понашања, превентивним мерама заштите од дискриминације на састанцима савета родитеља	Два пута годишње (једном током полугодишта), по потреби и чешће
Информисање запослених	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Информисање запослених о дискриминацији и, насиљу, злостављању и занемаривању кроз одабир стручних тема из ове области	Једна тема током полугодишта

5) облици и садржаји рада са учесницима у образовању ради превазилажења стереотипа и предрасуда, развијања свести о опасности и штетним последицама дискриминације, унапређивања толеранције и разумевања, интеркултуралности, уважавања и поштовања различитости и др. ;

АКТИВНОСТИ	ОБЛИЦИ И САДРЖАЈИ РАДА	РЕАЛИЗАТОРИ	ВРЕМЕНСКА ДИНАМИКА
Мере предузете са ученицима	Ч.О.С.	Разредни старешина	Два пута годишње
Мере предузете са родитељима	Радионица, трибина	Тим за заштиту деце и ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Једном годишње
Мере предузете са запосленима	Радионица, предавање	Тим за заштиту деце и ученика од дискриминације,	По потреби

б) облике и садржаје рада са учесницима у образовању који трпе, чине или сведоче дискриминаторно понашање;

ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ	ПРАЋЕЊЕ ЕФЕКТА/РЕЗУЛТАТИ	РЕАЛИЗАТОРИ	ВРЕМЕНСКА ДИНАМИКА
Израда индивидуално плана подршке за свако дете/родитеља/ запосленог који трпи или сведочи дискриминаторно понашање	Интервју, или начин прилагођен детету у складу са ИОП-2	Тим за заштиту деце и ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	У зависности од нивоа дискриминације, свакодневно, недељно или месечно, по потреби
Израда индивидуалног плана активности усмерене на промену понашања за свако дете/родитеља/ запосленог који чини дискриминаторно понашање	Интервју, или начин прилагођен детету у складу са ИОП-2	Тим за заштиту деце и ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	

7) начини, облици и садржаји сарадње са родитељима, јединицом локалне самоуправе, надлежним органима, службама и др.;

АКТИВНОСТИ	НАЧИНИ, ОБЛИЦИ И САДРЖАЈИ РАДА	РЕАЛИЗАТОРИ	ВРЕМЕНСКА ДИНАМИКА
Упознавање родитеља са облицима и последицама дискриминације	Предавање, радионица на одељењским или општим родитељским састанцима	Разредни старешина, Савет родитеља	Најмање једном годишње
Семинар или предавање на тему дискриминације	Предавање, радионица, трибина, скуп...	ЦСУ, Културни центар	Сваке године бар један запослени

АКТИВНОСТИ	НАЧИН ПОСТУПАЊА	РЕАЛИЗАТОРИ	ВРЕМЕНСКА ДИНАМИКА
Обавештавање Школске управе	Сазивање Тима због процене нивоа дискриминације; Вршење процене дискриминације или утврђивање да иста не постоји; Примена матрице за процену ризика од дискриминаторног понашања; Састављање извештаја о догађају; Обавештавање родитеља о догађају, осим ако тим за заштиту, полиција или центар за социјални рад процене да тиме може да буде угрожен најбољи интерес детета.	Координатор Тима Директор школе	у року од 24 часа од сазнања за учињену дискриминацију, или претпоставку да се дискриминација догодила
Подношење пријаве Тужилаштву	У складу са Законом о просветној инспекцији директор школе обавештава просветног инспектора након утврђених чињеница	Директор школе	у року од 24 часа од сазнања за учињену дискриминацију, или претпоставку да се дискриминација догодила

Подношење пријаве Поверенику	Сазивање Тима због процене нивоа дискриминације; Вршење процене дискриминације или утврђивање да иста не постоји;	Директор школе	у року од 24 часа од сазнања за учињену дискриминацију, или претпоставку да се дискриминација догодила
	Примена матрице за процену ризика од дискриминаторног понашања; Састављање извештаја о догађају; Обавештавање Повереника писменим путем/ мејлом, у облику притужбе уз коју се доставља и доказ о претрпљеном акту дискриминације;		
Обавештавање Центра за социјални рад	Сазивање Тима због процене нивоа дискриминације; Вршење процене дискриминације или утврђивање да иста не постоји; Примена матрице за процену ризика од дискриминаторног понашања; Састављање извештаја о догађају; Обавештавање Центра за социјални рад.	Директор школе	У односу на ситуацију

ОСНОВНИ ПОДАЦИ			
УКУПАН БРОЈ ПОДНЕТИХ ПРИЈАВА	БРОЈ ПРИЈАВА ПОДНЕТИХ ПОВЕРЕНИКУ	БРОЈ ПРИЈАВА ПОДНЕТИХ ТУЖИЛАШТВУ	ВРСТЕ/ОБЛИЦИ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ
ПОДАЦИ О ЛИЦИМА КОЈА СУ ТРПЕЛА ДИСКРИМИНАЦИЈУ			
БРОЈ ЛИЦА ИЗЛОЖЕНИХ ДИСКРИМИНАЦИЈИ	ПРОЦЕЊЕНИ НИВО ДИСКРИМИНАЦИЈЕ		ФУНКЦИЈА У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ ПРОЦЕСУ
ДИСЦИПЛИНСКЕ И ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКИ ПОСТУПЦИ			
БРОЈ ДИСЦИПЛИНСКИХ ПОСТУПАКА	БРОЈ ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКИХ ПОСТУПАКА		ПРЕДУЗЕТЕ МЕРЕ
ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ			
БРОЈ ПРЕВЕНТИВНИХ АКТИВНОСТИ	ВРСТА ПРЕВЕНТИВНИХ АКТИВНОСТИ	АКТИВНОСТИ КОЈЕ СУ ДАЛЕ НАЈБОЉЕ РЕЗУЛТАТЕ	АКТИВНОСТИ КОЈЕ СУ ДАЛЕ НАЈСЛАБИЈЕ РЕЗУЛТАТЕ
САРАДЊА СА РОДИТЕЉИМА, УСТАНОВАМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА			
СТЕПЕН УКЉУЧЕНОСТИ РОДИТЕЉА	СТЕПЕН УКЉУЧЕНОСТИ ДРУГИХ	НАЗИВ УСТАНОВА	АКТИВНОСТИ У КОЈЕ СУ БИЛИ УКЉУЧЕНИ

УСТАНОВА			
СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ			
СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ ВАН УСТАНОВЕ	СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ У УСТАНОВИ	НИЈЕ РЕАЛИЗОВАНО	РЕАЛИЗОВАНО, А НИЈЕ ПЛАНИРАНО

Координатор Тима једном у тромесечју подноси извештај директору о остваривању и ефектима програма спречавања дискриминације и дискриминаторног понашања. Извештај се доставља у следећој табели

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Активности и начин остваривања	Начин праћења остварености циљева
<p>Самоспознаја</p> <p>Информисање о занимањима</p> <p>Могућности школовања</p> <p>Реални сусрети</p> <p>Одлука о избору занимања</p>	<p>Ученици треба да кроз радионице, тестове, интроспекцију и саветовање препознају своје таленте, интересовања, вредности, склоности и могућности; Освешћивање личних афинитета ученика у оквиру стицања реалне слике о себи. Ученици треба да истражују свет занимања и професија, која су знања, вештине и особине потребне за успешно бављење занимањем, какве могућности постоје на тржишту рада; Стицање знања о различитим информационим понудама о школи и занимању, као и оспособљавање ученика да активно и самостално користе расположиве информације. Ученици треба да се упознају са могућностима за школовање - школама, факултетима и другим образовним установама и сазнају како изгледа школовање за</p>	<p>Сусрети са експертима у школи и/или одласци у друге школе или организације Радионице Сарадња са родитељима ученика и подршка у пружању помоћи деци у професионалном развоју. Успостављање сарадње са установама и институцијама које могу допринети успешнијем професионалном развоју ученика.</p>	<p>Реализација радионица Ученици одлазе на реалне сусрете ако су ван школе, присуствују излагању експерата и представника средњих школа, постављају питања, учествују у неким практичним активностима.</p>

	<p>њихово жељено занимање; Упознавање ученика са начинима информисања о могућностима школовања. Ученици треба да се упознају са представницима жељених занимања и радним окружењем, испробавају поједине радне задатке и распитују се о занимањима и потребном школовању; Упознавање са светом рада; Ученици треба да боље познају себе, имају потребне информације и да су сигурнији у доношењу одлука. Оснажити ученике да самостално донесу одлуку о даљем школовању и занимању.</p>		
--	--	--	--

ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Активности и начин остваривања	Начин праћења остварености циљева
Систематски прегледи ученика и вакцинација Стоматоошки систематски прегледи и санација Континуирана сарадња са Здравственим центром и Црвеним крстом (радионице) Обележавање значајних датума који пропагирају здраве стилове живота Сарадња са Развојним саветовалиштем	Здравствена заштита, Развијање свести о важности превенције и заштите здравља Развијање свести о важности превенције и заштите здравља уста и зуба Развијање свести о здравим стиливима живота важности превенције, здраве	Редовни систематски прегледи, Редовни прегледи стоматолога, Предавања, трибине, радионице Вршњачка едукација	Анализом здравственог стања ученика после редовних систематских преледа Реализацијом радионица, предавања, индивидуалних саветовања

(сарадња са Интерресорном комисијом, са психолозима и дефектолозијама у другим институцијама)	исхране, хуманости		
---	--------------------	--	--

ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Поред образовних задатака као примарних, школа има задатак да подстиче и унапређује социјални статус ученика. У домену својих могућности школа ће настојати да побољша положај ученика угрожених социо-економском или породичном ситуацијом обезбеђивањем помоћи у виду хуманитарних акција или упућивањем на надлежне установе.

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Активности и начин остваривања	Начин праћења остварености циљева
Подстицње и унапређење социјалног статуса ученика. У том циљу пратиће се породични и социјални статус ученика школе, промене које се током времена дешавају на том плану и спроводиће се сарадња са специјализованим институцијама: МУП, Центар за социјални рад, Дом здравља, Црвени крст, невладине организације, итд; организоваће се хуманитарне акције; Обезбеђивање бесплатне ужине за све социјално угрожене ученике	Унапређивање социјалног и породичног статуса ученика како би се створили оптимални услови за раст, развој и напредовање ученика. Развијање код ученика свести о солидарности, спремност да помогну другима, прихватање различитости.	Програм социјалне заштите реализоваће се кроз активности Здравственог центра, Центра за социјалну заштиту, хуманитарне активности подмладка Црвеног крста, Ученичког парламента, кроз активности педагошког асистента.	Учешће ученика у реализацији хуманитарних акција организованих од стране педагошког ромског асистента, Црвеног крста, Ученичког парламента

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Активности на заштити животне средине одвијаће се на нивоу одељења, разреда и школе.. Циљ је да се код ученика развије правилан однос према животној средини, људима и смисао за лепо. Такође је битно и да ученици кроз стицање знања о разним природним појавама схвате како се може угрозити животна средина, да развијају свест о складном

односу човека и природе, као и да о изградe навике и културу понашања која ће допринети да они сами постану активни учесници у очувању животне средине. Садржаји овог програма ће се реализовати кроз наставне предмете: свет око нас, природа и друштво, чувари природе и биологија, кроз часове одељенских заједница, кроз активности Тима за заштиту животне средине.

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Активности и начин остваривања	Начин праћења остварености циљева
Обележавање значајних датума: 16. октобар-Светски дан здраве исхране 1. децембар- Светски дан борбе против сиде 21. март- Светски дан заштите шума 22. април-Дан планете земље Уређење простора Акција чишћења школског дворишта Акција сакупљања лименки Сакупљање секундарних сировина Садња саднице у школском дворишту и цвећа у холу школе Праћење утицаја човека на животну средину	Развијање правилног односа према животnoj средини, људима и смисао за лепо. Такође је битно и да ученици кроз стицање знања о разним природним појавама схвате како се може угрозити животна средина, да развијају свест о складном односу човека и природе, као и да о изградe навике и културу понашања која ће допринети да они сами постану активни учесници у очувању животне средине.	Изложба радова ученика на задате теме, постављање едукативно – информативних постера у кабинету за биологију и у холу школе, презентација;	фотографије реализованих активности, реализација, изложбе радова, фотографија, израђени плакати, записник Тима за заштиту животне средине

ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ НА РАДУ

Циљ програма је развој свести за спровођење и унапређивање безбедности на раду код свих актера васпитног процеса, наставника, родитеља и деце као и шире заједнице, месне заједнице, локалне самоуправе.

Задатак укључивање свих заинтересованих страна у решавање питања безбедности ученика и запослених у току рада.

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Активности и начин остваривања	Начин праћења остварености циљева
- Анализа стања безбедности у школи на основу: -анкета, већ постојећих података и процене физичке безбедности - Ко и шта ради -	- Подизање нивоа свести и повећање осетљивости о важности здравља, безбедности и безбедност и здравље на раду.	- Периодични обиласци школе и свих радних целина у њој од стране лица за безбедност и здравље на раду школе, - теоретска и	Вођење евиденције у области безбедности и здравља на раду код послодавца, увид у појединачне радне процесе, стање опреме за рад и

<p>улога и одговорност: -дежурних наставника -одељенских старешина -педагога -помоћно-техничког особља -ученика - Оспособљавање одговарајућег броја запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности - Сарадња са Министарством унутрашњих послова Републике Србије (школски полицајац; одељење саобраћајне полиције, обезбеђивање и уређење саобраћајница око школе) - Сарадња са ватрогасном јединицом - Сарадња са локалним здравственим установама на едукацији ученика везано за наркоманију, алкохолизам, полне болести - Сарадња са Центром за социјални рад ради пружања помоћи ученицима без недовољне бриге и надзора у породици - Сарадња са комуналном полицијом: на решавању проблема у вези са псима луталицама у школском дворишту - Сарадња са родитељима - Мере дезинфекције, дезинсекције и дератизације - Контрола исправности и</p>	<p>- Ангажовање постојећих ресурса школе за стварање безбедног и подстицајног окружења. - Укључивање свих учесника образовно - васпитног процеса у превенцију и доследну примену свих прописаних мера безбедности и здравља на раду. - Укључивање родитеља и органа локалне самоуправе у заједничке активности, везано за стварање климе о неопходности и реализацији безбедности и заштите здравља. - Доследна примена поступака у случајевима оболевања и повређивања - Информисање свих укључених у рад школе о процедурама, плановима и резултатима на плану безбедности и здравља на раду.</p>	<p>практична обука радника - набавка СЛЗ у складу са правилником или Законом. - набавка и допуна санитарског материјала и потребног броја ормарића за пружање прве помоћи, а у складу са укупним бројем запослених школе. организовање превентивних активности – трибине, изложбе, дружења - популаризација важности школског спорта, разних ваннаставних активности, безбедности и здравог начина живота Поступање по мерама надлежних органа донетих по прописима у области здравства.</p>	<p>стање безбедности и здравља на раду; разговори и консултације са запосленима, писани документи, вођење одговарајућих евиденција</p>
--	---	--	---

сервисир. против пожарних апарата, хидрантске опреме, громобранске инсталације			
--	--	--	--

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Активности и начин остваривања	Начин праћења остварености циљева
<p>Укључивање представника друштвене средине у одлучивање о условима рада школе, представници друштвене средине изабрани у органе управљања школе треба да допринесу усмеравању политике развоја школе; коришћење услова у сарадњи са друштвеном средином, предузећима и организацијама у свим областима; Успостављање сарадње са локалном самоуправом у циљу изналажења средстава за превоз ученика за потребе такмичења, отварање школе за сарадњу са заинтересованим лицима и организацијама, као и са родитељима за друштвене, културно-уметничке и спортске активности. Посебно интензивна сарадња ће се одвијати са: основним, средњим школама, Министарством просвете, Школском управом у Зајечару,</p>	<p>Унапређивање образовно-васпитног рада, резултата тог рада и општег културног и образовног нивоа живота и рада у друштвеној средини; обезбедити сарадњу са породицом и свим чиниоцима друштвене средине; активно деловати на младе у својој средини; обезбедити учешће друштвене средине у остваривању циљева, задатака и садржаја рада у школи (учешће културних и друштвених институција); прилагодити облике и садржаје културне и јавне делатности улози школе и потребама друштвене средине; анимирати све чиниоце да стварају материјалне и друге услове за рад у школи; стално доприносити подизању и развијању културе рада и живљења; Утицати на повећање свести о безбедности у саобраћају, Учешће у акцијама градских институција; Учешће у културним, спортским и другим</p>	<p>Сарадња са родитељима, деловањем у друштвеној средини кроз учешће у пројектима који се реализују у локалној средини. Организација трибина, предавања, контролни прегледи возила приликом одласка на екскурзије, излете и школе у природи; Културне и спортске активностима локалне управе и учествовање у приредбама и манифестацијама, учествовање у такмичењима спортских екипа Школа учествује у свим акцијама које се организује градска управа Безбедност ученика на путу до школе, здравствена заштита ученика, превенција болести зависности, проблеми инфраструктуре Заједничке акције месне заједнице и школе:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Уређење школског простора - Хуманитарне акције - Организација 	<p>Израда пројеката од стране задужених служби у локалној самоуправи којима може да се аплицира за радове у школској згради и у школском довршћу, евиденција, реализација трибина за родитеље, ученика и наставнике у циљу повећања свести о безбедности деце.</p>

<p>Школа, у складу са својим потребама остварује сарадњу са следећим установама: Центар за социјални рад (сарадња у решавању појединачних случајева у делокругу центра), Завод за јавно здравље (сарадња у области дератизације, дезинсекције и дезинфекције, едукација ученика о здравим стиловима живота, санитарни прегледи), Дом здравља (сарадња са развојним саветовалиштем, школским диспанзером, систематски прегледи и вакцинација ученика), Црвени крст (сарадња у заједничким акцијама солидарности и хуманости; учешће ученика у тематским квизовима, едукација из пружања прве помоћи), Културне институције: учлањење ученика у градску библиотеку, организоване посете ученика музеју, организоване посете позоришту и биоскопу), Спортски савез града (учешће у кросу, такмичење у различитим спортовима),</p>	<p>активностима локалне управе</p>	<p>културно уметничког програма</p>	
--	------------------------------------	-------------------------------------	--

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Сарадња са породицом ученика одвијаће се се кроз следеће облике:

- личним контактом наставника и одељењских старешина „Дан отворених врата“, контактом директора, стручних сарадника и осталих радника школе;
- учешћем представника родитеља у раду Школског одбора;
- путем обавезних родитељских састанака;
- кроз скупове родитеља (трибине, саветовања и сл.);
- кроз присуствовање васпитно – образовном раду „Отворени дан школе“
- кроз учешће родитеља у раду Савета родитеља;
- путем огласних табли у учионицама и холу
- путем интернет сајта школе

Трибине које буду организоване у школи укључиће и присуство и учествовање родитеља

У оквиру програма професионалне оријентације родитељи ће представљати поједина занимања ученицима

Родитељи ће моћи да учествују у **акцијама** сређивања школе, реализацији излета али и изради наставних средстава

Родитељи експерти моћи ће да помогну у реализацији појединих садржаја што ће се реализовати у договору са родитељима **ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА.**

Сваки наставник је у обавези да реализује ове активности и води евиденцију о сарадњи са

породицом ученика. Школа ће пратити реализацију ових активности увидом у документацију али и анкетаирањем родитеља на крају првог и другог полугодишта.

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Активности и начин остваривања	Начин праћења остварености циљева
Помоћ родитељима у остваривању васпите функције породице Укључивање родитеља у живот и рад школе и њихово ангажовање у активностима од значаја за школу Сарадња са родитељима на пољу ПО Заједничким спортским сусретима ученика, наставника и родитеља	Ојачати породицу, указати на важност правилног функционисања породице; Успоставити добру сарадњу ради јединственог деловања на васпитање и образовање деце Узејамно повезивање и деловање школе и породице као услов за успешно остваривање циљева васпитања и образовања деце Утицати на правилан избор занимања	Родитељски сатанци, групни разговори, индивидуални контакти, Дан пријема родитеља – Дан отворених врата, учешће у раду Савета родитеља, Школског одбора, - предлагањем представника у стручни актив за развојно планирање и друге активе и тимове школе учествовањем у поступку предлагања изборних предмета и избора уџбеника; - разматрањем услова за рад школе, услова за одрастање и учење, безбедност и заштиту ученика;	Записници, извештаји, праћењем броја укључених родитеља у школске активности, анализом анкете за родитеље од стране стручне службе о степену задовољства сарадње са школом, учешћем родитеља у рад школских тимова; Повећан ниво и квалитет партиципације родитеља у раду школе

		- учествовање у поступку прописивања мера безбедности ученика и правила понашања у школи; - давањем сагласности на програм и организовање екскурзија и наставе у природи и разматрањем извештаја о њиховом остваривању;	
--	--	--	--

ПРОГРАМ РАДА УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА

Ученички парламент школе расправља о свим питањима живота и рада школе и обавља нарочито ове послове:

- доноси правила заједнице ученика школе по претходно прибављеном мишљењу Наставничког већа,
- доноси оријентациони годишњи програм свога рада у складу са програмом Дечјег савеза на нивоу града,
- бира представника ученика у Наставничко веће из редова ученика VII и VIII разреда,
- упознаје се са Годишњим планом рада школе (у глобалу),
- покреће и прихвата одређене акције и манифестације на нивоу школе (трибина, акције солидарности, прославе, такмичења, смотре, конкурси, посете и сл. и у складу са годишњим програмом рада Дечјег савеза на нивоу града и сопственим планом),
- разматра рад ученичких организација, секција и других облика слободних активности,
- разматра приговоре на оцене који су упућени стручним органима школе,
- претходно разматра предлог васпитно-дисциплинских мера за ученике,
- одлучује о средствима која ученици остварују чланарином у Дечји савез и радом креативне радионице,
- сарађује са другим школама, месном заједницом и другим институцијама и организацијама,
- усклађује заједничке интересе ученика школе,
- даје мишљење органима школе када они то траже или је тако предвиђено прописом или општим актом,
- бира председника парламента и његове заменике,
- врши друге послове у складу са овим правилима.
- председник Ученичког парламента школе сазива седнице.
- седнице парламента се одржавају једном месечно или по потреби а најмање четири пута годишње. По два ученика седмог и осмог разреда чине парламент.

Циљеви и задаци садржаја програма	Активности и начин остваривања	Начин праћења остварености циљева
<p>Заштита права и интереса ученика и њихово активно учешће у свим васпитно – образовним активностима школе, као и укључивање у доношењу одлука о питањима која се њих тичу. Веће задовољство радом школе; развијање свести о равнотежи између права и одговорности</p> <p>Задаци -Иницирање и реализовање акција у области науке, културе, спорта, волонтерског рада и других делатности од интереса за ученике школе</p> <p>-Развијање сарадње са Наставничким већем, Школским одбором, Саветом родитеља, управом школе, локалном заједницом</p> <p>-Организовање хуманитарних акција</p> <p>-Изјашњавање о важним питањима у вези са програмом рада школе</p> <p>-Подстицање толерантних односа у школи;</p> <p>-Развијање критичког односа према појавама и догађајима у школи;</p> <p>-Усмеравање ка правим друштвеним вредностима</p> <p>-Разматрање односа ученика и наставника као и односа међу ученицима</p>	<p>Формирање Ученичког парламента</p> <p>Избор председника</p> <p>Доношење и усвајање плана рада ученичког парламента</p> <p>Избор представника за учешће у раду Школског одбора, Тима за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања, Стручног актива за развојно планирање и Тима за самовредновање</p> <p>Давање предлога и мишљења о:</p> <p>*Годишњем плану рада школе и раду парламента</p> <p>*Правилима понашања у школи</p> <p>*Безбедност ученика</p> <p>Активност у школи поводом обележавања Дана школе</p> <p>Промоција ученичког парламента и његовог рада у оквиру Дечје недеље</p> <p>Хуманитарне акције</p> <p>Учешће на спортским и другим такмичењима</p> <p>Учешће у реализацији наставних и ваннаставних активности</p> <p>Организација свих манифестација ученика у школи и ван ње</p> <p>Сарадња ученика са наставницима и родитељима</p> <p>Успех и дисциплина ученика на крају првог и другог полугодишта</p> <p>Аангажовање УП на заштити ученика и побољшању безбедности у школи</p>	<p>Записници, извештаји</p>

ПРОГРАМ ИЗЛЕТА И ЕКСКУРЗИЈА

	Циљеви и задаци садржаја програма	Активности и начин остваривања	Начин праћења остварености циљева
<p>Излет припремне предшколске групе</p> <p>Упознавање главних карактеристика животиња (посета зоолошком врту у Кладову)</p> <p>Први циклус</p> <p><i>Уочавање облика рељефа и површинских вода у околини и природно-географских одлика Србије.</i></p> <p>Упознавање културног наслеђа, привредних</p>	<p>Циљ екскурзије, као облика образовно-васпитног рада, јесте да допринесе остваривању циљева и задатака образовања и васпитања, циљева и задатака наставних предмета, као и непосредно упознавање с појавама и односима у природној и друштвеној средини,</p>	<p>У избору програмских садржаја и маршрута екскурзија, као и њиховог трајања, потребно је узети у обзир захтеве наставних програма свих предмета које ученици изучавају у тој школској години, циљеве и задатке екскурзије, узраст ученика и њихове психофизичке</p>	<p>- Извештај о извођењу излета, екскурзије</p> <p>- Одељењски старешина упознаје родитеље са извештајем на родитељском састанку.</p> <p>- Извештај о путовању је саставни Годишњег извештаја рада школе.</p> <p>По повратку са</p>

<p>достигнућа, рекреативно-здравствене активности ученика упознавање са <i>природним лепотама, природно-географским одликама Србије (планине, реке, језера, бање, биљни и животињски свет, заштићени природни објекти и национални паркови, становништво, народи и етничке заједнице у Србији...)</i>. Посматрање карактеристичних биљака и животиња (обилазак станишта биљака и животиња у околини и Србији). Посете заштићеним природним подручјима (национални паркови, резервати, споменици природе...). Упознавање с прошлошћу и културном баштином завичаја и отаџбине (обилазак музеја, културно-историјских споменика, етно-села, спомен-кућа знаменитих људи - научника, књижевника, уметника, војсковођа, државника...).</p> <p>Развијање способности оријентације у простору и времену.</p> <p>Обилазак разних типова пољопривредних површина и сточарских фарми</p> <p>Обилазак привредних друштава и јавних предузећа</p> <p>Обилазак установа културе у Србији</p> <p>Обилазак привредних друштава и јавних предузећа (предузећа у областима прехрамбене, хемијске, машинске и електроиндустрије,</p>	<p>с културним, историјским и духовним наслеђем и привредним достигнућима.</p> <p>Задаци екскурзије су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - продубљивање, проширивање и обogaћивање знања и искустава ученика, - повезивање и примењивање знања и умења, - развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетским вредностима, - неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва, - успостављање непосреднијих односа између наставника и ученика и ученика међусобно, - проучавање објеката и феномена у природи, - уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима, - упознавање с начином живота и рада људи појединих крајева, - развој и практиковање здравих стилова живота, - развијање свести о значају одрживог развоја и 	<p>способности.</p> <p>У стручној припреми учествују сви наставници водећи рачуна да се кроз екскурзију што више повежу образовно-васпитни захтеви различитих наставних предмета.</p> <p>У стручним и педагошко-методичким припремама, наставници треба пажљиво да се упознају са маршрутом и могућностима које она пружа, како за стицање нових, тако и за продубљивање и систематизацију већ усвојених знања.</p> <p>На екскурзији треба водити рачуна о физичком и психичком капацитету ученика одређеног узраста, посебно о правилној расподели активности и периода одмарања.</p> <p>Због обиља утисака и специфичних околности у којима се одвија екскурзија тешко је дужи временски период одржавати пажњу ученика.</p> <p>Посете привредним предузећима треба искористити за потпуније информисање ученика о појединим занимањима како би се по завршетку основног образовања и васпитања лакше определили за одређени позив.</p>	<p>екскурзије, стечена знања и искуства треба што више интегрисати у наставни процес.</p> <p>Са ученицима разменити утиске, извршити систематизацију и обраду података добијених током екскурзије</p>
---	--	---	---

<p>индустрије грађевинског материјала, енергетике...).</p> <p>Предлози за реализацију једнодневног излета за све ученике</p> <p>од припремног до четвртог разреда:</p> <p>Релација: Корбово, Зајечар Феликс Ромулијана-, Бор-Лазарева пећина-Брестовачка бања-Борско језеро -Корбово Корбово-Зајечар- Бор-Лазарева пећина-Брестовачка бања-Борско језеро- Корбово</p> <p>Корбово-Феликс Ромулијана- Ниш-Нишка Бања-Зајечар-Корбово</p> <p>Корбово-Сребрно језеро-Голубац-Корбово</p> <p>Други циклус Посете које омогућавају упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа, природних лепота, природно-географским и друштвено-географским одликама Србије (планине, реке, језера, бање, биљни и животињски свет, заштићени природни објекти и национални паркови, становништво, народи и етничке заједнице у Србији...).</p> <p>Обилазак праисторијских, античких, средњовековних, нововековних и локалитета савременог доба</p> <p>Од 5-8 разреда Дестинација : Корбово – Врање-манастир</p>	<p>изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња,</p> <ul style="list-style-type: none"> - развијање способности проналажења, анализирања и саопштавања информација из различитих извора, - оснаживање ученика у професионалном развоју, - подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање, - развијање способности оријентације у простору. 		
---	---	--	--

<p>Манасија и манастир старе Моравске школе. ,манастир Раваница. - Нишка тврђава, Ћеле- кула и Чегар, Врање Бујановачка бања, манастир Прохор пчињски, обилазак куће Боре Станковића. - Корбово Корбово – Крушевац (Лазарев град и црква Лазарица. Врњачка бања -Краљево, манастир Жича, Љубостиња. Сокобања., обилазак Соко града. Краљево – Корбово - Корбово – Обилазак Овчарско-кабларске клисуре, бање и манастира - Златибор, обилазак језера Перућац и града Бајна Башта. Одлазак до Ваљева и посета Петници. Одлазак преко Аранђеловца и Параћина до Корбова. Код Зајечара обилазак Феикс Ромулијане. Корбово</p> <p>Излети: Сајам књига у Београду, излети у оквиру секције „Млади историчари“, Еколошка секција, једнодневни излети за ученике верске наставе</p>			
---	--	--	--

ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

ЦИЉ

Стручни сарадник – школски библиотекар, доприноси остваривању и унапређивању образовно - васпитног рада у основним и средњим школама, реализујући програм рада прилагођен наставним плановима и програмима. Програм рада школског библиотекара обухвата задатке и послове из области образовања и васпитања, као и библиотечко-информацијске послове из домена културних и уметничких аспеката образовања.

Он подстиче промовисање читања и самосталност ученика у учењу, даје свој пун допринос развоју информационе писмености (медијске и информатичке) за ученике и наставнике, остварује сарадњу и заједничко планирање активности наставника, школског библиотекара и локалне самоуправе, обезбеђује електронске изворе и приступ ка њима, што омогућава ученицима да овладају вештинама налажења и критичког процењивања датих информација и перманентност учења током читавог живота.

ЗАДАЦИ :

- развијање и неговање навика читања и коришћења библиотеке код ученика и наставника,
- развијање и промовисање правилне употребе свих облика извора информација,
- стварање услова за интердисциплинарни приступ настави и електронском учењу,
- мотивисање за учење и подстицање на оспособљавање за самостално учење и образовање током целог живота,
- сарадња са наставницима, ученицима и њиховим родитељима,
- праћење и подстицање развоја ученика у индивидуалним способностима и њиховим склоностима ка интелектуалном, емоционално-социјалном и сваком другом професионалном развоју,
- пружање помоћи обдареним ученицима при налажењу и избору одговарајуће литературе, а посебно ученицима који имају тешкоће у учењу и раду, али и оним ученицима који живе у тежим социјалним приликама, сарађујући са њиховим родитељима и релевантним институцијама,
- стварање услова за што непосреднији и једноставнији приступ библиотечком фонду и расположивим изворима информација, и развијање индивидуалне стваралачке способности и креативности код ученика,
- обезбеђивање приступа програмима који раде на развијању информационе писмености, како би се корисници оспособили за проналажење, анализирање, примену и саопштавање информација, уз вешто и ефикасно коришћење информационо - комуникационих технологија,
- припремање и реализовање библиотечког програма намењеног ученицима са посебним потребама и посебним способностима,
- вођење аутоматизованог библиотечког пословања (инвентарисање и сигнирање, каталогизација, класификација библиотечке грађе и други послови),
- коришћење савремених облика и метода рада са ученицима,
- заштита и чување библиотечко-медијатечке грађе и периодична ревизија фонда.

Области рада	Програмски садржаји	Носиоци активности	Начин праћења
<p>1. ПЛАНИРАЊЕ И ПРОГРАМИРАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА</p>	<p>-Планирање набавке литературе и периодичних публикација за ученике, наставнике и стручне сараднике, - Израђивање годишњег, месечних и оперативних планова, - Планирање и програмирање рада са ученицима у школској библиотеци, - Планирање развоја школске библиотеке и набавка библиотечке грађе потребне за реализацију наставе и образовно – васпитног рада.</p>	<p>Библиотекар, педагог, директор, наставници, учитељи, ученици</p>	<p>Увид у план набавке литературе и периодичних публикација, увид у израђене планове библиотекара</p>
<p>2. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА</p>	<p>-Учешће у изради годишњег плана рада и самовредновања рада установе, - Вођење аутоматизованог библиотечког пословања, са увидом у наставне планове и програме рада школе, - Одабирање и припремање литературе и друге грађе за разне образовно-васпитне активности (теоријска и практична настава, допунски и додатни рад, ваннаставне активности ученика и др.), - Коришћење сазнања и достигнућа савремене науке, научно проверене методе и резултата сопственог истраживачког рада, -Побољшање информационе, медијске и информатичке писмености корисника развијањем критичког односа према различитим информацијама и изворима сазнања и осећаја за естетске</p>	<p>Библиотекар, педагог, директор, наставници, учитељи</p>	<p>Увид у план рада библиотекара и у извештаје библиотекара, увид у евиденцију и статистику библиотекара, посета часовима у библиотеци или часовима реализованим уз помоћ библиотекара</p>

	вредности.		
3. РАД СА НАСТАВНИЦИМА	<p>-Сарадња са наставницима на промоцији читања ради задовољства кроз све облике образовно - васпитног рада,</p> <p>-Сарадња са наставницима у припремању ученика за самостално коришћење разних извора информација,</p> <p>- Организовање наставних часова из појединих предмета и пројектне наставе у школској библиотеци,</p> <p>- Сарадња са наставницима око утврђивања годишњег плана обраде лектире, и коришћења наставничко - сарадничког дела школске библиотеке.</p> <p>- Одржавање радионица поводом Нове године, Божића, Ускрса, Дана писмености, Дана детета, Дечје недеље, Међународног дана матерњег језика...</p> <p>- Коришћење ресурса библиотеке у процесу наставе,</p> <p>- Систематско информисање корисника школске библиотеке о новоиздатим књигама, стручним часописима и другој грађи, о тематским изложбама у вези с појединим издањима, ауторима, акцијама и јубилејима, и усмено или писмено приказивање појединих књига и часописа.</p>	Библиотекар, педагог, наставници и учитељи	Увид у план рада библиотекара и у извештаје библиотекара, увид у евиденцију и статистику библиотекара, посета часовима у библиотеци или часовима реализованим уз помоћ библиотекара
4. РАД СА УЧЕНИЦИМА	<p>-Припрема ученика за самостално коришћење различитих извора сазнања и свих врста информација у настави и ван ње,</p> <p>-Припрема ученика за</p>	Библиотекар, наставници, учитељи, педагог, ученици	Увид у план рада библиотекара и у извештаје библиотекара, увид у евиденцију и статистику библиотекара, посета часовима у

	<p>употребу информационог библиотечног апарата, у складу са њиховим способностима и интересовањем,</p> <p>-Пружање помоћи ученицима при учењу ван школе и усвајању метода самосталног рада на тексту и другим материјалима,</p> <p>-Пружање помоћи ученицима у припреми и обради задате теме,</p> <p>-Упознавање ученика са методама и техникама научног истраживања и библиографског цитирања,</p> <p>-Развијање позитивног односа према читању и важности разумевања текста и упућивању на истраживачке методе рада (употреба лексикона, енциклопедија, речника и др.) и омогућавање претраживања и употреби свих извора и оспособљавању за самостално коришћење,</p> <p>-Навикавање ученика да пажљиво користе и чувају библиотечку грађу, да развијају навику долажења у школску и јавну библиотеку и да узимају учешћа у њеним културно - просветним активностима у складу са њиховим интересовањима и потребама (часови библиотекарства и упознавање са радом школских секција; читање, беседништво, стваралаштво, такмичења, квизови о прочитаним књигама, развијање комуникације код ученика и сл.),</p> <p>-Побољшавање информационе, медијске и информатичке писмености ученика, развијањем</p>		<p>библиотеци или часовима реализованим уз помоћ библиотекара</p>
--	---	--	---

	<p>истраживачког духа и критичког односа према различитим информацијама и изворима сазнања и осећаја за естетске вредности,</p> <p>-Рад са ученицима у читаоници, у радионицама за ученике (поводом обележавања значајних датума рођења писаца, научника, обележавања Нове године, Ускрса, Божића, Међународног дана писмености, Дечије недеље, Дана детета, Дана науке, Међународног дана матерњег језика, Светског дана поезије...</p>		
<p>5. РАД СА РОДИТЕЉИМА, ОДНОСНО СТАРАТЕЉИМА</p>	<p>-Учешће на родитељским састанцима ради давања информација о читалачким интересовањима и потребама ученика, ради развијања читалачких и других навика ученика и формирању личних и породичних библиотека,</p> <p>-Остваривање сарадње са родитељима у вези са развијањем читалачких навика ученика.</p>	<p>Библиотекар, одељењске стрешине, педагог, директор</p>	<p>Увид у план рада библиотекара и у извештаје библиотекара, увид у евиденцију и статистику библиотекара, записници са одржаних родитељских састанака</p>
<p>6. РАД СА ДИРЕКТОРОМ, СТРУЧНИМ САРАДНИЦИМА, ПЕДАГОШКИМ АСИСТЕНТОМ И ПРАТИОЦЕМ УЧЕНИКА</p>	<p>-Сарадња са стручним већима наставника, педагогом и директором школе у вези с набавком и коришћењем књижне и некњижне грађе,</p> <p>-Информисање стручних већа, стручних сарадника и директора о набавци нове стручне литературе за предмете, дидактичко-методичке и педагошко-психолошке литературе,</p> <p>-Информисање о развоју медијске и информатичке писмености, и упућивање на критички и креативни однос ученика приликом коришћења извора,</p> <p>-Припрема</p>	<p>Библиотекар, ОВ, СВ,НВ, педагог, директор</p>	<p>Увид у план рада библиотекара и у извештаје библиотекара, увид у евиденцију и статистику библиотекара, записници са седница.</p>

	<p>заинтересованих за реализацију мултидисциплинарних пројеката, изложби, креативних радионица; за организовање књижевних сусрета и других културних догађаја, -Сарадња око обезбеђивања књижне и некњижне грађе за школску библиотеку коју користе ученици, наставници и стручни сарадници, -Припремање и организовање културних активности школе (књижевне трибине, сусрети, разговори, акције прикупљања књига и завичајне књижне и друге грађе, изложбе, конкурси, обележавање значајних јубилеја везаних за школу и просвету: „Месец књиге”, „Светски дан књиге”, „Дечија недеља”, „Дан писмености”, „Дан матерњег језика”, Јубилеј школских библиотека и школских библиотекара и др.), -Учешће у припремању прилога и изради школског часописа и интернет презентације школе.</p>		
--	--	--	--

ПРОГРАМ "ПОКРЕНИМО НАШУ ДЕЦУ"

Овај програм је намењен основцима од 1. до 4. разреда. Аква Вива је обезбедила обуку за учитеље свих основних школа у Србији, креативне материјале и вежбање и стручну подршку из научних, преосветних и медицинских области.

Ученици ће са својим учитељима свакога дана вежбати по 15 минута према разноврсним моделима које је за потребе програма осмислио Српски савез професора физичког васпитања и спорта.

Циљеви пројекта

Промоција здравља и физичке активности у циљу смањења деформитета код деце од првог до четвртог разреда основне школе.

Развијање компетенција наставника разредне наставе да применом програма утичу на правилан психофизички развој деце.

Унапређивање дидактичко методичке компетенције наставника разредне наставе.

Програмирање и панирање програма вежби превенције код ученика

ПРОГРАМ: ОСНОВЕ БЕЗБЕДНОСТИ ДЕЦЕ

Ученици 4. и 6. разреда ће једном месечно, у виду часа одељенског старешине, имати предавања на различите теме о безбедности у саобраћају, штетном утицају дрога и алкохола и опасности које вребају на интернету и друштвеним мрежама.

Циљеви програма: Стицање нових и унапређење постојећих знања, вештина и ставова, ради подизања безбедносне културе ученика.

Наставу ће реализовати припадници МУП-а. Области које ће бити реализоване кроз наставу су: безбедност деце у саобраћају, полиција у служби грађана, насиље као негативна појава, превенција и заштита деце од опојних дрога и алкохола, безбедно коришћење интернета и друштвених мрежа, заштита деце од трговине људима, заштита од пожара и заштита од техничко-технолошке опасности и природних непогода.

Посебан програм образовања и васпитања

1. Препоруке за реализацију наставе током ванредних околности

(у прилогу)

2. План реализације наставе током ванредних околности

(у прилогу)

3. Оперативни план Школе за организацију и реализацију образовно-васпитног рада по посебном програму за рад у условима пандемије вируса Covid-19 у школској 2021/2022. години

(у прилогу)

5. ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАНОВИ

Индивидуални образовни планови свих ученика који се образују по индивидуалном образовном плану чине прилог Школског програма. Документација ученика који се образују по индивидуалном образовном плану налази се у стручној служби Школе.

ПРАЋЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ	НАЧИН	ВРЕМЕ
<ul style="list-style-type: none"> - Реализација планираног броја часова -Оствареност оперативних задатака - дидактичко методичка анализа начина реализације садржаја наставе - обавезних, обавезних изборних и изборних предмета - начин реализације Програма за заштиту деце од насиља - вођење педагошке документације - реализација програма Здравственог васпитања - праћење реализације корелације међу предметима - реализација слободних активности ученика на нивоу школе 	<ul style="list-style-type: none"> - Наставници - Актив за развој школског програма - Стручна већа - Педагошки колегијум - Директор - Педагошко-психолошка служба 	Увидом у: <ul style="list-style-type: none"> -дневник рада -педагошку документацију -планове рада - записнике -посете часовима 	<ul style="list-style-type: none"> -Класификациони периоди -Полугодишње -Месечно

Република Србија
Основна школа
„ Хајдук Вељко”
Дел. број: 305-01/2022
Датум: 24.06.2022, године
Е-маил: oskorbovo@yahoo.com
Тел. 019/814/255
Светосавска 11. Корбово

**ОСНОВНА ШКОЛА
"ХАЈДУК ВЕЉКО"
КОРБОВО**

На основу члана 119. став 1 тачка 1) Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл.гл.РС" бр.88/2017, 27/18 др. закон, 10/2019, 6/2020 и 129/2021) и члана 73. став 1. тачка 1) Статута школе, Школски одбор, на седници од дана 24.06.2022. године, донео је:

**Одлуку о доношењу Школског програма
За период 2022/2023 до 2027/2028 године**

I

Доноси се Школски програм ОШ „ Хајдук Вељко” Корбово за период 2022/2023 годину до 2027/2028, дел. број. 305/2022 од 24.06.2022. године.

II

Одлука о доношењу Школског програма ОШ „ Хајдук Вељко” Корбово за период 2022/2023 до 2027/2028 године је донета једногласном одлуком Школског одбора.

III

Одлуку доставити архиви школе и објавити на огласној табли школе

Директорка,

Светлана Шћоцуловић

Председник Школског одбора,

Зорица Стевановић

У Корбову

24.06.2022 год.